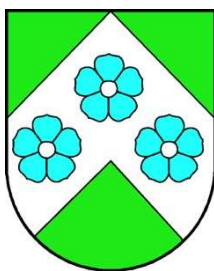

Mooste Vallavalitsus

HULLUMÄE-SIIMUNIIDU PIIRKONNA ÜLDPLANEERINGU KESKKONNAMÕJU STRATEEGILISE HINDAMISE ARUANNE

Koostaja:

TAJURUUM
MAASTIKUARHITEKTUUR

TajuRuum OÜ
Kalevi 15, 51010 Tartu
GSM +372 5202 926
jaanika@tajuruum.eu
www.lmk.ee/tajuruum

Mooste-Tartu 2013

Sisukord

1. SISSEJUHATUS	4
2. KOKKUVÕTE	4
3. KESKKONNAMÕJU STRATEEGILISE HINDAMISE EESMÄRK JA ULATUS	7
3.1 ÜLDPLANEERINGU KOOSTAMISE ALUS	7
3.2 KESKKONNAMÕJU STRATEEGILISE HINDAMISE EESMÄRK.....	8
4. MÕJUTATAVA TERRITOORIUMI ÜLEVAADE	11
4.1 ASEND JA PAIKNEMINE.....	11
4.2 LOODUSLIKUD OLUD.....	12
4.3 SOTSIAALMAJANDUSLIKUD OLUD.....	18
4.4 TEHNILINE INFRASTRUKTUUR.....	19
5. ÜLDPLANEERINGU SEOTUS ASJAKOHASTE STRATEEGILISTE PLANEERIMISDOKUMENTIDEGA	19
5.1 EUROOPA LIIDU KÕRGEMAD RUUMILISE ARENGU DOKUMENDID	19
5.2 EESTI VABARIIGI PLANEERINGUDOKUMENDID.....	21
5.3 MAAKONDLIKU JA KOHALIKU TÄHTSUSEGA DOKUMENDID	22
6. ÜLDPLANEERINGUGA KAVANDATAVATE TEGEVUSTE JA VÕIMALIKE ARENGUALTERNATIIVIDE KIRJELDUS.....	24
6.1 ÜLDPLANEERINGU ÜLDISED PÕHIMÕTTED NING MAAKASUTUSSTRATEEGIA	24
6.2. MAA- JA VEEALADE ÜLDISED KASUTAMIS-, ARENDAMIS- JA EHITAMISTINGIMUSED	24
6.3. ÜLDPLANEERINGUGA KAVANDATUD TEGEVUSED JUHTFUNKTSIOONIDE KAUPA	25
6.4. ALTERNATIIVID	27
7. ALTERNATIIVIDE VÕRDLEMINE NING ALTERNATIIVIDEGA KAASNEVAD KESKKONNAMÕJUD	29
7.1 ALTERNATIIVIDE VÕRDLEMISE METOODIKA	29
7.2 ALTERNATIIVIDE VÕRDLEMINE	30
8. ÜLDPLANEERINGUGA KAVANDATAVATE TEGEVUSTEGA KAASNEVAD KESKKONNA-MÕJUD NING LEEVENDUSMEETMED	37
8.1 LOODUSKESKKOND	38
Mõju õhukvaliteedile.....	38
Mõju pinna- ja põhjaveele.....	38
Mõju mullastikule.....	39
Roheline võrgustik.....	39
Looduskaitsealad, kaitstavad looduse üksikobjektid, kaitsealused liigid ja kaitsealused püsielukohad	39
Natura 2000 alad ning Natura eelhindamine.....	40
Kinnismälestised.....	43
8.2. SOTSIAAL- MAJANDUSLIK KESKKOND.....	43
Pere- ja ridaelamumaa	43
Puhke- ja virgestuslad	43
Maatulundusmaa	43
Mäetööstusmaa	44

Väärtuslikud põllumaad.....	44
Väärtuslikud maastikud, maastiku üksikelemendid ja looduskooslused	44
8.3. TEHISKESKKOND.....	44
Transpordimaa.....	44
Põhiliste tehnovõrkude ja trasside asukoha määramine.....	44
Riigikaitselised vajadused.....	45
Hinnang jäätmetekke mahtudele	45
8.4 LEEVENDAVAD MEETMED.....	45
8.5 ERINEVATE MÕJUDE OMAVAHELISED SEOSSED NING VÕIMALIK PIIRIÜLENE KESKKONNAMÕJU	62
9. ÜLDPLANEERINGU JA STRATEEGILISE KESKKONNAMÕJU HINDAMISE PROTSESS	63
9.1 ÜLEVAADE RASKUSTEST, MIS ESINESID KSH ARUANDE KOOSTAMISEL.....	63
9.2 ÜLDPLANEERINGU JA KSH HINDAMISE PROTSESS	63
10. STRATEEGILISE PLANEERIMISDOKUMENDI ELLUVIIMISEGA KAASNEV KESKKONNAMÕJU SEIRE	74
LISA 1. KSH PROGRAMM.....	75

1. Sissejuhatus

Hullumäe-Siimuniidu piirkonna üldplaneering (strateegiline planeerimisdokument) koostatakse puhke- ja virgestusala väljaarendamiseks Mooste valla üldplaneeringut täpsustava planeeringuna. Planeeringuala jääb Mooste valla haldusterritooriumile, Mooste alevikust edelasse ning hõlmab endiste Hullumäe ja Siimuniidu karjääride ala, Lahojärve ning ümbritsevad piirkonnad, mis piirnevad Ahja jõe, Tartu-Räpina-Värska tugi- ja Himmaste-Rasina kõrvalmaanteega.

Hullumäe-Siimuniidu piirkonna üldplaneeringut koostab Mooste vallavalitsus koostöös kohalike elanikega. Üldplaneeringu koostamist konsulteerib ja kaardimaterjali koostab OÜ Miracon Grupp.

Hullumäe-Siimuniidu piirkonna üldplaneering ja selle KSH algatati 29. märtsil 2012. a. Mooste vallavolikogu otsusega nr 1-1.3/6.

Mooste valla üldplaneeringu eelnõu koostamisel osalesid Mooste vallavalitsus ja vallavolikogu, Põlva maavalitsus, Miracon Grupp OÜ ning kohalikud huvigrupid. Üldplaneering pakub huvi järgnevatele isikutele/asutustele: Eesti Vabariik (Keskkonnaameti Põlva-Valga-Võru regioon), Põlva maavalitsus, Kaitseministeerium (Kaitseliit), Maanteeameti Lõuna regioon, Riigimetsa Majandamise Keskus (RMK Põlvamaa metskond), Kultuuriministeerium (Muinsuskaitseamet), Terviseameti Lõuna talituse Põlvamaa esindus, Eesti Keskkonnaühenduste koda, Põlva Jahiselts, Mooste valla elanikud, ettevõtjad ning laiem avalikkus (äriüringud, mitetulundusühingud jne).

Keskkonnamõju strateegilist hindamist viib läbi TajuRuum OÜ. KSH töörühma juht on Jaanika Sokman, kes omab KSH läbiviimise õigust (vastavalt „Keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduse“ § 34 lg 3).

Keskkonnamõju strateegilise hindamise programm on heakskiidetud Keskkonnaameti Põlva-Valga-Võru regiooni poolt 23.11.2012 otsusega nr PVV 6-8/12/27372-2.

2. Kokkuvõte

Hullumäe-Siimuniidu piirkonna üldplaneering ja selle KSH algatati 29. märtsil 2012. a. Mooste vallavolikogu otsusega nr 1-1.3/6.

Hullumäe-Siimuniidu piirkonna üldplaneering (strateegiline planeerimisdokument) koostatakse puhke- ja virgestusala väljaarendamiseks Mooste valla üldplaneeringut täpsustava planeeringuna. Planeeringuala jääb Mooste valla haldusterritooriumile, Mooste alevikust edelasse ning hõlmab endiste Hullumäe ja Siimuniidu karjääride ala, Lahojärve ning ümbritsevad piirkonnad, mis piirnevad Ahja jõe, Tartu-Räpina-Värska tugi- ja Himmaste-Rasina kõrvalmaanteega.

Keskkonnamõju strateegilise hindamise käigus vaadeldi üldplaneeringuga kavandatavate tegevuste mõju looduskeskkonnale, tehiskeskkonnale ja sotsiaal- majanduslikule keskkonnale. Mõju avaldumist vaadeldi keskkonnamõju strateegilise hindamise programmis esitatud keskkonnaelementide lõikes. Keskkonnamõju strateegilise hindamise läbiviimise peamisteks

eesmärkideks oli arvestada keskkonnakaalutlustega planeeringu koostamisel, tagada kõrge-kvaliteediline keskkonnakaitse ning edendada säästvat arengut.

KSH käigus käsitleti järgnevaid alternatiive:

Null-alternatiiv. Null-alternatiivi rakendamine tähendab praeguse olukorra jätkumist.

I alternatiiv. Planeeringu eesmärkide täitmine 100%.

- Planeeringuga määratakse puhke- ja virgestusalad, nende asukohad ja väljaarendamise tingimused. Arendatakse välja nn. puhkeala keskus ja määratakse avalikult kasutatavad teed.
- Töötatakse välja ettepanekud kaitsejõududele piirkonnas taktikaliste õppuste ja harjutuste sageduse ning kasutatavate alade reguleerimiseks arvestades kohalike elanike soove.
- Üldplaneeringuga muudetakse kehtivat Mooste valla üldplaneeringut, muutes Mooste Pinnasekarjääri katastriüksusele määratud juhtfunktsiooni riigikaitsemaast puhke- ja virgestusmaaks.

II alternatiiv. Planeeringu eesmärkide täitmine osaliselt: Kaitsejõudude tegevust piirkonnas ei reguleerita.

- Planeeringuga määratakse puhke- ja virgestusalad, nende asukohad ja väljaarendamise tingimused. Arendatakse välja nn. puhkeala keskus ja määratakse avalikult kasutatavad teed.
- Üldplaneeringuga muudetakse kehtivat Mooste valla üldplaneeringut, muutes Mooste Pinnasekarjääri katastriüksusele määratud juhtfunktsiooni riigikaitsemaast puhke- ja virgestusmaaks.
- Säilib kaitsejõudude tegevus vastavalt hetke olukorrale ja reeglitele.

III alternatiiv. Planeeringu eesmärkide täitmine osaliselt: Mooste valla üldplaneeringut ei muudeta ning kaitsejõudude tegevust piirkonnas ei reguleerita.

- Planeeringuga määratakse puhke- ja virgestusalad, nende asukohad ja väljaarendamise tingimused. Arendatakse välja nn. puhkeala keskus ja määratakse avalikult kasutatavad teed.
- Mooste Pinnasekarjääri katastriüksusele määratud juhtfunktsioon jääb riigikaitsemaaks ning säilib kaitsejõudude tegevus vastavalt senisele olukorrale ja reeglitele.

IV alternatiiv. Planeeringu eesmärkide täitmine osaliselt: Mooste valla üldplaneeringut ei muudeta, kuid kaitsejõudude tegevust piirkonnas reguleeritakse.

- Planeeringuga määratakse puhke- ja virgestusalad, nende asukohad ja väljaarendamise tingimused. Arendatakse välja puhkeala keskus ja määratakse avalikult kasutatavad teed.
- Mooste Pinnasekarjääri katastriüksusele määratud juhtfunktsioon jääb riigikaitsemaaks.

- Töötatakse välja ettepanekud kaitsejõududele piirkonnas taktikaliste õppuste ja harjutuste sageduse ning kasutatavate alade reguleerimiseks arvestades kohalike elanike soove.

Üldplaneeringu elluviimise võimalike arengualternatiivide võrdlemise tulemustel on hädavajalik üldplaneeringu koostamine ja kehtestamine. Parimaks osutus alternatiiv **I**, mille elluviimine avaldab mõningast negatiivset mõju looduskeskkonnale, kuid loob eeldused ettevõtlussektori ning puhkemajanduse arenguks ning muudab piirkonda atraktiivsemaks.

Võrreldes teiste alternatiividega, pakub alternatiiv **I** ainukesena lahendust, mis võimaldab lahendada Hullumäe-Siimuniidu ala võimalikult täisväärtuslikult – planeeringualale luuakse keskuse funktsioon riigikaitsema muutmiseks puhke- ja virgestusmaaks. Keskuse eesmärk on organiseerida ning koordineerida tegevusi kogu alal, informeerida puhkeala külastajaid ning olla rajatavate radade alguspunktiks. Kaitsejõudude vajadustega arvestatakse ning tehakse ettepanek muuta alal toimuvad taktikalised õppused võimalusel sesoonseks. Kaitsejõudude reguleeritud tegevus aitab inimestel paremini organiseerida nii oma elukorraldust kui turismimajandusega seotud ettevõtlust.

Üldplaneeringu elluviimisega tekkivate võimalike negatiivsete keskkonnamõjude vältimiseks pakutakse välja järgnevad leevendusmeetmed (tagavad kõrgetasemelise keskkonnakaitse ning säästva arengu edendamise):

- *tagada pidev metsade hooldamine vastavalt seaduste ja õigusaktides sätestatule ning vältida metsaaluste prügi mahapaneku kohtade tekkimist (nn. omaloodud prügilad);*
- *vältida arendustegevuse (uued võimalikud arendusalad, mis pole fikseeritud üldplaneeringuga ning teevad ettepaneku üldplaneeringut muuta) laiendamist metsaaladele ning täiendavat raadamist (sh. maatulundusmaale ehitamisel) ehitustegevuse eesmärgil;*
- *uute elamu-, ettevõtlus- ja ühiskondlike alade arendamisel ja planeerimisel taotleda puhta looduskeskkonna maksimaalse võimaliku säilitamisega (sh. rohevõrgustiku puutumatus tagamisega);*
- *planeeringuala territooriumile jäävatesse seisu- ja vooluveekogudesse mitte suunata reoaineid;*
- *korrastatud maastikupildi ning visuaalse miljöö säilimise nimel tuleb niita põllupeenraid ning hetkel aktiivsest põllumajanduslikust kasutusest väljas olevaid alasid;*
- *pidada kinni olemasolevast asustusstruktuurist ning vältida keskkonda mittesobivate ehitiste rajamist;*
- *kergliikluste arendamisega koos on soovitatav arendada ka tänavavalgustust;*
- *turismimajanduse arendamisel arvestada väärtuslike maastike ja looduslike vaatamisväärsuste koormustaluvusega, et ei ületataks objektide taluvuspiiri;*
- *avalikult kasutatavatel puhkealadel ja looduslikel aladel kanaliseerida inimeste liikumine, vähendades seeläbi tallamist ja looduskeskkonna prahistamist;*
- *avalike supluskohtade, puhkealade, telkimis- ja lõkkeplatside juurde viivad teed peavad olema avaliku kasutusega ning lahendatud peab olema parkimine ning jäätmekäitlus;*
- *looduslikele matka-, puhke-, õppe- ja suusaradadele tuleb tagada juurdepääs, lahendada parkimine, mis muutub aktuaalseks turismi laienemise korral, ning võimalusel rajada jalgrattaparklad;*

- Lahojärve ümbruses lahendada jäätmekäitlus, paigaldada loodushariduslikud infotahvliid, teostada radade korrashoid ning üle 50 inimesega ürituste korraldamine kooskõlastada Mooste vallavalitsusega ja Keskkonnaameti Põlva-Valga-Võru regiooniga;
- Täiendada Mooste valla avaliku korra eeskirja Lahojärve osas.
- KSH teeb ettepaneku kaitsejõududele muuta alal toimuvad taktikalised õppused sesoonseks, koondades õppused perioodile varakevad ja hilissügis, vähendada taktikaliste õppuste hulka soovituslikult kuni 30 õppusepäevani aastas ning teavitada õppuste toimumisajast vähemalt kaks nädalat ette.
- Täiendada Mooste valla avaliku korra eeskirja kaitsejõudude tegevuse regulatsiooni osas.

Piiriülest keskkonnamõju Hullumäe-Siimuniidu piirkonna üldplaneeringu elluviimisega ei kaasne.

3. Keskkonnamõju strateegilise hindamise eesmärk ja ulatus

3.1 Üldplaneeringu koostamise alus

Hullumäe-Siimuniidu piirkonna üldplaneeringu koostamise aluseks on Planeerimisseaduse § 8, mis määrab üldplaneeringu eesmärgid. Üldplaneering on dokument, mis määrab:

- omavalitsuse ruumilise arengu põhimõtted;
- säästva ja tasakalustatud ruumilise arengu tingimused, arvestades
- keskkonnakalutlustega;
- tiheasustusalad ja detailplaneeringu koostamise kohustusega alad juhud;
- maa- ja veealade üldised kasutamise- ja ehitustingimused;
- miljöövääruslike hoonestusalade, väärtuslike põllumaade parkide, haljasalade, maastikute ning maastiku üksikelementide ja looduskoosluste kaitse- ja kasutamistingimused;
- roheline võrgustiku täpsed piirid ning tingimused kasutamiseks;
- teede ja tänavate ning põhiliste tehnovõrkude ja trasside asukohad ning liikluskorralduse üldised põhimõtted;
- puhke- ja virgestusalad;
- ranna ja kalda piiranguvööndi täpsustused;
- looduskaitsealade tingimuste täpsustamise ja täiendavate kaitsealade ja üksikobjektide kaitse alla võtmise vajaduse;
- kuritegevusriskide ennetamise vajaduse;
- muudest õigusaktidest tulenevate täiendavate piirangute tingimuste kajastamise planeeringus.

Üldplaneeringu eesmärkideks on:

1. Planeeringuala ruumilise arengu põhimõtete määramine ja funktsionaalne tsoneerimine.
2. Puhke- ja virgestusalade määramine (matka-, jalg-, jalgratta- ja suusarajad koos pääsuga üle Ahja jõe, lõkkeplatsid, parkla, vaatamisväärsused jmt), nende asukohtade ja väljaarendamise tingimuste määramine, sh. vanade suusaradade taastamine ning piir-

- konna radade ühendamine Mooste alevikuga ja üle Ahja jõe Valgesoo, Taevaskoja, Kiidjärve ning Otteni piirkonnaga.
3. Radade trasside vajaduse väljaselgitamine ja paiknemise määramine, ühendatud radade võrgustiku loomine. Trasside puhastamiseks vajalike puude langetamise vajaduse väljaselgitamine.
 4. Planeeringuala nn. keskuse väljaarendamine (endises karjääris üldkasutatav parkla, piknikukoht, vaatetorn, rajatavate radade alguspunkt).
 5. Avalikult kasutatavate teede määramine.
 6. Ettepanekute väljatöötamine kaitsejõududele piirkonnas taktikaliste õppuste ja harjutuste sageduse ning kasutatavate alade reguleerimiseks arvestades kohalike elanike soove.
 7. Valla üldplaneeringu muutmissetepanek punktide 2.5 ja 2.17 osas, seal määratud Mooste Pinnasekarjääri katastriüksuse juhtfunktsiooni muutmine riigikaitsemaast puhke- ja virgestusmaaks.
 8. Üldplaneeringu elluviimise majanduslike võimaluste määramine.

Lähtuvalt planeeringu eesmärkidest on planeeringu mõjuala peamine ulatus piiritletav planeeringuala ning sellega piirnevate aladega, va. nendes punktides, mis puudutavad kaitsejõudude taktikalisi õppusi antud piirkonnas, mille puhul planeeringu mõjuala ulatub planeeringualast väljaspoole.

Üldplaneering on strateegiline planeerimisdokument, mis peab sündima kaalutusotsusena ning kajastama ühiskonna kõigi huvigruppide vajadusi ning ühtlasi järgima säästva arengu põhimõtteid ning arvestama võimalike negatiivsete keskkonnamõjude esilekerkimisega.

3.2 Keskkonnamõju strateegilise hindamise eesmärk

Keskkonnamõju strateegilise hindamise (KSH) õiguslikuks aluseks on „Keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seadus” ning muud Eesti Vabariigis juriidilist jõudu omavad õigusaktid, millest tulenevate kitsenduste ja piirangutega on üldplaneeringu koostamisel kohustuslik arvestada.

Keskkonnamõju strateegilise hindamise (KSH) eesmärgiks on olla abiks üldplaneeringu koostajale, selgitades, kas ja millist keskkonnamõju on oodata üldplaneeringu elluviimisel (sh. elluviimise erinevatel etappidel).

Keskkonnamõju strateegilise hindamise käigus hinnatakse üldplaneeringu elluviimisega tõenäoliselt kaasnevat olulist keskkonnamõju. Vastavalt Keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduse § 5 käsitletakse olulisena sellist keskkonnamõju, mis võib eeldatavalt ületada tegevuskoha keskkonnataluvust, põhjustada keskkonnas pöördumatuid muutusi või seada ohtu inimese tervise ja heaolu, kultuuripärandi või vara.

KeHJS § 6 kohaselt ei kaasne strateegilise planeerimisdokumendi elluviimisega olulist keskkonnamõju.

Kooskõlas seadusega on käesoleva keskkonnamõju strateegilise hindamise läbiviimisel seatud järgmised üldised eesmärgid (mida täpsustavad erinevate mõjuvaldkondade juures välja toodud konkreetsemad eesmärgid):

- üldplaneeringu koostamisel ja kehtestamisel arvestada keskkonnakaalutlustega;
- tagada kõrgekvaliteediline keskkonnakaitse;
- edendada säästvat arengut.

Piirkonna üldplaneeringuga hõlmavat territooriumi spetsiifikat arvestades on seatud konkreetsemad eesmärgid keskkonnamõju strateegilise hindamise programmis kajastatud elementide lõikes (tabelid 1, 2, 3).

Tabel 1: KSH eesmärgid looduskeskkonna elementide lõikes

Looduskeskkond (LK)	Eesmärgid (LK)
Õhukvaliteet Pinna- ja põhjavesi	Vältida õhukvaliteedi halvenemist Hoida heitveereostust sellisel tasemel, et ei toimuks veekogude veekvaliteedi halvenemist
Bioloogiline mitmekesisus (taimestik ja loomastik)	Tagada bioloogilise mitmekesisuse säilimine
Natura 2000 alad	Tagada Natura 2000 alade puutumatus
Kaitstavad loodusobjektid	Tagada kaitstavata loodusobjektide säilimine
Mullastik ja pinnakate	Säilitada maksimaalselt looduslikku pinnast ning vältida mulla ja pinnakatte saastamist keskkonda kahjustaval määral.
Maakasutus ja maastikuväärtused	Vältida olulisi maastikulisi muutusi maakasutuses ning säilitada maastikuväärtused
Roheline võrgustik ja selle toimise tagamine	Tagada roheline võrgustiku toimimine
Maavarad ja metsaressurss	Tarbida maavarasid ja metsaressurssi mõõdukalt ning tagada metsade uuendamine.

Tabel 2. KSH eesmärgid tehiskeskkonna elementide lõikes

Tehiskeskkond TK	Eesmärgid (TK)
Liikumiskoridorid, sh. juurdepääsetavus ja kasutatavus universaalse disaini printsiipidest lähtuvalt ning transpordinfrastruktuur	Tagada teede korrashoid ja remont.
Asustusstruktuur	Säilitada olemasolev asustusstruktuur ning säilitada visuaalne miljö.
Miljööväärtuslikud alad	Tagada miljööväärtuslike alade säilimine
Jäätmemajandus	Tagada jäätmeveo korraldamine ning likvideerida jääkreostus.
Infrastruktuur - tehnorajatised ja trassid, sh. ühisveevärk ja – kanalisatsioon, elektri-varustus, side, internet	Tagada infrastruktuuri uuendamine ja arendamine.
Maakasutus (erinevate maakasutustüüpide ruumiline paiknemine)	Vältida olulisi maastikulisi muutusi maakasutuses.

Tabel 3. KSH eesmärgid sotsiaal-majandusliku keskkonna (sh kultuurilise keskkonna) elementide lõikes

Sotsiaal-majanduslik keskkond SMK	Eesmärgid SMK
Inimeste tervis (sh. välismüra tase: elamute ning üldkasutatavate hoonete ja objektide kaugus võimalikest müraallikatest, taktikalised harjutused ja sellega kaasnevad mõjud).	Vältida tervisele kahjulikku keskkonnasaastet ning propageerida tervislikke eluviise.
Teenused ja ettevõtluskeskkonna arengutingimused (sh. kohalikud traditsioonilised ettevõtlusvormid).	Arvestada müra mõjuga inimese tervisele Arendada turismimajandust ning luua võimalused erinevate teenuste pakujate turule tulemiseks.
Tööhõive	Kasvatada tööhõivet.
Erinevate rahvastikugruppide sotsiaalsed vajadused, vara (kinnisvara väärtus) ja üldine heaolu (sh. erinevate teenuste kättesaadavus).	Tagada sotsiaalteenuste kättesaadavus säilitada ja kasvatada kinnisvara väärtust
Mõju keskkonnateadlikkusele ja keskkonnaharidusele nii laste kui täiskasvanute osas.	Tõsta keskkonnateadlikkust ning ligipääsu keskkonnaharidusele nii laste kui täiskasvanute osas.
Kultuuri- ja ajaloopärandi säilimine, arvestades kohalikku maakasutust ja maastikuväärtuste olemust	Tagada kultuuri- ja ajaloopärandi säilimine

KSH läbiviimisel teostati järgnevad tööd:

- koondati lähtematerjalid ning viidi läbi hetkeolukorra analüüs, kasutades olemasolevaid strateegiadokumente (sh. Mooste valla arengukava aastateks 2013-2020) ning üldplaneeringu eskiislahendust;
- viidi läbi kaardianalüüs (üldplaneeringu kaardid, maa-ameti kaardirakendus, vallavalitsuse materjalid);
- kirjeldati üldplaneeringuga kavandatavaid tegevusi ja võrreldi võimalikke alternatiivseid lahendusi;
- analüüsiti üldplaneeringuga kavandatavate tegevuste vastavust kõrgemale arendusdokumentatsioonile ning õigusaktidele;
- hinnati üldplaneeringuga kavandatavate tegevustega kaasnevaid võimalikke keskkonnamõjusid ülalnimetatud keskkondade ja elementide võtmes ning määratleti mõju ulatus;
- analüüsiti üldplaneeringuga kavandatavaid muudatusi senises maakasutuses ning pakuti välja leevendusmeetmeid võimalike mõjude ohjamiseks ning hilisemate

seiremeetmete rakendamiseks;

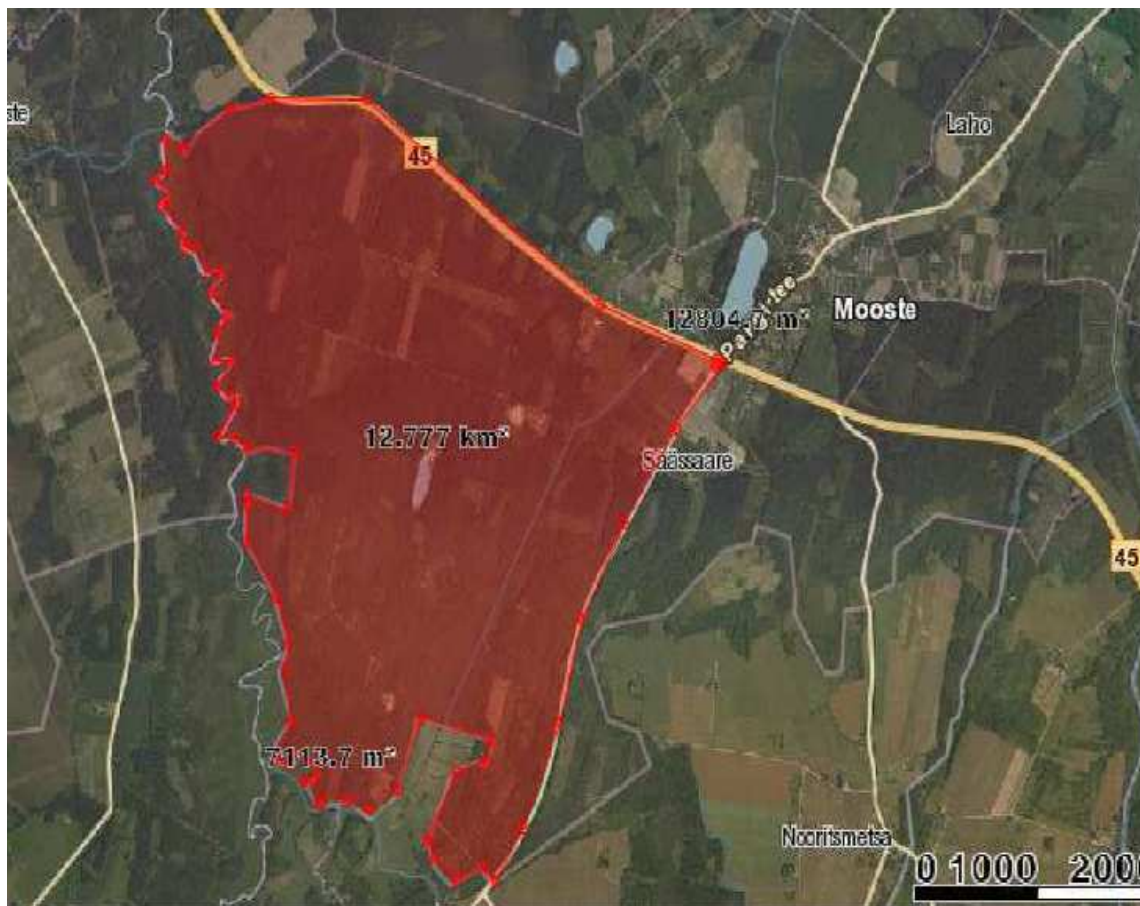
- kirjeldati võimalikke keskkonnaprobleeme, mis tekivad üldplaneeringu puudumisel;
- osaleti töökoosolekutel üldplaneeringu koostajatega;
- koostati KSH aruanne vastavalt „Keskkonnamõju hindamise ja keskkonnanähtude süsteemi seadusele”.

4. Mõjutatava territooriumi ülevaade

Järgneva peatüki koostamiseks on kasutatud Hullumäe-Siimuniidu piirkonna üldplaneeringu eskiisi, Mooste valla arengukava 2013-2020, Mooste valla ühisveevärgi ja –kanalisatsiooni arengukava 2014-2026, Mooste valla jäätmekava 2011-2015, Maa-ameti kaardiserverit, Riigi Teatajat, Eesti Looduse Infosüsteemi andmeid, Eesti Vabariigis kehtivaid õigusakte ning Mooste vallavalitsuse materjale.

4.1 Asend ja paiknemine

Planeeringuala jääb Mooste valla haldusterritooriumile, Mooste alevikust edelasse ning hõlmab endiste Hullumäe (Mooste maa-ainese karjäär) ja Siimuniidu karjääride ala, Lahojärve ning ümbritsevad piirkonnad, mis piirnevad Ahja jõe, Tartu-Räpina-Värska tugi- ja Himmaste-Rasina kõrvalmaanteega. Planeeringuala suurus on ca 1278 ha.

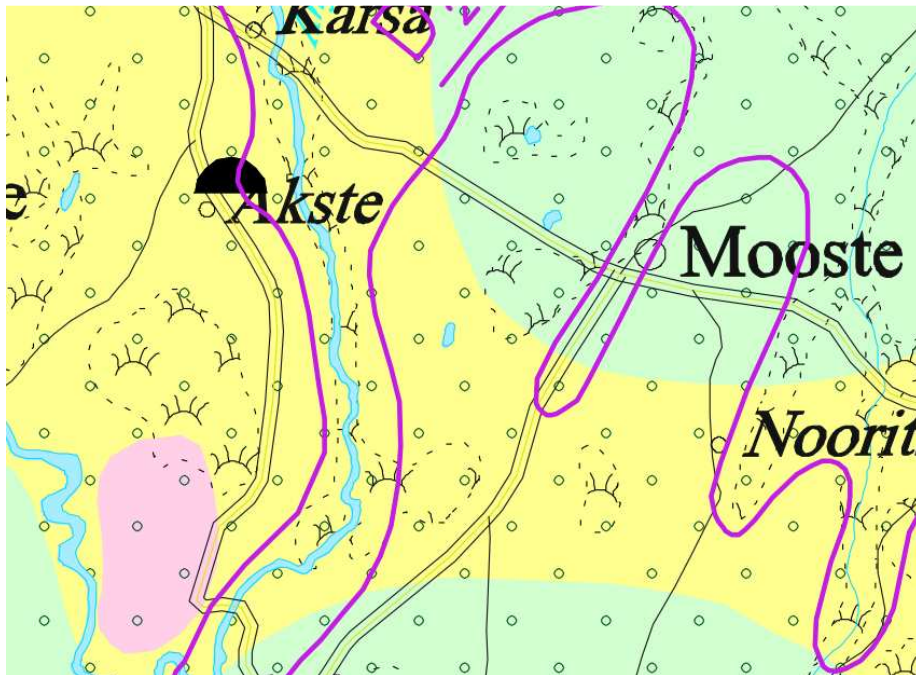
Joonis 1. Hullumäe-Siimuniidu piirkonna üldplaneeringu maa-ala skeem (allikas: Mooste vallavolikogu otsus nr 1-1.3/6).

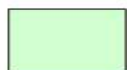
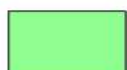
4.2 Looduslikud olud

Veestik

Piirkonna üldplaneeringuga hõlmata territorium piirneb läänes kulgeva Ahja jõega, lisaks jääb piirkonda veel Lahojärv (pindala 2.7 ha) ning Viisli soo peakraav. Lahojärve ääres asub üks peamisi ujumiskohti.

Põhjavesi

	Kaitsmata (väga kõrge reostusohhtlikkus) alvarid; moreeni <2m <i>Unprotected (extremely high vulnerability)</i> alvars; till <2m
	Nõrgalt kaitstud (kõrge reostusohhtlikkus) moreeni 2 - 10m; savi, liivsavi <2m <i>Poorly protected (high vulnerability)</i> till 2 - 10m; clay, clayey loam <2m
	Keskmiselt kaitstud (keskmise reostusohhtlikkus) moreeni 10 - 20m; savi, liivsavi 2 - 5m <i>Medium protected (medium vulnerability)</i> till 10 - 20m; clay, clayey loam 2 - 5m
	Suhteliselt kaitstud (madal reostusohhtlikkus) moreeni 20 - 50m; savi 5 - 10m <i>Well protected (low vulnerability)</i> till 20 - 50m; clay 5 - 10m
	Kaitstud (väga madal reostusohhtlikkus) moreeni >50m; savi >10m <i>Very well protected (very low vulnerability)</i> till >50m; clay >10m

Joonis 2. Väljavõte Eesti Geoloogiakeskuse põhjavee kaitstuse kaardist

Põhjaveekogumitena on kasutusel Kvaternaari ja Kesk-Devoni veekihid. Kuna pinnakate on paks, siis on põhjavesi reostuse eest suhteliselt hästi kaitstud. Põhjavee seisundit võib siiski mõjutada põllumajanduslik tootmine. Enam reostustundlik on Kvaternaari veekiht, mis levib

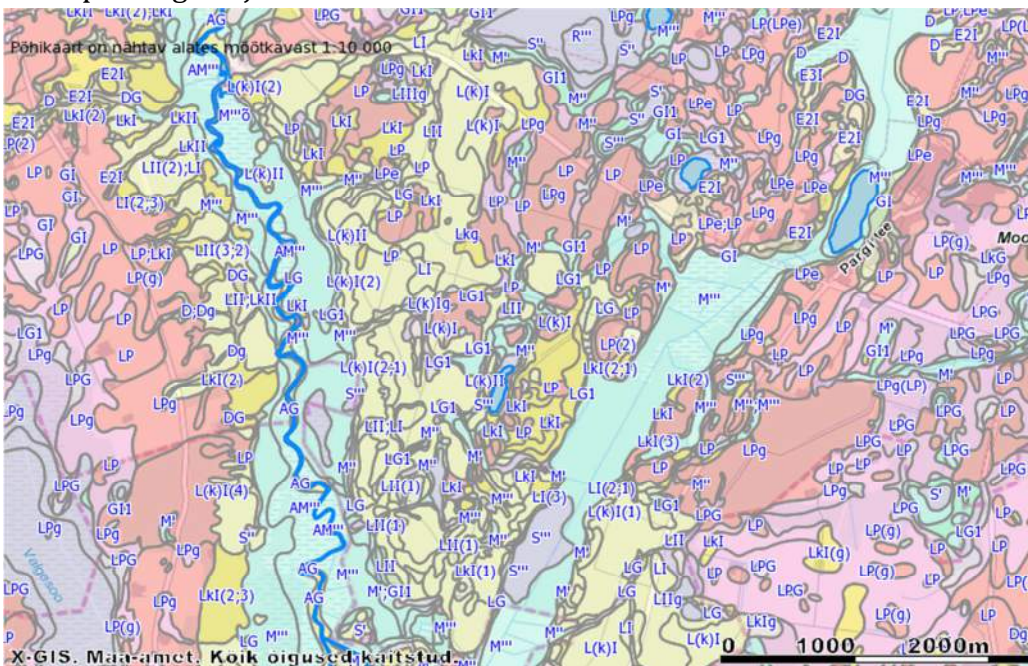
väga erineva geneesiga setetes. Enamik kasutatavast Kvaternaari põhjaveest saadakse liiva ja kruusa levikualadel, kus vesi on lokaalse levikuga ja toitub sademeveest ning sügavamal lasuvatest surveelistest põhjaveekihtidest.

Lisaks Kvaternaari setetes levivale veekihile on laialt kasutusel ka Kesk- Devoni (D2) veekiht. Kesk-Devoni veekihi (tuntud kui Tartu põhjaveekompleks) leviala põhjapoolne piir kulgeb piki Narva lademe avamust, kus põhjaveekihi toitumine toimub kõrgustikel ja kihti dreneerivad jõeorud. Kuna põhjavee looduslik kaitstus on suhteliselt hea, siis on lämmastikuühendite sisaldus võrdlemisi väike. Põhjavee keemiline koostis on ühtlane, valdav on $\text{HCO}_3\text{-Ca-Mg}$ -tüüpi põhjavesi. Peamiseks puuduseks veekvaliteedi osas on liiga kõrge raua sisaldus, mis ületab joogiveele lubatud raua piirsisaldust ~20 korda.

Suuri asustusüksusi Hullumäe-Siimuniidu piirkonna üldplaneeringu territooriumil ei paikne. Küll aga on planeeringuala vahetus läheduses Mooste alevik: Mooste aleviku kortermajad (375 inimest), asutused, u. 100 õpilasega Mooste Põhikool, Mooste Lasteaed, kokku tarbib ühesveevärgi vett Moostes ligikaudu 550 inimest ja tarbitava vee kogus on 14 400 m³ aastas; Mooste alevik on ühendatud ühisveevärki.

Mullastik

Piirkonna muldadele on omane kasvukohtade mikrotsonaalsus: kõrgematel kohtadel on levinud valdavalt näivleetunud ehk kähkjad mullad, millel lasub kohati leetunud muld; madalamatel kohtadel esinevad gleistunud ja näivleetunud mullad, nõgusatel või nõrga loodusliku dreneaiga tasastel aladel näivleetunud gleimullad. Enamasti on näivleetunud põllumullad korduvalt lubjatud, mis muudab huumuse nõrgalt happeliseks. Keskmiselt on muljaviljakus 36 boniteedipunkti. Väärtuslikuks põllumaaks loetakse Mooste vallas 40 ja enama hindepunktiga viljakustsooni.

Joonis 3. Muldade paiknemine (Allikas: Maa-ameti kaardiserver)

Geoloogiline ehitus

Aluskorra moodustavad kristalsed moonde- ja tardkivimid. Nendel lasuvad pealiskorra sette-
kivimid (Ediacara, Ordoviitsiumi, Siluri ja Devoni ladestud), mis on ladestunud enam 200

miljoni aasta jooksul. Planeeringuala asub Kesk-Devoni ladestiku Burtnieki lademe avamusel ning siin levivad aluspõhja noorimas osas lademele iseloomulikud liivakivid ja aleuroliidid. Pinnakatet (pealiskorra noorimat osa) moodustavate Kvaternaari setete paksuseks valla territooriumil on 5- 20 meetrit ning siin levivad jääaja ja pärastjääaja setted. Pinnakate koosneb omavahel põimunud glatsiaalsetest, glatsifluviaalsetest (jääjõelistest) ja glatsiolimniliistest (jääjärvelistest) setetest. Glatsiaalsetest setetest esineb peamiselt kahte eriilmelist saviliivmoreeni. Sügavam moreenikiht on lillakashalli värvusega ning võib sisaldada jämeperdu (lubjakiviveeriseid) kuni 50%. Pealne moreenikiht on kollaka (kuni punakaspruun) värvusega, jämeperdu sisaldus 5-25% (keskmine 15%). Konsistentsilt on moreen kõva kuni voolavplastne (sügavamal) ning võib sisaldada eriteraliste liivade vahekihte. Liivadest esinevad peamiselt tolme- ja peenliivad, enamasti heledavärvilised, kuid on ka kirjusid ja punakaspruune. Liivad on enamasti hästi kihitatud ning ka põimjaskihilised, esineb liivsavi, savi ja kruusa vahekihte. Suurel osal territooriumist moodustab pinnakatte pindmise osa mullakiht paksusega 0,1-0,45 m, reljeefi madalamates paikades esineb madalsoo- ja rabaturvast.

Maavarad

Vähesel määral leidub liiva endistes Hullumäe (Mooste maa-ainese karjäär, kaevandamisluba nr 04-1 kehtis 24.05.2004-24.05.2014.) ja Siimuniidu karjäärides.

Mõlemad karjäärid on ammendatud.

Liiva leidub vahetult Mooste maa-ainese karjääriga külgnevas ja sellest lõunas asuvas Mooste II liivakarjääris (valdaja Riigimetsa Majandamises Keskus), millele antud kaevandamisluba nr L.MK/320053 kehtib 09.02.2011-09.02.2021. Tegemist on ametkondliku karjääriga, mida kasutab RMK.

Mooste maa-ainese karjäärile on Maanteeameti poolt tellitud korrastamisprojekt, mille alusel on tehniline korrastamine tehtud ning karjääriala kavandatakse vastavalt Keskkonnaameti projekteerimistingimustele aastatel 2015-2016 bioloogiliselt korrastada metsamaaks.

Omavalitsus on Maanteeametile esitanud omapoolse seisukoha endise karjääriala edasiseks kasutamiseks ja sellega seoses bioloogilise korrastuse otstarbekusest kogu maaüksuse ulatuses. Hilisemas detailplaneeringu staadiumis täpsustatakse planeeritava puhkeala keskuse asukoht.

Kaitstavad loodusobjektid

Vastavalt looduskaitseseaduse § 4-le on kaitstavad loodusobjektid:

- 1) kaitsealad;
- 2) hoiualad
- 3) kaitsealused liigid, kivistised ja mineraalid;
- 4) püsielupaigad;
- 5) kaitstavad looduse üksikobjektid;
- 6) kohaliku omavalitsuse tasandil kaitstavad loodusobjektid.

- Planeeringuala piir
- Lahojärve kaitseala (Natura 2000 loodusala)
- Mooste Loodusala (Natura 2000 loodusala)

Joonis 4. Kaitstavad loodusobjektid (Allikas Maa-ameti kaardiserver)

Kaitsealal, hoiualal, püsielupaigas ja kaitstava looduse üksikobjekti kaitsevööndis ei või ilma kaitstava loodusobjekti valitseja nõusolekuta:

- 1) muuta katastriüksuse kõlvikute piire ega kõlviku sihtotstarvet;
- 2) koostada maakorralduskava ja teostada maakorraldustoiminguid;
- 3) väljastada metsamajandamiskava;
- 4) [kehtetu – RT I 2007, 25, 131 – jõust. 1.04.2007]
- 5) kehtestada detailplaneeringut ja üldplaneeringut;
- 6) anda nõusolekut väikeehitise, sealhulgas lautri või paadisilla ehitamiseks;
- 7) anda projekteerimistingimusi;
- 8) anda ehitusluba.

Piirkonna üldplaneeringu territooriumil asuvad järgmised kaitsealused maa-alad ja looduse üksikobjektid:

- Lahojärve hoiuala, 2,7 ha (Natura 2000 ala, Vabariigi Valitsuse 14. juuli 2005. a. Määrus nr. 183);
- Mooste loodusala (Natura 2000 ala, Siimuniidu must-seenesultani püsielupaik KLO 3000901)

Planeeringuala piires asuvad järgmised kaitstavad püsielupaigad:

- Siimuniidu must-seenesultani püsielupaik – Säässaare küla (Keskkonnaministri 7.

juuni 2007. a. määrus nr. 42);

Püsielupaiga maa-ala kuulub sihtkaitsevööndisse ja iga püsielupaiga kaitsekorraldus sätestatakse looduskaitseaduse alusel vastava püsielupaiga kaitse alla võtmise ja kaitseeeskirja kehtestamise määrusega keskkonnaministri poolt.

Olemasolevate kaitse alla võetud maa-alade ja üksikobjektide kaitserižiimi üldplaneeringuga ei täpsustata. Kaitstavate taimeliikide esinemine ja kasvukohtade ulatus täpsustatakse detailplaneeringu või ehitusprojekti koostamisel.

Kinnismälestised

Vastavalt muinsuskaitseadusele on kinnismälestise kaitsevööndiks 50 m laiune maa-ala mälestise väliskontuurist või piirist arvates.

Muinsuskaitseameti loata on kinnismälestise kaitsevööndis keelatud:

- 1) maaharimine, ehitiste püstitamine, teede, kraavide ja tehnovõrkude rajamine ning muud mulla- ja ehitustööd;
- 2) puude ja põõsaste istutamine, mahavõtmine ja juurimine.

Planeeringuala piires asuvad kinnismälestised:

Kääbas	Arheoloogiamälestis	11175
Kääbas	Arheoloogiamälestis	11174
Kääbas	Arheoloogiamälestis	11173
Kääbas	Arheoloogiamälestis	11172
Kääbas	Arheoloogiamälestis	11171
Kääbas	Arheoloogiamälestis	11170

Roheline võrgustik

Rohelise võrgustiku loomise aluseks on ning selle kasutamise ja arendamise tingimused tulenevad Põlvamaa maakonnaplaneeringu teemaplaneeringust „Põlvamaa asustust ja maakasutust suunavad keskkonnatingimused” ning Mooste valla üldplaneeringust. Käesoleva planeeringuga ei ole võrgustiku koridoride ja tuumalade piire antud alal täpsustatud ning rohelise võrgustiku tagamiseks on arvestatud maakonnaplaneeringu teemaplaneeringust ning Mooste valla üldplaneeringust tulenevate tingimustega.

Vastavalt maakonnaplaneeringu teemaplaneeringule on Hullumäe-Siimuniidu piirkonnas üks piirkondliku tähtsusega tugiala:

T8 Lahojärve;

Tugialasid ühendavad koridorid K7, K8 ja K9.

Rohevõrgustiku aladel on kohustuslikud Põlva maakonna teemaplaneeringus „Asustust ja maakasutust suunavad keskkonnatingimused” rohelisele võrgustikule seatud tingimused. Rohevõrgustiku säilimist tagavad ehitustegevuse ja maakasutuse tingimused:

- olemasolevate looduslike rohealade ja üldplaneeringuga täpsustatud Põlva maakonna ökoloogilise võrgustiku tugialade ja koridoride maakasutust ei tohi muuta, sh ei tohi metsasid raadata (va elektriliinide kaitsevööndites elektriohutuse tagamiseks ja maanteede rekonstrueerimiseks olemasolevas teekoridoris);
- rohevõrgustiku toimimise tagamiseks lubada metsaaladel piirdeaedade paigaldamine ainult ümber õuema;

- metsakategooria on üldjuhul tulundusmets;
- projekteerimistingimuste alusel lubada uushoonestust ainult endistel talukohtadel.
- üldplaneeringus on ehitusalade valikul lähtutud rohelisest võrgustikust, on jälgitud, et kavandatav asustus ei lõikaks läbi rohelise võrgustiku koridore ja, et roheline võrgustik jääks toimima. Rohevõrgustiku piire on võimalik detailplaneeringuga täpsustada.

Rohevõrgustiku konfliktiala kulgeb mööda Tartu-Räpina-Värska tugimaanteed orienteeruvalt 300 meetrise koridorina mõlemal pool maanteed.

Konfliktaladel tuleb:

⇒ tagada projektlahendustega olemasoleva teedevõrgu laiendamisel ja uute teede rajamisel looduslike koosluste maksimaalne säilitamine. Loomade sõiduteele sattumise või õnnetusjuhtumite vältimiseks tuleb maanteetrassi lõikumisel loomade rännuteedega tarvitusele võtta erimeetmed – kiiruspiirangud, hoiatusmärgid, võrkaiad jne.

⇒ vältida uute ulatuslike maardlate, karjäärade, freesturbalade kaevandamislubade väljastamist või prügilate rajamist rohelise võrgustiku aladele.

Valla üldplaneeringuga on täpsustatud maakonnaplaneeringuga esitatud rohelise võrgustiku tugialade ja koridoride piire lähtudes maakasutusest ja loomade liikumisest. Valla üldplaneeringuga on esile tõstetud täiendavad konfliktalad lähtudes liiklusõnnetuste statistikast, kuna maanteedel toimuvad liiklusõnnetused loomadega näitavad loomade eelistatud migratsiooniteede asukohta. Liiklusõnnetuste arv on kasvanud ning maanteede olemasolu nähtavasti häirib rohevõrgustiku toimimist. Käesoleva planeeringuga rohevõrgustiku piire ei muudeta.

Väärtuslikud maastikud

Maakonnaplaneeringu teemaplaneeringus "Põlva maakonna asustust ja maakasutust suunavad keskkonnatingimused" on väärtuslikud maastikud jagatud kolme kategooriasse:

- maakondlik, võimalik riikliku tähtsusega maastik (I tähtsusklass);
- maakondliku tähtsusega maastik (II tähtsusklass);
- kohaliku tähtsusega maastik (III tähtsusklass).

Hullumäe-Siimuniidu piirkonda jääb Kiidjärve-Kärsa I tähtsusklassi väärtuslik maastik.

Väärtusliku maastiku säilimist tagavad kasutus- ja ehitustingimused:

- vältida luhtade ja põllumaade võsastumist;
- säilitada traditsiooniline maakasutus ja maastikustruktuur, sh asustusstruktuur ja teedevõrk;
- vältida kõiki omadustelt või väljanägemiselt piirkonnale võõraid elemente;
- kavandada väärtuslike vaadete avamist ja nende hoidmist avatuna;
- mitte lubada ehitustegevuse laienemist maastikuliselt esteetilistes ja ökoloogiliselt tundlikes paikades;
- projekteerimistingimuste alusel võib üldreeglina lubada uushoonestust vaid endistel talukohtadel (järgides seejuures kunagist hoonete paigutust) ja juhul, kui lähima

olemasoleva hoonetekompleksini on vähemalt 300m, mis tagab väljakujunenud hajaasustusliku struktuuri säilimise;

- ehitusloa väljastamisel nimetatud ala(de)l tuleb järgida piirkonna ehitustraditsioone. Uued hooned peavad olema nii põhiplaanis kui mahus lähedalasuvatega sarnaste gabariitide ja katusekujuga. Uute hoonete ehitamisel tuleb järgida väljakujunenud planeerimisviisi ja hoonestuslaadi;
- veekogu kaldaäärse maa-ala detailplaneeringu koostamisel moodustada eraldi ja avalikult kasutatav liiklusmaa katastriüksus avalikult teelt olemasoleva veekoguni;
- tagada igameheõigus ja liikumiskeelu vältimine seene- ja marjametsas;
- kõigile väärtuslikele maastikele koostada hoolduskavad, millega määratakse täpsemad hooldussoovitused. Hoolduskavas esitatud hooldussoovituste järgimine on kohustuslik ja igasugusel väärtuslike maastike aladel ehitamisel ja maakasutusel tuleb lähtuda vastavale väärtuslikule maastikule esitatud tingimustest.

Maakasutus

Planeeringuala suurus on 1278 ha. Enamus planeeringuala territooriumist on määratletud põllumajandus- ja metsamajandusmaana, mille katastri maakasutuse otstarve on maatulundusmaa. Üldplaneeringuga muudetakse Mooste valla üldplaneeringut, muutes Mooste Pinnasekarjääri katastriüksuse juhtfunktsiooni riigikaitsemaast puhke- ja virgestusmaaks.

4.3 Sotsiaalmajanduslikud olud

Planeeringualal paikneb asutusüksustest Säässaare küla. Planeeringuala vahetusse lähedusse jääb Mooste alevik. Kuigi alal ei ole suuremaid asustusüksusi, määratleb planeering ala kasutajaskonnana ka Mooste valla ning lähiumbruse. Valla haldusterritooriumil on Mooste alevik ja 14 küla (Jaanimõisa, Kaaru, Kadaja, Kanassaare, Kastmekoja, Kauksi, Laho, Rasina, Savimäe, Suurmetsa, Säkna, Säässaare, Terepi, Viisli). Vallakeskus on Mooste alevik ligikaudu 500 elanikuga.

Rahvastik

1. jaanuari 2013 a. seisuga elas Mooste vallas 1538 inimest. Mooste valla keskmine asustustihedus on 8,3 inimest/ km². Valdav on elanike arvu vähenemise tendents (tabel 4).

Tabel 4. Mooste valla elanike arvu muutused 2007-2012. (Allikas: Rahvastikuregister)

aasta	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Rahvaarv	1563	1552	1542	1529	1531	1529

Sündide ja surmade hulk viimastel aastatel ei peegelda mingit kindlasuunalist muutust, vastavad arvud on väikesed ja muutused nii lühikesel ajavahemikul ilmselt juhuslikku laadi. Summaarne iive on siiski olnud negatiivne, sest ka vallast lahkujate arv on kokkuvõttes püsinud suuremana kui saabujate arv.

Tööhõive

2012. aasta seisuga oli tööealiste inimeste (16-62 aastased) arv Mooste vallas 973, mis moodustas 60,7% elanikkonnast. Valla üheks iseloomulikuks tunnuseks on aktiivne

pendelränne.

Töötuks registreeritud oli 31.12.2012. aasta seisuga 84 (allikas: Töötukassa).

Ettevõtlus

Mooste vallas asuvate ettevõtete peamised tegevusvaldkonnad on metsamajandus ja puidu töötlemine, jae- ja hulgikaubandus, põllumajandus ning transpordivahendite hooldus ja remont. Lisaks tegeldakse turismiga, millel on suur arenguperspektiiv.

4.4 Tehniline infrastruktuur

Teedevõrk on võrdlemisi tihe ning erinevate kohtade ühendamisel on esikohal autotransport. Kõik vallateed on mustkatteta (nende haldajaks on vallavalitsus ning teede seisukord mitte alati rahuldav), mustkattega on vaid riigimaanteed, millest planeeringualal paiknevad Tartu-Räpina-Värskä tugimaantee ning Himmaste-Rasina kõrvalmaantee. Bussiühendus Tartu, Põlva ja Räpinaga on hea.

Kommunikatsioonid

Valla lõunaosa läbib D kategooria Ø 530 gaasi magistraaltorustik. Torustikul asuv Kauksi regulaatorjaam ei ole kasutusel ning selle kasutuselevõtt nõuaks investeeringuid.

Kogu valla haldusterritooriumil on toimiv elektrivarustus. Kesk- ja madalpinge elektrivõrke vallas haldab Elektrilevi OÜ, kõrgepingeliinid kuuluvad Elering ASile.

Jäätmemajandus

Jäätmemajandus on korraldatud vastavalt Mooste valla jäätmekavas aastateks 2011-2015 kehtestatud nõuetele. Ohtlike jäätmete üleandmiskoht asub Mooste alevikus. Tööstusettevõtteid, mis tekitaksid spetsiifilisi ohtlikke jäätmeid, ei ole. Ettevõtluses tekkivad ohtlikud jäätmed sarnanevad olmemajanduses tekkivatega: vanaõlid ja muud õlidega seonduvad jäätmed, vanad akud ning patareid ja elavhõbedalambid. Lisaks tekivad kodumajapidamistes ravimite ja kodukeemia jäägid ning erinevad värvijäätmed.

5. Üldplaneeringu seotus asjakohaste strateegiliste planeerimisdokumentidega

5.1 Euroopa Liidu kõrgemad ruumilise arengu dokumendid

Euroopa Ruumilise Arengu Perspektiiv (European Spatial Development Perspective - ESDP). Euroopa ruumilise arengu perspektiiv on juhend Euroopa Komisjoni määruse 97/150/EK järgimiseks, mis on välja töötatud Euroopa Konsultatiivse Foorumi poolt 1999. aastal. ESDP peamiseks ruumilise arengu eesmärgiks on Euroopa Liidu territooriumi tasakaalustatud ja jätkusuutlik areng, mis tagatakse liikmesmaade koostööga (oluline uute ja vanade riikide koostöö) ruumiliste arengustrateegiate väljatöötamisel, arvestades kohalikke olusid ja eripärasid. Riigid peaksid keskkonnakaitseliste piirangutega püüdma vältida Euroopa killustumist ning tükeldamist olemasolevate ja planeeritavate transpordi-

koridoridega, arendama territooriumit komplekselt ning tagama üldise veeringe säästva majandamise ning kavandama leevendusmeetmeid kliimamuutustele kohaliku ja globaalse taseme võtmes.

Toonitatakse ruraalsete alade maakasutusstrateegiate väljatöötamise vajalikkust ja maapiirkondade mitmekesisistamist, et vältida uute liikmesriikide kiirest majanduskasvust tingitud regionaalseid lõhesid ning maapiirkondade mahajäämust. Jätkusuutliku ja tervikliku sünergilise arengu aluseks on maapiirkondade ja linnadevaheline koostöö, mistõttu on vajalik perifeersete ja kohati marginaliseerunud maapiirkondade maakasutusstrateegiate väljatöötamine koostöös lähedalasuvate linnadega. Ühe eesmärgina käsitletakse linn-maa suhete tasakaalustatud süsteemi arendamist. Oluline on olemasoleva arengupotentsiaali toetamine infrastruktuuri ja teadmiste kättesaadavuse parandamise abil ning erinevate kohalike eripärade ja oludega arvestamine läbi loodus- ja kultuuripärandi kaitse. Regionaalse konkurentsivõime tõstmiseks maapiirkondades on vajalik väikeste ja keskmise suurusega linnade teeninduse miinimumtaseme säilitamine.

Hullumäe-Siimuniidu piirkonna üldplaneeringu koostamisega töötatakse välja piirkonna üldine maakasutusstrateegia, mis on hiljem aluseks detailplaneeringute koostamisele. Üldplaneeringu koostamisega planeeritakse antud alale kujundada kõrgekvaliteediline ja looduslähedane turismipiirkond, mis ühtlasi toimiks võimaliku rekreatiivse puhkealana ka Tartu linnale ja seda ümbritsevale alale. Üldplaneeringuga kavandatakse säilitada olemasolevad metsa- ja haljasalad ning võetakse suund rohelise võrgustiku puutumatus tagamisele. Üldplaneeringus määratakse maakasutuse sihtotstarbed ja piirangud ning kaardistatakse olemasolevad puhkemajandusega seotud tegevused.

Hullumäe-Siimuniidu piirkonna üldplaneeringu koostamisega planeeritakse anda alale terviklik lahendus puhke- ja virgestusfunktsiooni väljaarendamiseks. Planeeringu eesmärgiks on määrata tervisespordiradade (matka-, jalg-, jalgrattateed, suusaradade võrgustik koos pääsuga üle Ahja jõe), puhkekohtade ja virgestusalade (lõkkeplatsid, parkla, vaatamisväärsused jmt) asukohad ning nende väljaarendamise tingimused. Eesmärgiks on samuti käsitleda vanade suusaradade ning puhkekohtade taastamise ja renoveerimise teemat ning piirkonna rajatiste sidumist Põlva ja Ahja valla analoogsete rajatistega. Planeeringuga töötatakse välja ettepanekud kaitsejõududele piirkonnas taktikaliste õppuste ja harjutuste sageduse ning kasutatavate alade reguleerimiseks. Eesmärgiks on kujundada piirkonnast kõrgekvaliteediline looduslähedane rekreatsiooni- ja puhkeala, mis säilitab olemasoleva maastikufooni ning rohelise võrgustiku toimimise.

„Visioonid ja strateegiad Läänemere regioonis” ("Visions and Strategies around the Baltic 2010/ VASAB 2010"). Tegemist on 1992. aastal alustatud koostööprogrammiga Balti mere riikide (Soome, Rootsi, Norra, Taani, Saksa, Poola, Valgevene, Venemaa (Peterburi linn, Kaliningradi ja Leningradi oblastid), Leedu, Läti ja Eesti) vahel. Eesmärgiks on Läänemere piirkonna identiteedi tugevdamine ning ruumiliste struktuuride väljatöötamine, konkureerimaks globaalses majanduses teiste regioonidega. 1994. aastaks valmis ühine kontseptsioon - *"Common Vision of Strategic Spatial Development of the Baltic Sea Region"*. Visioonis kirjeldatakse ruumilisi struktuure läbi kolme põhielemendi:

- linnade ja linnaliste asulate süsteem (pärlid/*pearls*)
- linna ja asulaid omavahel ühendavad infrastruktuuri võrgustikud (nöörid/*strings*) ning teatud maakasutusega alad (lapid/*patches*). Polüfunktsionaalsete ja mitmekesise maa-

kasutusega alade säilitamise eesmärk keskendub eriti maapiirkondade mitmekesis- mitmekesisistamise ja tugevdamise temaatikale, et tagada looduslikult ja kultuuriliselt meeldiva ning elujõulise elukeskkonna säilimine. Ühtne väärtuslike looduslike ja kultuuriliste alade võrk toetab dünaamilist ja tasakaalustatud elukvaliteeti. Lisaks on oluline tagada regiooni ühendus suuremate transpordivõrkudega ning samuti regioonisisene integreeritus ning juurutada taastuvenergia kasutamist.

Eesmärgid elukvaliteeti parandavate kompensatsioonialade arengus on:

- maapiirkondade mitmesuguse omavahelise koostöö edendamine, vähendamaks nende ja keskuste vahelisi erinevusi;
- rahvusvahelise transpordivõrgustiku arendamine läbi Läänemere regiooni;
- rannikualade ja saarte integreeritud areng;
- pöörata erilist tähelepanu rannikualade kaitsele ja arendamisele;
- Läänemeremaade loodus(kaitse)- ja puhkealade võrgustiku loomine.

Planeeringuala arengu kavandamisel on oluline nn. lappide põhielement, kuna planeeringuala koosneb enamuses looduslikest aladest (metsad, sood, haljasalad), kus inimtegevuse mõju on vähene. Oluline on tagada planeeringuala säilimine looduslähedast elukeskkonda pakkuva üksusena, mis loodusturismi arendamisel tagab vallale konkurentsivõime. Jätkusuutliku majanduse ja piirkonna üldise tugevuse säilimiseks on tähtis koostöö ning nn. nõõride elemendi arendamine, mille läbi ollakse osa globaalsest võrgust. Arengu planeerimisel on oluline koostöö naaberomavalitsustega, mis valla väikest tulubaasi arvestades on hädatarvilik.

Natura 2000 on üle-euroopaline kaitstavate alade võrgustik, mille eesmärk on tagada haruldaste või ohustatud lindude, loomade ja taimede ning nende elupaikade ja kasvukohtade kaitse. Euroopa Liidu liikmesmaana peab Eesti korraldama Natura 2000 aladel loodus- väärtuste säilimise.

Natura 2000 võrgustikku reguleerivad direktiivid (linnudirektiivil, direktiiv 79/409/EMÜ loodusliku linnustiku kaitse kohta; loodusdirektiivil (direktiiv 92/43/EMÜ looduslike elupaikade ja loodusliku loomastiku ja taimestiku kaitse kohta). Linnudirektiivi eesmärk on kaitsta kõiki linde tapmise ja püüdmise eest, piirata lindude küttimist ja nendega (samuti nende kehaosade ning neist valmistatud esemetega) kaubitsemist. Direktiivi kohaselt tuleb moodustada üle-euroopaliselt ohustatud liikide ja rändliikide elupaikade kaitseks spetsiaalsed linnualad.

Loodusdirektiivi eesmärgiks on ohustatud looma- ja taimeliikide ning nende elupaigatüüpide ja kasvukohti kaitstes aidata kaasa looduse mitmekesisuse säilimisele ning taastamisele. Kaitset nõudvad elupaigatüübid, taimede ja loomade loetelu on toodud loodusdirektiivi lisades.

Hullumäe-Siimuniidu piirkonna üldplaneeringu elluviimisega säilitatakse kõigi planeeringualal olevate Natura 2000 alade puutumatuse ning tagatakse keskkonnakaitse.

5.2 Eesti Vabariigi planeeringudokumendid

Üleriigiline planeering Eesti 2030 (kehtestatud 30.08.2012) on aluseks kõigile Eesti Vabariigi territooriumil koostatavatele strateegilistele planeerimisdokumentidele, kuna planeering sätestab riigi üldised arengusuunad ning seab aluspõhimõtted maakasutuse reguleerimisele ja planeerimisele. Planeeringu koostamisel on arvestatud Euroopa Liidu

planeerimisdokumentatsiooniga ning ruumilise planeerimise heade tavadega.

Riikliku planeeringuga on seatud kesksed arengueesmärgid, mida täpsustatakse valdkonnapõhiste (asustus, transpordiühendused, energeetika, roheline võrgustik) eesmärkidega:

- Peamine arengueesmärk on tagada elamisvõimalused Eesti igas asustatud paigas.
- Tasakaalustatud ja kestlik asustuse areng
- Head ja mugavad liikumisvõimalused
- Varustatud energiataristuga
- Rohevõrgustiku sidusus ja maastikuväärtuste hoidmine

Üldplaneeringu koostamisel on kinni peetud Üleriigilises planeeringus Eesti 2030 sätestatud nõuetest ning kavandatav areng vastab arengueesmärkides soovitud.

Säästev Eesti 21 on säästva arengu riiklik strateegia, mille eesmärgiks on Eesti riigi ja ühiskonna arendamise strateegia kujundamine aastani 2030, sihiga ühendada globaalsest konkurentsist tulenevad edukusenõuded säästva arengu põhimõtete ja Eesti traditsiooniliste väärtuste säilitamisega. Lisaks ökoloogilistele küsimustele haarab strateegia terve ühiskonna ning sellega seotud problemaatika. Säästev Eesti 21 esitab järgmised peamised eesmärgid:

- Eesti kultuuriruumi elujõulisus – saavutatakse läbi rahvuskeelse hariduse, rahvuskeelel põhineva kultuurilooma (sh. teadus), rahvuskeelse suhtlemise ning rahvuslike kultuuriväärtuste ja käitumismallide funktsionaalsuse igapäevases elukorralduses ja kõigis eluvaldkondades.
- Heaolu kasv – saavutatakse läbi majandusliku jõukuse, turvalisema elukeskkonna ja võimaluste mitmekesisuse (eneseteostus, rekreatsioon, sotsiaalne suhtlemine).
- Sidus ühiskond –saavutatakse suurte erinevuste vältimisega Eesti eri piirkondade vahel. Kokkulepitud tegutsemise eelkõige neis sotsiaalelu valdkondades, kus on kujunenud oht pikaajaliste vastasseisude/tõrjutuse kujunemiseks – põlvkonniti edasikanduv vaesus, hariduslik tõrjutus, perifeersete elupiirkondade mahajäämus jms.
- Ökoloogiline tasakaal – saavutatakse läbi looduse isetaastumisvõime lülitamise looduskasutusse. Eesmärgiks on saavutada olukord, kus inimene ei käsitle keskkonda kui kaitset vajavate objektide kogumit, vaid kui tervikut, mille osaks ta ise on. Sihiks on looduse kui väärtuse ning kui ühiskonna keske arenguressursi kooskõttlus Eesti üldise edenemise kontekstis. Mooste valla üldplaneeringuga kavandatu aitab ellu viia Säästev Eesti 21 püstitatud eesmärgid: tagatakse ajaloo- ja kultuuriväärtuste säilimine, tagatakse kaitstavate loodusobjektide ja rohealade säilimine ja ökoloogiliste süsteemide toimimine, ettevõtlus-, elamu-, ja sotsiaalmaa arendamisega tagatakse heaolu kasv ning vähendatakse mahajäämust.

5.3 Maakondliku ja kohaliku tähtsusega dokumendid

Põlvamaa maakonnaplaneering on kokkulepe omavalitsuste, maavalitsuse ja ministeeriumide vahel, milles püütakse kirjeldada maakonna elanike ja institutsioonide vajadusi, soove ja ootusi eelolevateks aastateks. Planeeringu kohaselt on äärmiselt oluline olemasolevate ressursside ja võimaluste ärakasutamine (looduslikud, materiaalsed ja mittemateriaalsed väärtused). Soovitakse saavutada võrdne elukvaliteet kõigi Eesti piirkondadega ning kujundada Põlvamaast inimsõbralik, parim paik töötamiseks, elamiseks ja

puhkamiseks. Üheks suuremaks probleemiks on rahvaarvu vähenemine ning piirkonna mahaajäämus. Seetõttu võetakse maakonnaplaneeringuga järgnevad sihid ruumilise arengu planeerimisel:

- säilitada metsik loodus, kus inimtegevuse mõju on vähene, looduse mitmekesisus ning väärtuslikud maastikud;
- säilitada traditsiooniline metsandud ja põllundus;
- säilitada looduslikult puhas vesi;
- kasutada säästlikult ning otstarbekalt loodus- ja maavarasid;
- tõsta elanikkonna keskkonnateadlikkust;
- tagada konkurentsivõimeline ja mitmekesine majandus;
- arendada turismimajandust, kui alternatiivset sissetulekuallikat;
- luua head ühendused ning kaasaegsed kommunikatsioonid;
- arendada välja sotsiaalsete teenuste sektor;
- tagada kultuuri- ja ajaloo väärtustes säilimine.

Hullumäe – Siimuniidu piirkonna üldplaneering, mis taotleb tasakaalustatud ja jätkusuutliku arengu tagamist (suhte looduskeskkond – ettevõtlus tasakaalustamine), arvestab maakonnaplaneeringus püstitatud eesmärgi. Üldplaneeringuga kavandatakse säilitada looduslikud ja kultuurilised väärtused ning arendada majandust (eelkõige turismimajandust) ning infrastruktuuri.

Põlvamaa maakonnaplaneeringu teemaplaneering „Põlvamaa asutust ja maakasutust suunavad keskkonnatingimused” loob eeldused keskkonnakaitseks põhjendatuma ruumistruktuuri kujunemiseks ja säästvaks arenguks ning sätestab ühtsed põhimõtted, mille alusel suunata maa-alade kasutamist ja kaitset jätkusuutlikul viisil ning annab ühtlasi kindlust planeeritaval alal elavatele ja seda piirkonda kasutavatele inimestele maa kasutamisel pikemas perspektiivis.

Teemaplaneering koosneb kahest osast: „Roheline võrgustik” ja „Väärtuslike maastike määratlemine”. Teemaplaneering määratleb keskkonnatingimused väärtuslike maastike, roheline võrgustiku tuumalade ja koridoride säilimiseks ning toimimiseks, kõrge loodusväärtusega maa-alade kasutamiseks, väärtustatud loodusala ja inimtegevusest mõjutatud alade konfliktitsoonide vähendamiseks või pehmendamiseks.

Üldplaneeringus on kinni peetud teemaplaneeringus sätestatud nõuetest. Üldplaneeringuga säilitatakse planeeringualal olemasolevad roheline võrgustiku alad; säilitatakse olemasolevad väärtuslikud maastikud ning vajadusel võetakse täiendavad väärtuslikud objektid kohaliku kaitse alla. Üldjoontes juhendatakse teemaplaneeringus kehtestatud keskkonnatingimustest.

Mooste valla üldplaneering sätestab valla ruumilise arengu põhimõtted, milleks on: kaasaegne ajalugu väärtustav inimsõbralik elukeskkond;

- väljakujunenud asustusstruktuuri säilitamine ja parendamine, olemasolevate elamute maksimaalne ära kasutamine;
- väljakujunenud keskuste arendamine ja osaline laiendamine;
- olemasolevat infrastruktuuri maksimaalselt ära kasutav maakasutus ja hoonestus;
- väärtusliku metsa- ja põllumaa ning maastike säilitamine ja väärtustamine ning sihtotstarbeline kasutamine.

Hullumäe-Siimuniidu piirkonna üldplaneering arvestab Mooste valla üldplaneeringus sätestatud põhimõtetega. Lisaks teeb ettepaneku muuta kehtivat Mooste valla üldplaneeringut, muutes Mooste Pinnasekarjääri katastriüksusele määratud juhtfunktsiooni riigikaitsemaast puhke- ja virgestusmaaks.

Mooste valla arengukava aastateks 2013-2020 on strateegiline dokument, mis väljendab kohaliku omavalitsuse ja vallaelanike nägemust soovitud tulevikust. Üldplaneeringus on arvestatud arengukavas püstitatud eesmärkidega.

Mooste valla jäätmekava aastateks 2011-2015 on koostatud juhindudes kohaliku omavalitsuse arengukavast ning käsitleb kohaliku omavalitsuse jäätmehoolduse arendamist. Üldplaneeringus on arvestatud jäätmekavas püstitatud eesmärkidega.

6. Üldplaneeringuga kavandatavate tegevuste ja võimalike arengualternatiivide kirjeldus

6.1 Üldplaneeringu üldised põhimõtted ning maakasutusstrateegia

Hullumäe-Siimuniidu piirkonna üldplaneering on aluseks detailplaneeringute koostamisele, maakorralduslike ja projekteerimistööde tegemisele.

Mooste valla ruumilise arengu põhimõteteks on:

- kaasaegne ajalugu väärtustav inimsõbralik elukeskkond;
- väljakujunenud asustusstruktuuri säilitamine ja parendamine, olemasolevate elamute maksimaalne ära kasutamine;
- väljakujunenud keskuste arendamine ja osaline laiendamine;
- olemasolevat infrastruktuuri maksimaalselt ära kasutav maakasutus ja hoonestus;
- väärtusliku metsa- ja põllumaa ning maastike säilitamine ja väärtustamine ning sihtotstarbeline kasutamine.

Planeerides võeti aluseks erinevate faktorite koosmõju ning selle alusel leiti sobiv maakasutus erinevatele aladele. Üldplaneeringu koostamise käigus säilitatakse väärtuslikud maastikud, roheline võrgustik ning metsamaad. Et oleks tagatud roheline võrgustiku puutumatus ja maastikuelementide mitmekesisus, kuna ala toimib rekreatiivse puhkealana Tartu linnale, siis on loodud eeldused turismimajanduse arendamiseks.

6.2. Maa- ja veealade üldised kasutamise-, arendamise- ja ehitamistingimused

Üldplaneeringus on toodud kasutamise- ja ehitamistingimused maakasutuse juhtfunktsioonide kaupa, mis kehtivad nii olemasolevatel kui ka planeeritavatel aladel. Lisaks üldplaneeringus toodud maa- ja veealade kasutamise- ja ehitamistingimustele tuleb arendus- ja ehitustegevuse käigus arvestada ja kinni pidada Eesti Vabariigis kehtivate seaduste ja muude õigusaktide poolt sätestatud piirangutest ja kitsendustest.

Üldplaneering on dokument, mis detailplaneeringu koostamise kohustusega aladel ja juhtudel on detailplaneeringu koostamise aluseks. Detailplaneeringu koostamisel on kohustuslik järgida üldplaneeringus vastava maa-ala kohta sätestatud kasutamise- ja ehitamistingimusi.

Väljaspool detailplaneeringu koostamise kohustusega alasid ja juhte on üldplaneering aluseks maakorralduslikele töödele ja projekteerimistingimuste väljastamisele.

Üldplaneeringuga määratud ehitustingimuste üldpõhimõtted suunavad säilitama senist asutusstruktuuri ja maastikulist visuaalset miljööd. Ehitustingimused on esitatud üldplaneeringu seletuskirjas ja kaartidel.

6.3. Üldplaneeringuga kavandatud tegevused juhtfunktsioonide kaupa

Pere- ja ridaelamumaa

Üldplaneeringuga ei muudeta ajalooliselt väljakujunenud asustumustrit ning pere- ja ridaelamumaadeks sobivate alade planeerimisel on arvestatud olemasolevate elamupiirkondadega ja infrastruktuuri paiknemisega. Pere- ja ridaelamumaa juhtfunktsiooniga maa-alale võib määrata järgmisi katastri maakasutuse sihtotstarbeid:

- väikeelamumaa;
- üldmaa.

Puhke- ja virgestusmaa

Puhke- ja virgestusmaana käsitletakse üldplaneeringus heakorrastatud haljas- ja metsaala koos teenindavate ehitistega (spordi-, puhke-, kogunemisehitised, külaplatsid jne). Puhkealade määramisel võeti aluseks juba traditsiooniliste puhkekohtade paiknemine piirkonnas.

Perspektiivsete puhke- ja virgestusmaadena määratakse järgnevad alad, eesmärgiga parandada puhke- ja sportimisvõimalusi ning mitmekesistada vaba aja veetmise võimalusi:

- Mooste Pinnasekarjääri katastriüksus

Üldplaneeringus nähakse ette perspektiivsete matkaradade rajamist Hullumäe-Siimuniidu piirkonda, matkaradade lähtepunktiks on Mooste Pinnasekarjääri katastriüksus. Üldplaneeringus nähakse ette silla ehitamine üle Ahja jõe, et oleks võimalik perspektiivseid matkaradasid ühendada ka teisel pool jõge asuvate matkaradadega. Sellega tagatakse radade ühine võrgustik.

Põllumaa ja metsamajandusmaa

Põllumajandusmaana ja metsamajandusmaana on määratletud enamus planeeringuala territooriumist. Põllumajandusmaa ja metsamajandusmaa katastri maakasutuse sihtotstarve on maatulundusmaa.

Mäetööstusmaa

Üldplaneeringus on mäetööstusmaana esitatud olemasoleva karjääri maa-ala.

Üldplaneeringuga ei planeerita täiendavaid mäetööstusmaid.

Detailplaneeringu koostamise kohustusega alad ja juhud

Detailplaneeringu eesmärgiks on maakasutus- ja ehitustingimuste seadmine detailplaneeringu kohustusega aladel ja juhtudel. Detailplaneeringu koostamise algatamise ja

planeeritava maa-ala suuruse otsustab vallavolikogu kaalutlusotsuse alusel, järgides üldplaneeringus esitatud põhimõtteid.

Väärtuslikud põllumaad

Väärtuslikuks põllumaaks on Mooste vallas loetud 40 ja suurema hindepunktiga viljakustsoonid. Väärtuslikke põllumaid Hullumäe-Siimuniidu piirkonnas ei ole.

Väärtuslikud maastikud, maastiku üksikelemendid ja looduskooslused

Maakonnaplaneeringu teemaplaneeringus "Põlva maakonna asustust ja maakasutust suunavad keskkonnatingimused" on väärtuslikud maastikud jagatud kolme kategooriasse:

- maakondlik, võimalik riikliku tähtsusega maastik (I tähtsusklass);
- maakondliku tähtsusega maastik (II tähtsusklass);
- kohaliku tähtsusega maastik (III tähtsusklass).

Hullumäe- Siimuniidu piirkonda jääb Kiidjärve-Kärsa I tähtsusklassi väärtuslik maastik.

Väärtuslike maastike näol on tegemist eelkõige inimtegevuse mõjul kujunenud kultuurmaastikega. Määratud on ka kaunid teelõigud ning ilusate vaadetega kohad. Väärtuslike maastike kasutamise- ja ehitustingimused tulenevad Põlvamaa maakonnaplaneeringu teemaplaneeringust „Põlvamaa asustust ja maakasutust suunavad keskkonnatingimused”. Üldplaneeringuga säilitatakse kõik alal asuvad väärtuslikud maastikud.

Roheline võrgustik

Roheline võrgustik on määratud Põlva maakonna teemaplaneeringus „Asustust ja maakasutust suunavad keskkonnatingimused” ning Mooste valla üldplaneeringus. Käesoleva planeeringuga ei ole võrgustiku koridoride ja tuumalade piire täpsustatud ning roheline võrgustiku tagamiseks on arvestatud maakonnaplaneeringu teemaplaneeringust tulenevate tingimustega.

Ranna ja kalda piiranguvööndi ning ehituskeeluvööndi täpsustamine

Üldplaneeringuga ei muudeta kalda piirangu- ja ehituskeeluvööndi ulatust.

Looduskaitsealad, kaitstavad looduse üksikobjektid, kaitsealused liigid ja kaitsealused püsielukohad

Üldplaneeringus on välja toodud kaitsealused maa-alad, looduse üksikobjektid, kaitstavad püsielupaigad, vääriselupaigad ja kaitsealused liigid. Üldplaneeringuga säilitatakse kõik kaitstavad loodusobjektid (looduskaitseadus § 4) ning sellega seotud piirangud tulenevad seadustest ning kaitse-eeskirjadest.

Natura 2000 alad

Hullumäe-Siimuniidu piirkonna üldplaneeringu alal asuvad Natura aladest:

- Lahojärve hoiuala, 2,7 ha (Natura 2000 ala, Vabariigi Valitsuse 14. juuli 2005. a. Määrus nr. 183); Looduskaitseaduse § 4 lg 3 järgi on hoiuala elupaikade ja kasvukohtade kaitseks määratud ala, mille säilimise tagamiseks hinnatakse kavandatavate tegevuste mõju ja keelatakse ala soodsat seisundit kahjustavad tegevused.
- Mooste loodusala (Natura 2000 ala, Siimuniidu must-seenesultani püsielupaik KLO 3000901)

Üldplaneeringuga on planeeritud nimetatud alad säilitada ning arendusalad on planeeritud piisavalt kaugele, et vältida negatiivsete mõjude kandumist Natura 2000 aladele.

Kinnismälestised

Üldplaneeringus on esitatud Mooste vallas asuvate kinnismälestiste nimekiri. Piirangud tulenevad „Muinsuskaitseadusest”.

Planeeringuala piires asuvad kinnismälestised:

Kääbas	Arheoloogiamälestis	11175
Kääbas	Arheoloogiamälestis	11174
Kääbas	Arheoloogiamälestis	11173
Kääbas	Arheoloogiamälestis	11172
Kääbas	Arheoloogiamälestis	11171
Kääbas	Arheoloogiamälestis	11170

Liikluskorralduse üldiste põhimõtete määramine

Üldplaneeringus nähakse ette perspektiivsete matkaradade ning kergliiklusteede rajamist Hullumäe-Siimuniidu piirkonda, mida saaks kasutada suvel tervise- ning talvisel perioodil suusaradadena. Matkaradade lähtepunktiks on Mooste Pinnasekarjääri katastriüksus, kuhu on võimalik ligi pääseda ka autoga ning kus on piisavalt ruumi sõidukite parkimiseks.

Üldplaneeringuga tagatakse juurdepääsud kallasradadele ning eratee omanikuga sõlmitakse eratee avaliku kasutuse leping vastavalt „Teeseadusele”.

Põhiliste tehnovõrkude ja trasside asukoha määramine

Elektrivõrgu osas ei ole muudatusi põhiliinide ega alajaamade osas ette näha. Olemasolevad põhivõrgu trassid jäävad olemasolevatele kohtadele ning rekonstrueerimine toimub vastavalt Eesti Energia arengukavale. Täiendavate liinide väljaehitamine toimub projektipõhiselt seoses liitumissooviga. Üldplaneeringus on esitatud olemasolevad elektrialajaamad ja kõrgepinge- ning kesk- ja madalpinge õhu- ja kaabelliinid.

Riigikaitse vajadused

Riigikaitselisi maid käesoleva üldplaneeringuga ei kavandata.

6.4. Alternatiivid

Alternatiivsed planeeringulahendused on välja töötatud Mooste Vallavalitsuse, TajuRuum OÜ ja Miracon Grupp OÜ koostöös. Alternatiivsete planeeringulahenduste väljatöötamiseks

esitasid täiendavaid ettepanekuid Kaitseministeerium ja Kaitseliit. Kokkuvõttes töötati välja viis alternatiivi, arvestades Mooste valla looduslikke ja sotsiaal- majanduslikke iseärasusi.

Keskkonnamõju strateegilise hindamise läbiviimisel kasutatakse järgnevaid alternatiive:

Null-alternatiiv. Null-alternatiivi rakendamine tähendab praeguse olukorra jätkumist.

I alternatiiv. Planeeringu eesmärkide täitmine 100%.

- Planeeringuga määratakse puhke- ja virgestusalad, nende asukohad ja väljaarendamise tingimused. Arendatakse välja nn. puhkeala keskus ja määratakse avalikult kasutatavad teed.
- Töötatakse välja ettepanekud kaitsejõududele piirkonnas taktikaliste õppuste ja harjutuste sageduse ning kasutatavate alade reguleerimiseks arvestades kohalike elanike soove.
- Üldplaneeringuga muudetakse kehtivat Mooste valla üldplaneeringut, muutes Mooste Pinnasekarjääri katastriüksusele määratud juhtfunktsiooni riigikaitsemaast puhke- ja virgestusmaaks.

II alternatiiv. Planeeringu eesmärkide täitmine osaliselt: Kaitsejõudude tegevust piirkonnas ei reguleerita.

- Planeeringuga määratakse puhke- ja virgestusalad, nende asukohad ja väljaarendamise tingimused. Arendatakse välja nn. puhkeala keskus ja määratakse avalikult kasutatavad teed.
- Üldplaneeringuga muudetakse kehtivat Mooste valla üldplaneeringut, muutes Mooste Pinnasekarjääri katastriüksusele määratud juhtfunktsiooni riigikaitsemaast puhke- ja virgestusmaaks.
- Säilib kaitsejõudude tegevus vastavalt hetke olukorrale ja reeglitele.

III alternatiiv. Planeeringu eesmärkide täitmine osaliselt: Mooste valla üldplaneeringut ei muudeta ning kaitsejõudude tegevust piirkonnas ei reguleerita.

- Planeeringuga määratakse puhke- ja virgestusalad, nende asukohad ja väljaarendamise tingimused. Arendatakse välja nn. puhkeala keskus ja määratakse avalikult kasutatavad teed.
- Mooste Pinnasekarjääri katastriüksusele määratud juhtfunktsioon jääb riigikaitsemaaks ning säilib kaitsejõudude tegevus vastavalt hetke olukorrale ja reeglitele.

IV alternatiiv. Planeeringu eesmärkide täitmine osaliselt: Mooste valla üldplaneeringut ei muudeta, kuid kaitsejõudude tegevust piirkonnas reguleeritakse.

- Planeeringuga määratakse puhke- ja virgestusalad, nende asukohad ja väljaarendamise tingimused. Arendatakse välja nn. puhkeala keskus ja määratakse avalikult kasutatavad teed.
- Mooste Pinnasekarjääri katastriüksusele määratud juhtfunktsioon jääb riigikaitsemaaks.

- Töötatakse välja ettepanekud kaitsejõududele piirkonnas taktikaliste õppuste ja harjutuste sageduse ning kasutatavate alade reguleerimiseks arvestades kohalike elanike soove.

7. Alternatiivide võrdlemine ning alternatiividega kaasnevad keskkonnamõjud

7.1 Alternatiivide võrdlemise meetodika

Hullumäe-Siimuniidu piirkonna üldplaneeringu arengualternatiive hinnatakse püstitatud KSH eesmärkide suhtes ning arvestatakse kõiki KSH programmis toodud keskkonnaelemente. Positiivseks loetakse selliseid tegureid, mis aitavad kaasa püstitatud keskkonnaeesmärkide saavutamisele, negatiivsed on keskkonnale ebasoodsad, mis tihti kaasnevad püstitatud eesmärkide saavutamisega ning vajavad leevendamist või minimeerimist.

Alternatiivide võrdlemist ning võimalike keskkonnamõjude hindamist korraldati ekspert-rühma koostöös, kus ekspertrühma koondhinnang selgitati välja hindamismatriksite analüüsi kaudu. Keskkonnamõjude olulisust hinnati järgneva hindamisskaala alusel:

Hindepunkt	Mõju olulisus
+3	Tugev positiivne mõju
+2	Mõõdukas positiivne mõju
+1	Nõrk positiivne mõju
0	Mõju puudub
-1	Nõrk negatiivne mõju
-2	Mõõdukas negatiivne mõju
-3	Tugev negatiivne mõju
?	Mõju olulisust pole võimalik määrata

Erinevate keskkonnamõju strateegilise hindamise elementide osakaalu määramiseks kasutati ekspertgrupi liikmete hinnanguid. Otsustamisel kasutati Delphi meetodit. Keskkonnaelementide hindepallide saamiseks korrutati KSH eesmärkide alusel antud hindepallid keskkonnaelemendi kaaluga. Kavandatava tegevuse ning võimalike arengualternatiivide paremusjärjestus saadi kõigi delphi meetodil kaalutud keskkonnaelementide hindepallide summeerimisel alternatiivide lõikes. Keskkonnamõjus strateegilise hindamise läbiviimisel hinnati eraldi lühi- ja pikaajalist mõju. Lühiajalise mõjuna vaadeldakse mingil lühikesel perioodil toimuvaid ning seejärel mööduvaid mõjutusi (nt. ehitustegevus). Pikaajalise mõjuna vaadeldakse pikema perioodi vältel püsivaid mõjusid.

Tabel 5. Alternatiivide hindamise maatriks.

Mõjuvaldkond	kaal	Alternatiiv 0				Alternatiiv I				Alternatiiv II				Alternatiiv III				Alternatiiv IV					
		LA		PA		LA		PA		LA		PA		LA		PA		LA		PA			
		H*	KH*	H*	KH*	H*	KH*	H*	KH*	H*	KH*	H*	KH*	H*	KH*	H*	KH*	H*	KH*	H*	KH*		
Looduskeskkond																							
õhukvaliteet	0,038	0	0	1	0,038	0	0	2	0,08	0	0	2	0,076	0	0	2	0,076	0	0	2	0,076		
pinnavesi	0,044	-2	-0,088	1	0,044	-2	-0,09	6	0,26	-2	-0,09	6	0,264	-2	-0,09	6	0,264	-2	-0,088	6	0,264		
põhjaveevarud- ja kvaliteet	0,043	0	0	1		0	0	5	0,22	0	0	5	0,215	0	0	5	0,215	0	0	5	0,215		
looduslikud- ja poollooduslikud maastikud	0,047	0	0	-1	-0,047	5	0,235	11	0,52	4	0,188	10	0,47	3	0,141	8	0,376	4	0,188	10	0,47		
bioloogiline mitmekesisus	0,047	0	0	-2	-0,094	9	0,423	11	0,52	8	0,376	9	0,423	8	0,376	9	0,423	8	0,376	9	0,423		
Natura 2000 alad	0,043	0	0	-1		7	0,301	8	0,34	6	0,258	7	0,301	6	0,258	7	0,301	6	0,258	7	0,301		
kaitsstavad loodusobjektid	0,043	1	0,043	0	0	8	0,344	11	0,47	7	0,301	10	0,43	6	0,258	9	0,387	7	0,301	10	0,43		
mullastik ja pinnakate	0,038	-1	-0,038	0	0	1	0,038	5	0,19	1	0,038	5	0,19	1	0,038	5	0,19	1	0,038	5	0,19		
maakasutus ja maastikuväärtused	0,038	0	0	-1		5	0,19	9	0,34	4	0,152	8	0,304	3	0,114	7	0,266	4	0,152	8	0,304		
roheline võrgustik ja selle toimimise tagamine	0,042	1	0,042	1	0,042	10	0,42	12	0,5	8	0,336	10	0,42	8	0,336	10	0,42	8	0,336	10	0,42		
maavarad	0,037	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0		
metsaressurss	0,037	0	0	1		4	0,148	7	0,26	4	0,148	7	0,259	4	0,148	7	0,259	4	0,148	7	0,259		
Tehiskeskond																							
maakasutus	0,033	4	0,132	3	0,099	10	0,33	11	0,36	8	0,264	9	0,297	8	0,264	9	0,297	9	0,297	10	0,33		
infrastruktuur	0,036	0	0	0		2	0,072	3	0,11	2	0,072	3	0,108	2	0,072	3	0,108	2	0,072	3	0,108		
liikumiskoridorid ja transpordinfrastruktuur	0,036	0	0	1	0,036	4	0,144	6	0,22	2	0,072	5	0,18	2	0,072	5	0,18	2	0,072	5	0,18		
asustusstruktuur	0,035	3	0,105	4	0,14	8	0,28	9	0,32	8	0,28	9	0,315	8	0,28	9	0,315	8	0,28	9	0,315		
jäätmemajandus	0,037	3	0,111	3		4	0,148	4	0,15	4	0,148	4	0,148	4	0,148	4	0,148	4	0,148	4	0,148		
sotsiaal-majanduslik keskkond																							
teenused (sh turism)	0,036	1	0,036	-1		10	0,36	13	0,47	8	0,288	8	0,288	6	0,216	6	0,216	6	0,216	8	0,288		
ettevõtluskeskkond	0,039	0	0	1	0,039	8	0,312	10	0,39	6	0,234	7	0,273	5	0,195	6	0,234	6	0,234	8	0,312		
tööhõive	0,034	0	0	-1	-0,034	2	0,068	4	0,14	1	0,034	1	0,034	1	0,034	1	0,034	2	0,068	2	0,068		
inimeste tervis	0,045	0	0	1	0,045	3	0,135	4	0,18	1	0,045	2	0,09	1	0,045	2	0,09	2	0,09	3	0,135		
Erinevate rahvastikugruppide sotsiaalsed vajadused, vara ja üldine heaolu	0,038	2	0,076	2	0,076	7	0,266	9	0,34	6	0,228	7	0,266	6	0,228	7	0,266	6	0,228	8	0,304		
Mõju keskkonnateadlikkusele ja keskkonnaharidusele nii laste kui täiskasvanute osas	0,032	0	0	0		3	0,096	9	0,29	3	0,096	8	0,256	3	0,096	6	0,192	3	0,096	6	0,192		
Liikumiskoridorid, sh. Juurdepääse-tavus ja kasutatav universaalse disaini printsiipidest lähtuvalt.	0,033	-1	-0,033	-2	-0,066	5	0,165	6	0,2	3	0,099	4	0,132	6	0,198	3	0,099	4	0,132	4	0,132		
kultuuri- ja ajaloopärandi säilimine	0,033	0	0	0	0	4	0,132	4	0,13	4	0,132	4	0,132	8	0,264	4	0,132	4	0,132	4	0,132		
Kokku	0,964	11	0,386	11	0,318	117	4,519	179	6,99	96	3,701	150	5,871	97	3,693	140	5,488	98	3,774	153	5,996		

7.2 Alternatiivide võrdlemine

Eeldatavat keskkonnamõju ning võimalikke keskkonnaprobleeme juhul, kui strateegilist planeerimisdokumenti ellu ei viida, kirjeldab **null-alternatiiv**.

Kehtiva Mooste valla üldplaneeringu järgi on planeeringuala peamine juhtfunktsioon määratud säilitatav metsamaa ning Mooste Pinnasekarjääri (endine maa-ainese karjäär)

katastriüksusel riigikaitsemaa, lisaks Säässaare külas pere- ja ridaelamumaa. Määratletud on üldised matkaradade asukohad.

Piirkonna üldplaneeringuga soovitakse alal määrata puhke- ja virgestusalad (lökkeplatsid, parkla, vaatamisväärsused jmt), määrata nende asukohad ja väljaarendamise tingimused, luua ühendatud radade võrgustik (sh. vanade suusaradade taastamine ning piirkonna radade ühendamine Mooste alevikuga ja üle Ahja jõe Valgesoo, Taevaskoja, Kiidjärve ning Otteni piirkonnaga). Võtta kasutusele endine maa-ainese karjäär kui planeeringuala keskus (üldkasuta-tav parkla, piknikukoht, vaatetorn, rajatavate radade alguspunkt). Seoses puhkeala keskuse väljaarendamise sooviga, teeb planeering valla üldplaneeringule muutmissetepaneku punktide 2.5 ja 2.17 osas, seal määratud Mooste Pinnasekarjääri katastriüksuse juhtfunktsiooni muutmisega riigikaitsemaast puhke- ja virgestusmaaks.

Null-alternatiivi elluviimise puhul jäävad ruumilise arengu põhimõtted antud alal liiga üldiseks. Nii suurel alal on raskendatud ainult detailplaneeringutega ühtse planeeringulahenduse teostamine, mille põhieesmärk oleks luua ühtne puhke- ja virgestusalade süsteem ühendatud matka-, jalg-, jalgratta- ja suusaradadega.

Riigikaitsemaa juhtfunktsiooniga endise karjääri alale ei ole võimalik rajada planeeringuala keskust. Ala on logistiliselt ainuvõimalik koht planeeringuala keskuse arendamiseks, kuna siin on võimaldatud ligipääs alale, üldkasutatava parkla rajamise võimalus, maastikuliselt sobiv koht nii vaatetorni kui piknikukohtade rajamiseks. Ilma keskuseta aga planeeritav ühtne puhke- ja virgestusalade süsteem ei funktsioneeriks.

Piirkonna üldplaneeringu puudumisel võivad esile kerkida järgnevad keskkonnaprobleemid (loodus-, tehis-, sotsiaal-majanduslik keskkond):

- raskused kaitstavate loodusobjektide (looduskaitseseadus § 4) kaitse tagamisel;
- väärtuslike põllu- ja metsamaade hävinemine (ehitustegevus, võsastumine, huvipuudus jne);
- väärtuslike ja avalikuks kasutuseks mõeldud maastike ajaloolise olemuse kadumine;
- juurdepääsude mittetagamine (vaatamisväärsused, ühiskondlikud objektid, looduslikud objektid);
- väljatöötatud matkaradade süsteem ei toimi.

Null-alternatiivi elluviimise puhul avaldatakse negatiivset mõju looduskeskkonnale kui tervikule. Täpsemalt reguleerimata arendustegevuse tõttu võib surve alla sattuda rohevõrgustik üldisemalt kui ka kaitstavad loodusobjektid, bioloogiline mitmekesisus ja metsad. Turismi- ja piirkonna kontrollimatu arendusega avaldatakse negatiivset mõju õhukvaliteedile, veestikule, põhjaveele (reostusohu), mullale ja pinnakattele. Loodusharidusliku info puudumisel võivad kohalikud elanikud ja turistid olla hoolimatud looduslike vaatamisväärsuste vastu ning tekitada täiendavat reostust (prügi mahapanek).

Konkreetsete/täpsustatud ruumilise arengu eesmärkide puudumise korral toimub areng omasoodu ning tagatud pole ühtlane infrastruktuuri arendamine ning eelduste loomine (sh. vajalik maa) turismimajanduse arenguks ning seeläbi tööhõive kasvatamiseks.

Kaitsejõudude poolt aset leidvate taktikaliste õppuste jätkumine praeguses korras mõjutab negatiivselt lähipiirkonnas elavate inimeste elukeskkonda ning heaolu ning seab kahtluse alla inimesele tervisliku elukeskkonna ja üldise heaolu. Samuti esineb mürarikka tegevuse läbi tugev negatiivne mõju looduskeskkonnale (loomad ning pesitsevad linnud). Mürarikas keskkond mõjub negatiivselt ka valla ühe prioriteedi, turismimajanduse arengule.

Alternatiiv I rakendamise puhul võetakse suund suhte looduskeskkond-ettevõtlus (eelkõige turismi/puhkemajandus) tasakaalustamisele. Uute alade kasutuselevõtt muudab piirkonna maakasutust ja majandamistegevust. Piirkonna arendamine ning elukeskkonna parendamine põhjustab eeldatavalt ettevõtluskeskkonna elavnemise ning võib suurendada ala külastajate hulka, mis omakorda võib põhjustada võimalikke keskkonnamõjusid ja suurendab keskkonnakoormust.

Samas suurendavad alal planeeritavad keskkonnaharidusliku iseloomuga tegevused (õpperajad, väliloengud) positiivset mõju keskkonnateadlikkusele ja keskkonnaharidusele nii laste kui täiskasvanute osas. Organiseeritud radade- ning viidasüsteemiga, millega edastatakse loodushariduslikku infot, suurendatakse kohalikes elanikes ja külastajates loodushariduslikku teadvust ning seeläbi kasvatatakse üldist positiivset hoiakut loodusväärtuste suhtes. Samuti püsivad inimesed neile ettenähtud puhkekohtades ja teevad tuld ettenähtud lõkkekohtades.

Negatiivset mõju ehitustegevuse käigus avaldatakse mullale ja pinnakattele matka- ja tervisespordi radade loomise ja taastamisega ning puhke- ja virgestusalade rajamisega.

Positiivset mõju avaldab alternatiiv kaitstavatele loodusobjektidele (looduskaitseadus § 4), kuna tagatakse nende säilimine ja kõrgetasemeline keskkonnakaitse.

Kirjeldataud suunitlusega üldplaneeringu elluviimine omab positiivset mõju sotsiaal-majanduslikule keskkonnale. Planeeringuga fikseeritakse prioriteedid: säilitada esteetilis-visuaalset miljööd.

Planeerides sobivad ja atraktiivsed maa-alad turismimajanduseks, on võimalik elavdada ettevõtluskeskkonda ja kasvatada tööhõivet. Turismimajandust arendades on võimalik kasvatada valla tulubaasi ning roheliste puhkealade rajamine avaldab positiivset mõju inimeste tervisele.

Korraldatud jäätmemajandus avaldab positiivset mõju kõigile keskkondadele ning aitab tagada kõrgetasemelise keskkonnakaitse ning väldib nn. omaloodud prügilate teket.

Alal leiavad aset kaitsejõudude erinevate üksuste taktikalised õppused. Õppuste käigus kasutatakse sageli erinevaid imitatsioonivahendeid, mis tekitavad müra ja mille kasutamisest jäävad jäägid. Samas esineb riigikaitsemaa olemasolul positiivseid mõjusid- mõju üldisele piirkonna turvalisusele, kus kaitseliitlased on kaasatud aktiivselt kogukonna töösse, noortel on võimalus tegeleda sisulisemalt riigikaitsealaste teemadega, riigikaitseliste eesmärkide üldine toetamine.

Planeeringuala keskusena nähakse ette endise maa-ainese karjääri ala. Üldplaneering näeb ette muuta maa-ainese karjääri riigikaitse juhtfunktsiooniga maa puhke- ja virgestusmaaks, mille läbi on võimalik korraldada antud territooriumil puhkemajandusliku iseloomuga tegevusi ning seeläbi arendada piirkonnas turismiettevõtlust, pakkudes juurde töökohti ning

suurendades valla tulubaasi. Planeeringuala keskus koordineerib puhkealast tegevust kogu alal, informeerib puhkeala külastajaid, on rajatavate radade alguspunktiks. Nimetatud ala on logistiliselt ainuvõimalik koht planeeringuala keskuse arendamiseks, kuna siin on võimaldatud ligipääs alale, üldkasutatava parkla rajamise võimalus, maastikuliselt sobiv koht nii vaatetorni kui piknikukohtade rajamiseks.

Arvestades eespooltoodut, on vajalik töötada välja ettepanekud kaitsejõududele piirkonnas taktikaliste õppuste ja harjutuste sageduse ning kasutatavate alade reguleerimiseks.

KSH teeb ettepaneku kaitsejõududele võimalusel muuta alal toimuvad taktikalised õppused sesoonseks, koondades need perioodile varakevad ja hilissügis, vähendada taktikaliste õppuste hulka soovituslikult kuni 30 õppusepäevani aastas ning teavitada õppuste toimumisajast kirjalikult vähemalt kaks nädalat ette.

KSH teeb ettepaneku lisada vastav regulatsioon Mooste valla avaliku korra eeskirja.

Kaitsejõudude üksuste reguleeritud tegevus planeeringualal aitaks inimestel paremini organiseerida nii oma elukorraldust kui turismiga seotud ettevõtlust. Lähipiirkonnas elavate inimeste rahu ja heaolu tõuseks. Turismiettevõtjad ning külastajad saaksid teada kaitsejõudude poolt korraldatavate õppuste sesoonsusest ning teaksid seeläbi planeerida oma tegevusi (fotojahid, välimatkad jne). Piirkonna atraktiivsus tõuseks, kuna ollakse kursis kehtiva graafikuga. Mürarikka keskkonna vähenemisel on positiivne mõju looduskeskkonnale (loomad ja pesitsevad linnud).

Alternatiiv II rakendumise puhul võetakse suund suhte looduskeskkond-ettevõtlus tasakaalustamisele. Planeeringuga säilitatakse kõik looduslikult, põllumajanduslikult ning ajaloolis-kultuuriliselt väärtuslikud alad. Siiski avaldatakse planeeringu elluviimisega mõningast negatiivset mõju õhukvaliteedile, pinnaveele, põhjaveele ning looduslikele ja poollooduslikele kooslustele, mis on suures osas tingitud uute tervisespordi radade ja virgestusalade, puhkekohtade rajamise, väljaarendamise ning kasutuselevõttuga. Uute alade kasutuselevõtt muudab piirkonna maakasutust ja majandamistegevust. Piirkonna arendamine ning elukeskkonna parendamine põhjustab eeldatavalt ettevõtluskeskkonna elavnemise ning võib suurendada ala külastajate hulka, mis omakorda võib põhjustada võimalikke keskkonnamõjusid ja suurendab keskkonnakoormust.

Samas suurendavad alal planeeritavad keskkonnaharidusliku iseloomuga tegevused (õpperajad, väliloengud) positiivset mõju keskkonnateadlikkusele ja keskkonnaharidusele nii laste kui täiskasvanute osas. Organiseeritud radade- ning viidasüsteemiga, millega edastatakse loodushariduslikku infot, suurendatakse kohalikes elanikes ja külastajates loodushariduslikku teadvust ning seeläbi kasvatatakse üldist positiivset hoiakut loodusväärtuste suhtes. Samuti püsivad inimesed neile ettenähtud puhkekohtades ja teevad tuld ettenähtud lõkkekohtades.

Negatiivset mõju ehitustegevuse käigus avaldatakse mullale ja pinnakattele matka- ja tervisespordi radade loomise ja taastamisega ning puhke- ja virgestusalade rajamise ning väljaarendamisega.

Positiivset mõju avaldatab alternatiiv kaitstavatele loodusobjektidele (looduskaitseseadus § 4), kuna tagatakse nende säilimine ja kõrgetasemeline keskkonnakaitse.

Planeerides sobivad ja atraktiivsed maa-alad turismimajanduseks on võimalik elavdada ettevõtluskeskkonda ja kasvatada tööhõivet. Turismimajandust arendades on võimalik kasvatada valla tulubaasi ning roheliste puhkealade rajamine avaldab positiivset mõju inimeste tervisele.

Korraldatud jäätmemajandus avaldab positiivset mõju kõigile keskkondadele ning aitab tagada kõrgetasemelise keskkonnakaitse ning väldib nn. omaloodud prügilate teket.

Kaitsejõudude poolt korraldatavate taktikaliste õppuste jätkumine praeguses korras mõjutab negatiivselt lähipiirkonnas elavate inimeste elukeskkonda ning heaolu ning seab kahtluse alla inimesele tervisliku elukeskkonna ja üldise heaolu. Samuti esineb mürarikka tegevuse läbi tugev negatiivne mõju looduskeskkonnale (loomad ning pesitsevad linnud). Mürarikas keskkond mõjub negatiivselt turismimajanduse arendamisele. Samas esineb riigikaitsemaa olemasolul positiivseid mõjusid- mõju piirkonna üldisele turvalisusele, kus kaitseliitlased on kaasatud aktiivselt kogukonna töösse, noortel on võimalus tegeleda sisulisemalt riigikaitsealaste teemadega, riigikaitseliste eesmärkide üldine toetamine.

Planeeringuala keskusena nähakse ette endise maa-ainese karjääri ala. Üldplaneering näeb ette muuta maa-ainese karjääri riigikaitse juhtfunktsiooniga maa puhke- ja virgestusmaaks, mille läbi on võimalik korraldada antud territooriumil puhkemajandusliku iseloomuga tegevusi ning seeläbi arendada piirkonnas turismiettevõtlust, pakkudes juurde töökohti ning suurendades valla tulubaasi. Planeeringuala keskus koordineerib puhkealast tegevust kogu alal, informeerib puhkeala külastajaid, on rajatavate radade alguspunktiks. Endise maa-ainese karjääri ala on logistiliselt ainuvõimalik koht planeeringuala keskuse arendamiseks, kuna siin on võimaldatud ligipääs alale, üldkasutatava parkla rajamise võimalus, maastikuliselt sobiv koht nii vaatetorni kui piknikukohtade rajamiseks.

Kaitsejõudude tegevust alal ei reguleerita – antud tegevuste jätkumine olemasolevas mahus võib tekitada olukorra, kus kavandatav planeeringuala keskus ei saa täiel määral täita oma funktsiooni. Halvasti funktsioneeriv puhkeala keskus, ei kutsu ligi külastajaid, mistõttu kannatab puhkeala kasutusintensiivsus.

Alternatiiv III rakendumise puhul Mooste valla üldplaneeringut ei muudeta ning kaitsejõudude tegevust ei reguleerita. Planeeringu rakendamise puhul võetakse suund suhte looduskeskkond-ettevõtlus (eelkõige turismi/puhkemajandus) tasakaalustamisele. Planeeringuga säilitatakse kõik looduslikult, põllumajanduslikult ning ajaloolis-kultuuriliselt väärtuslikud alad. Siiski avaldatakse planeeringu elluviimisega mõningast negatiivset mõju pinnaveele, põhjaveele ning looduslikele ja poollooduslikele kooslustele, mis on suures osas tingitud uute tervisespordiradade ja virgestusalade, puhkekohtade rajamise ning kasutuselevõtuga. Uute alade kasutuselevõtt muudab piirkonna maakasutust ja majandamistegevust. Piirkonna arendamine ning elukeskkonna parendamine põhjustab eeldatavalt ettevõtluskeskkonna elavnemise ning võib suurendada ala külastajate hulka, mis omakorda võib põhjustada võimalikke keskkonnamõjusid ja suurendab keskkonnakoormust.

Samas suurendavad alal planeeritavad keskkonnaharidusliku iseloomuga tegevused (õpperajad, väliloengud) positiivset mõju keskkonnateadlikkusele ja keskkonnaharidusele nii laste kui täiskasvanute osas. Organiseeritud radade- ning viidasüsteemiga, millega edastatakse loodushariduslikku infot, suurendatakse kohalikes elanikes ja külastajates loodushariduslikku teadvust ning seeläbi kasvatatakse üldist positiivset hoiakut loodusväärtuste suhtes. Samuti püsivad inimesed neile ettenähtud puhkekohtades ja teevad tuld ettenähtud lõkkekohtades. Negatiivset mõju ehitustegevuse käigus avaldatakse mullale ja pinnakattele matka- ja tervisespordi radade loomise ja taastamisega ning puhke- ja virgestusalade rajamise ja väljaarendamisega.

Positiivset mõju avaldatab alternatiiv kaitstavatele loodusobjektidele (looduskaitseseadus § 4), kuna tagatakse nende säilimine ja kõrgetasemeline keskkonnakaitse.

Kirjeldatud suunitlusega üldplaneeringu elluviimine omab positiivset mõju sotsiaalmajanduslikule keskkonnale. Planeeringuga fikseeritakse prioriteedid: säilitada esteetilis-visuaalset miljööd.

Planeerides sobivad ja atraktiivsed maa-alad turismimajanduseks, on võimalik elavdada ettevõtluskeskkonda ja kasvatada tööhõivet. Turismimajandust arendades on võimalik kasvatada valla tulubaasi ning roheliste puhkealade rajamine avaldab positiivset mõju inimeste tervisele.

Korraldatud jäätmemajandus avaldab positiivset mõju kõigile keskkondadele ning aitab tagada kõrgetasemelise keskkonnakaitse ning väldib nn. omaloodud prügilate teket.

Kaitsejõudude erinevate üksuste õppuste jätkumine praeguses mahus mõjutab negatiivselt lähipiirkonnas elavate inimeste elukeskkonda ja heaolu ning seab kahtluse alla inimestele tervisliku elukeskkonna ja üldise heaolu. Samuti esineb mürarikka tegevuse läbi tugev negatiivne mõju looduskeskkonnale (loomadele ja pesitsevatele lindudele). Mürarikas keskkond mõjub negatiivselt turismimajanduse arendamisele. Samas esineb riigikaitsemaa olemasolul positiivseid mõjusid –mõju üldisele piirkonna turvalisusele, kus kaitseliitlased on kaasatud aktiivselt kogukonna töösse, noortel on võimalus tegeleda sisulisemalt riigikaitsealaste teemadega, riigikaitseliste eesmärkide üldine toetamine.

Riigikaitsemaa juhtfunktsiooniga endise maa-ainese karjääri alale ei ole võimalik rajada planeeringuala keskust, mille eesmärk ja funktsioon on organiseerida ning koordineerida tegevusi kogu alal, informeerida puhkeala külastajaid, olla rajatavate radade alguspunktiks. Ala on logistiliselt ainuvõimalik koht planeeringuala keskuse arendamiseks, kuna siin on võimaldatud ligipääs alale, üldkasutatava parkla rajamise võimalus, maastikuliselt sobiv koht nii vaateorni kui piknikukohtade rajamiseks. Ilma keskuseta ühtne puhke- ja virgestusalade süsteem ei funktsioneeriks.

Alternatiiv IV rakendumise puhul Mooste valla üldplaneeringut ei muudeta, kuid kaitsejõudude tegevust piirkonnas reguleeritakse.

Planeeringu rakendamise puhul võetakse suund suhte looduskeskkond-ettevõtlus (eelkõige turismi/puhkemajandus) tasakaalustamisele. Planeeringuga säilitatakse kõik looduslikult, põllumajanduslikult ning ajaloolis-kultuuriliselt väärtuslikud alad. Siiski avaldatakse planeeringu elluviimisega mõningast negatiivset mõju, pinnaveele, põhjaveele ning looduslikele ja poollooduslikele kooslustele, mis on suures osas tingitud uute tervisespordi radade ja

virgestusalade rajamise ning kasutuselevõtu. Uute alade kasutuselevõtt muudab piirkonna maakasutust ja majandamistegevust. Piirkonna arendamine ning elukeskkonna parendamine põhjustab eeldatavalt ettevõtluskeskkonna elavnemise ning võib suurendada ala külastajate hulka, mis omakorda võib põhjustada võimalikke keskkonnamõjusid ja suurendab keskkonnakoormust.

Samas suurendavad alal planeeritavad keskkonnaharidusliku iseloomuga tegevused (õpperajad, väliloengud) positiivset mõju keskkonnateadlikkusele ja keskkonnaharidusele nii laste kui täiskasvanute osas. Organiseeritud radade- ning viidasüsteemiga, millega edastatakse ka loodushariduslikku infot, suurendatakse kohalikes elanikes ja külastajates loodushariduslikku teadvust ning seeläbi kasvatatakse üldist positiivset hoiakut loodusväärtuste suhtes. Samuti püsivad inimesed neile ettenähtud telkimiskohtades ning teevad tuld ettenähtud lõkkekohtades.

Negatiivset mõju ehitustegevuse käigus avaldatakse mullale ja pinnakattele matka- ja tervise-spordi radade loomise ja taastamisega ning puhke- ja virgestusalade rajamisega.

Positiivset mõju avaldab alternatiiv kaitstavatele loodusobjektidele (looduskaitseseadus § 4), kuna tagatakse nende säilimine ja kõrgetasemeline keskkonnakaitse.

Kirjelatud suunilusega üldplaneeringu elluviimine omab positiivset mõju sotsiaal-majanduslikule keskkonnale. Planeeringuga fikseeritakse prioriteedid: säilitada üldist esteetilis-visuaalset miljööd.

Planeerides sobivad ja atraktiivsed maa-alad turismimajanduseks on võimalik elavdada ettevõtluskeskkonda ja kasvatada tööhõivet. Turismimajandust arendades on võimalik kasvatada valla tulubaasi ning roheliste puhkealade rajamine avaldab positiivset mõju inimeste tervisele.

Korraldatud jäätmemajandus avaldab positiivset mõju kõigile keskkondadele ning aitab tagada kõrgetasemelise keskkonnakaitse ning väldib nn. omaloodud prügilate teket.

Piirkonnas leiavad aset taktikalised õppused kaitsejõudude poolt. Õppuste käigus kasutatakse sageli erinevaid imitatsioonivahendeid, mis tekitavad müra ja mille kasutamisest jäävad jäädgid. Samas esineb riigikaitsemaa olemasolul positiivseid mõjusid- mõju üldisele piirkonna turvalisusele, kus kaitseliitlased on kaasatud aktiivselt kogukonna töösse, noortel on võimalus tegeleda sisulisemalt riigikaitsealaste teemadega, riigikaitseliste eesmärkide üldine toetamine.

Riigikaitsemaa juhtfunktsiooniga endise maa-ainese karjääri alale ei ole võimalik rajada planeeringuala keskust. Ala on logistiliselt ainuvõimalik koht planeeringuala keskuse arendamiseks, kuna siin on võimaldatud ligipääs alale, on üldkasutatava parkla rajamise võimalus, maastikuliselt sobiv koht nii vaatetorni kui piknikukohtade rajamiseks. Ilma keskuseta ühtne puhke- ja virgestusalade süsteem ei funktsioneeriks.

Seoses eespooltooduga on vajalik töötada välja ettepanekud kaitsejõududele piirkonnas taktikaliste õppuste ja harjutuste sageduse ning kasutatavate alade reguleerimiseks.

KSH teeb ettepaneku kaitsejõududele muuta alal toimuvad taktikalised õppused võimalusel sesoonseks, koondades need perioodile varakevad ja hilissügis ja vähendada

taktikaliste õppuste hulka soovituslikult kuni 30 õppusepäevani aastas ning teavitada õppuste toimumisajast kirjalikult vähemalt kaks nädalat ette.

KSH teeb ettepaneku lisada vastav regulatsioon Mooste valla avaliku korra eeskirja.

Kaitsejõudude üksuste reguleeritud tegevus aitaks inimestel paremini organiseerida nii oma elukorraldust kui (turismi)majandusega seotud ettevõtlust. Lähipiirkonnas elavate inimeste rahu ja heaolu tõuseks. Turismiettevõtjad ning külastajad saaksid teada kaitsejõudude poolt korraldatavate õppuste sesoonsusest ning teaksid seeläbi planeerida oma tegevusi (fotojahid, välimatkad jne). Piirkonna atraktiivsus tõuseks, kuna ollakse kursis kehtiva graafikuga. Müra-rikka keskkonna vähenemisel oleks positiivne mõju ka looduskeskkonnale (loomadele ja pesitsevatele lindudele).

Üldplaneeringu elluviimise võimalike arengualternatiivide võrdlemise tulemustena jõuti järeldusele, et üldplaneeringu koostamine ja kehtestamine on vajalik. Parimaks osutus alternatiiv I, mille elluviimine avaldaks mõningast negatiivset mõju looduskeskkonnale, kuid looks eeldused ettevõtlussektori ning puhkemajanduse arenguks ning muudaks piirkonda atraktiivsemaks. Võrreldes teiste alternatiividega, pakub alternatiiv I ainsana võimaluse, mis lahendaks Hullumäe-Siimuniidu piirkonna täisväärtusliku kasutuse puhke- ja virgestusalana, luues puhkeala keskuse Mooste Pinnasekarjääri maa-alale, muutes selle ala maakasutuse juhtfuksiooni puhke- ja virgestusmaaks. Planeeritava keskuse eesmärk oleks organiseerida ja koordineerida tegevusi kogu piirkonnas, informeerida puhkeala külastajaid ning olla rajatavate radade alguspunktiks.

Kaitsejõudude vajadustega arvestatakse planeeringu elluviimisel, kuid tehakse ettepanek muuta alal toimuvad taktikalised õppused võimalusel sesoonseks.

8. Üldplaneeringuga kavandatavate tegevustega kaasnevad keskkonnamõjud ning leevendusmeetmed

Hullumäe-Siimuniidu piirkonna üldplaneeringu keskkonnamõju strateegilise hindamise läbiviimisel analüüsitakse üldplaneeringuga kavandatavate tegevustega kaasnevat võimalikku mõju loodus-, tehis- ja sotsiaal-majanduslikule keskkonnale. Piirkonna territooriumi spetsiifikat arvestades koostati eeldatavalt mõjutatavate keskkonnaelementide nimekiri, mis on kinnitatud Keskkonnaameti Põlva-Valga-Võru regiooni poolt keskkonnamõju strateegilise hindamise programmi heakskiitmisega (23.11.2012 a. otsusega nr. PVV 6-8/12/27372-2).

Keskkonnaelementide lõikes püstitati keskkonnamõju strateegilise hindamise eesmärgid (pt. 3.2.), mille suhtes hinnatakse üldplaneeringuga kavandatud tegevuste mõju territooriumile. Keskkonnamõju hinnatakse lühi- ja pikaajalises perspektiivis järgneva hindamisskaala alusel:

- „+ 3” – tugev positiivne mõju
- „+2” – mõõdukas positiivne mõju
- „+1” – nõrk mõju
- „0” – mõju pudub
- „- 1” – nõrk negatiivne mõju
- „-2” – mõõdukas negatiivne mõju
- „-3” – tugev negatiivne mõju

„?“ – mõju olulisust pole võimalik määrata

Keskkonnamõju strateegilise hindamise käigus hinnatakse üldplaneeringuga kavandatavate tegevuste mõju keskkonnale, arvestamata käesolevas aruandes väljapakutud leevendusmeetmeid. Mõjude hindamisel arvestatakse keskkonnamõju strateegilise hindamise eesmärkide täitmist ning pakutakse välja leevendavad meetmed alade kasutuselevõtuks.

Planeerimiseaduse tähenduses olulise ruumilise mõjuga objekti planeeringuala territooriumil ei asu ning üldplaneeringuga ei kavandata.

8.1 Looduskeskkond

Mõju õhukvaliteedile

Õhukvaliteedi peamised mõjutegurid on erinevad keemilised ühendid (sh lõhnaained), müra, tolm, vibratsioon, ioniseeriv kiirgus, mitteioniseeriv kiirgus ja elektromagnetväli.

Eesti Vabariigis reguleerivad välisõhu kaitsega seonduvat mitmed õigusaktid:

- välisõhu kaitse seadus;
- kiirgusseadus;
- Vabariigi Valitsuse määrused (6);
- Keskkonnaministri määrused (üle kahekümne).

Õhukvaliteeti mõjustavate tegurite hindamisel seatakse põhiliseks eesmärgiks vältida õhukvaliteedi halvenemist.

Lühiajalised mõjud tekkivad kõige sagedamini ehitustegevuse käigus, mis võib häirida elanikkonda. Häiringute minimeerimiseks tuleb suuremat ohureostust põhjustavad tööd teostada tööpäevadel, mitte õhtuti ega nädalavahetustel.

Pikaajaline mõju õhukvaliteedile tuleneb kütmisest. Planeeringualal puudub tsentraalne kaugküttevõrk. Kütmist teostatakse lokaalsete lahendustega. Kütmise tulemusena lenduvad õhku peamiselt tahmaosakesed, mis kõrgematel kontsentratsioonidel avaldavad inimese tervisele kahjulikku toimet. Siiski ei ole ette näha, et antud üldplaneeringu elluviimisel võiks elanikkonna tihedus suureneda määral, et kütmine võiks põhjustada saasteainete kontsentratsioonide tõusu üle kehtivate normatiivide.

Üldplaneeringuga kavandatud matkarajad toetavad kergliiklusvahenditega liiklemist ja vähendavad kohalikul liiklemisel auto kasutamise vajadust, alandades seeläbi tolmu ja müra taset ning aidates kaasa liiklusohutuse paranemisele.

Mõju pinna- ja põhjaveele

Piirkond asub Eesti põhjavee kaitstuse kaardi andmetel valdavalt suhteliselt hästi kaitstud põhjaveega alal.

Potentsiaalset ohtu põhjaveele ja pinnaveekogude seisundile kujutavad põllumajandusettevõtted. Põldude väetamiseks kasutatavad orgaanilised või mineraalväetised võivad liigselt kasutamisel põhjustada veekogude eutrofeerumist. Hajareostuse vähendamiseks on oluline järgida Eesti Vabariigi Valitsuse määrust „Veekaitsenõuded väetise- ja sõnnikuhoidlatele ning siloladustamiskohtadele ja sõnniku, silomahla ja muude väetiste kasutamise ja hoidmise nõuded“ ja head põllumajandustava.

Lisaks põllumajandusettevõtetest tulenevale reostusohule on potentsiaalselt reostusohelikud ka tamponeerimata puurkaevud, mille kaudu võib reostus kiiresti jõuda puurkaevu poolt avatud põhjaveekihti. Põhjavee kaitseks on oluline olemasolevad ning kasutuseta seisvad puurkaevud tuvastada ja tamponeerida.

Mõju mullastikule

Üldplaneeringu realiseerumisel avaldub peamine negatiivne mõju pinnakattele ja mullastikule ehitustegevuse käigus. Uute hoonete ehitamisel hävib nende alune mullastik juhul, kui seda varem ei eemaldata. Raskete ehitusmasinate tõttu saab kahjustada ehitise lähiümbruse mullastik ning pinnakate. See tingib taimkatte ja loodusliku pinnase osakaalu vähenemist (kaovad loodusliku pinnase ökoloogilised funktsioonid). Ehitustegevuse mõju mullastikule on hoone alla jääval alal pöördumatu ja negatiivne. Pöördumatut negatiivset mõju on püütud minimaliseerida, kavandades uusi ehitisi looduslikelt vähemväärtuslikele aladele.

Vältimaks mulla hävimist, tuleks see enne ehitustegevust eemaldada. Eemaldatud huumuslikku mulda on võimalik kasutada haljastuse rajamisel ja taastamisel. Samuti võib mulda kasutada tööde käigus tekkinud tallamiskahjude likvideerimiseks. Erilist tähelepanu tuleb mulla korduvkasutamisele pöörata piirkondades, kus mulla boniteet on kõrge.

Roheline võrgustik

Mõju: rohelise võrgustiku terviklikkuse säilitamine ning ehitustegevuse reguleerimine rohevõrgustiku aladel omab tugevat positiivset mõju kõigile looduskeskkonna elementidele ning aitab saavutada püstitatud keskkonnanäesmärke. Rohelise võrgustiku säilitamisel on oluline positiivne mõju, kuna tagatakse kaitstavate loodusobjektide, looduslike ja poollooduslike maastike, taimestiku ja loomastiku, mullastiku ja pinnakatte ning metsaressursi säilimine. Rohevõrgustiku alad aitavad vähendada tööstusest ja liiklusest tulenevat õhusaastet.

Rohelise võrgustiku säilitamine on positiivse mõjuga senise maakasutuse (maksimaalselt palju looduslikke alasid) ja maastikupildi (miljö, vaated) ning asustusmustris (piirangud ehitustegevusele rohevõrgustiku aladel) säilitamisele.

Roheline võrgustik omab olulist positiivset mõju inimese tervisele, seda eriti pikaajalises plaanis ning annab võimaluse tegeleda loodusturismiga. Lisaks on metsamassiivid ja looduslikud alad elamutele ja ühiskondlikele objektidele kõrgendatud müraallikatest (maanteed, tootmis- ja tööstusalad) lähtuva müra tõketeks.

Üldplaneeringuga ei muudeta ega täpsustata rohelise võrgustiku piire.

Looduskaitsealad, kaitstavad looduse üksikobjektid, kaitsealused liigid ja kaitsealused püsielukohad

Mõju: kaitstavate loodusobjektide säilitamine omab tugevat positiivset mõju enamusele looduskeskkonna elementidele, eriti pikaajalises perspektiivis, kuna säilivad looduslikku keskkonda rikastavad objektid. Oluline positiivne mõju avaldub õhukvaliteedile, erinevatele väärtuslikele kooslustele ja maastikele, kaitstavatele liikidele, kasvukohtadele ning püsielupaikadele, kaitsealadele ja hoiualadele, pinna- ja põhjaveele, mullastikule ja pinnakattele ning säilivad bioloogiline mitmekesisus ja metsaressurss.

Kaitstavate loodusobjektide kaitse tagamine ning piirangute seadmine säilitab senise loodusliku maakasutuse ning omab positiivset mõju maastikupildile ja visuaalsele miljöle. Objektide arendamine loob eeldused loodusturismi arenguks, mis on positiivne piirkonna arengule, kuna turism on Mooste vallale alternatiivseks tulullikaks. Kaudselt tõstab tegevus (kaitstavate objektide säilitamine) kinnisvara väärtust, kuna säilitatakse looduslik ja elamisväärne (väärtuslik) keskkond.

Hullumäe-Siimuniidu piirkonna üldplaneeringuga kavandatud muudatused senises maakasutuses ei mõjuta negatiivselt planeeringualal paiknevaid kaitstavaid loodusobjekte (looduskaitseseadus § 4).

Natura 2000 alad ning Natura eelhindamine

Mõju: Natura 2000 alad on suurimad loodusliku keskkonna rikastajad ning alade säilitamine omab tugevat positiivset mõju looduslikule keskkonnale ning toetab bioloogilise mitmekesise ja kaitstavate koosluste säilimist. Samuti on positiivne pinnaveele, kuna kaitse alla kuulub Lahojärv.

Lahojärve hoiuala

Natura 2000 standardandmebaasi järgi on Laho loodusala (Lahojärve hoiualal) elupaigatüüp huumustoitelised järved ja järvikud (3160) esinduslik (B), heas looduskaitse seisundis (B) ja väga kõrge üldise looduskaitse väärtusega. 2012. a uuringu tulemuste põhjal oli elupaigatüüp samuti esinduslik (B ja kõrge üldise looduskaitse väärtusega (B). (Ott, 2013).

Kaitse-eesmärk

Pikaajaline kaitse-eesmärk: Elupaigatüübi säilimine Lahojärve hoiualal 2,7 ha ulatuses esinduslikkusega B või kõrgem.

Kaitsekorraldusperioodi kaitse-eesmärk: Elupaigatüübi säilimine Lahojärve hoiualal 2,7 ha ulatuses esinduslikkusega B või kõrgem.

Lahojärve hoiuala territooriumiks on järve veeala, mitte kaldad. Järve kallastel kehtivad üldised looduskaitse seaduse 6. peatüki „Rand ja kallas“ (§ 34-42) piirangud. Lahojärv ei ole avalikult kasutatavate veekogude nimekirjas, kuigi veeseaduse § 7 järgi alus nimekirjast väljajätmiseks puudub. Kuna järv ja seda ümbritsev maa on riigi omandis, ei ole takistusi veekogu avalikuks kasutamiseks veeseaduse § 7 lg 1 mõttes.

Konkreetselt hoiualal kehtivad piirangud toob välja looduskaitse seaduse 5. peatükk „Hoiualad“ (§ 32 ja 33). Ka siin on sätete eesmärgiks peamiselt arendustegevuse võimaliku negatiivse mõju ärahoidmine. Peamised piirangud on seotud maakorraldustoimingute, planeeringute, ehitustegevuse, metsamajanduse jm majandustegevusega. Looduses liikujale hoiuala staatus täiendavaid piiranguid ei sea.

Lahojärve edelakaldal paikneb RMK Laho metsaonn ning piknikukoht, mis on igapäevase tasuta kasutamiseks. Mujalt järvele ligipääsuks head võimalused puuduvad.

Vastavalt Lahojärve hoiuala kaitsekorralduskavale (2014-2023) on Lahojärve virgestuskoormuse taluvuseks hinnatud kuni 10 000 külastust aastas (Ott, 2013). Nii suurt külastuskoormust kaitsekorraldusperioodil ega ka edaspidi ette näha ei ole. Kaitsekorralduskavaga külastuskoormust soodustavaid rajatiseid ei planeerita. Kuna hoiuala on sealse puhkeala näol külastajatele hästi avatud, on vajalik loodushariduse eesmärgil kohapealne info hoiualast ja selle

kaitseväärtustest. Lahojärve hoiuala väärtusi tutvustavad rajatisi (nagu infotahvel) kaitsekorralduskava koostamise ajal ei olnud.

Üldplaneeringuga nähakse ette piirkonna ühtse tervise- ja matkaradade süsteemi väljaarendamine, sh. vanade suusaradade taastamine ning piirkonna radade ühendamise Mooste alevikuga ja üle Ahja jõe Valgesoo, Taevaskoja, Kiidjärve ning Otteni piirkonnaga, mis tähendab seda, et liikumisaktiivsus ning keskkonnakoormus Lahojärve piirkonnas võib suureneda. Samas, organiseeritud radade- ning viidasüsteemiga, millega edastatakse ka loodushariduslikku infot, suurendatakse kohalikes elanikes ja külastajates loodushariduslikku teadvust ning sealäbi kasvatatakse üldist positiivset hoiakut loodusväärtuste suhtes. Samuti püsivad inimesed neile ettenähtud puhkekohtades ja radadel ning teevad tuld ettenähtud lõkkekohtades.

Seoses inimeste liikumisega võidakse reostada (prügi mahapanek) Lahojärve ümbrust, kuid korraldatud jäätmemajandus valla poolt avaldab positiivset mõju kõigile keskkondadele ning aitab tagada kõrgetasemelise keskkonnakaitse ning väldib nn. omaloodud prügilate teket.

Mooste loodusala

Mooste loodusala on loodud loodusdirektiivi II lisa liigi elupaiga kaitseks. Pindala 28 ha. Liik, kelle elupaika kaitstakse: must seenesultan (*Oxyporus mannerheimii*).

Üldplaneeringu järgi möödub loodusala idapoolse serva lähedusest planeeritud suusa- ja matkarada, mis kulgeb mööda metsasihti. Kuna planeeritud on ühtse tervise- ja matkaradade süsteemi väljaarendamine, siis võib liikumisaktiivsus ning keskkonnakoormus piirkonnas suureneda. Samas organiseeritud radade- ning viidasüsteemiga, millega edastatakse ka loodushariduslikku infot, suurendatakse kohalikes elanikes ja külastajates loodushariduslikku teadvust ning sealäbi kasvatatakse üldist positiivset hoiakut loodusväärtuste suhtes. Samuti püsivad inimesed neile ettenähtud radadel. Seoses inimeste liikumisega võidakse reostada radade ümbrust, kuid korraldatud jäätmemajandus valla poolt avaldab positiivset mõju kõigile keskkondadele ning aitab tagada kõrgetasemelise keskkonnakaitse ning väldib nn. omaloodud prügilate teket.

Projekti kirjeldus koos natura alade kirjeldusega:

Üldplaneeringu eesmärk: Puhke- ja virgestusalade määramine (matka-, jalg-, jalgratta- ja suusarajad koos pääsuga üle Ahja jõe, lõkkeplatsid, parkla, vaatamisväärsused jmt), nende asukohtade ja väljaarendamise tingimuste määramine, sh. vanade suusaradade taastamine ning piirkonna radade ühendamine Mooste alevikuga ja üle Ahja jõe Valgesoo, Taevaskoja, Kiidjärve ning Otteni piirkonnaga. Radade trasside vajaduse väljaselgitamine ja paiknemise määramine, ühendatud radade võrgustiku loomine. Trasside puhastamiseks vajalike puude langetamise vajaduse väljaselgitamine. Üldplaneeringuga on planeeritud Natura alad säilitada ning suuremad arendusalad on planeeritud piisavalt kaugele, et vältida negatiivsete mõjude kandumist Natura 2000 aladele.

Lahojärve hoiuala: 2,7 ha (Natura 2000 ala, Vabariigi Valitsuse 14. juuli 2005. a. Määrus nr. 183); Looduskaitseseaduse § 4 lg 3 järgi on hoiuala elupaikade ja kasvukohtade kaitseks määratud ala, mille säilimise tagamiseks hinnatakse kavandatavate tegevuste mõju ja keelatakse ala soodsat seisundit kahjustavad tegevused.

Mooste loodusala 28 ha (Natura 2000 ala, Siimuniidu must-seenesultani püsielupaik KLO 3000901)

Kas kava või projekt on Natura - alade kaitsekorraldusega otseselt seotud või selleks vajalik?

EI

Kas kavandatava tegevusega võib kaasneda tõenäoliselt oluline negatiivne mõju (üksi ja koostoimes teiste kava või projektidega)?

Negatiivset mõju ei saa välistada:

Üldplaneeringuga nähakse ette piirkonna ühtse tervise – ja matkaradade süsteemi väljaarendamine, sh. vanade suusaradade taastamine ning piirkonna radade ühendamine Mooste alevikuga ja üle Ahja jõe Valgesoo, Taevaskoja, Kiidjärve ning Otteni piirkonnaga, mis tähendab seda, et liikumisaktiivsus ning keskkonnakoormus Lahojärve piirkonnas võib suureneda. Seoses inimeste liikumisega võidakse reostada (nt: prügi mahapanek) ümbrust.

Mõju välistavad (vähendavad) meetmed tagavad ala tervikliku säilimise:

JAH. organiseeritud radade- ning viidasüsteemiga, millega edastatakse ka loodushariduslikku infot, suurendatakse kohalikes elanikes ja külastajates loodushariduslikku teadvust ning seeläbi kasvatatakse üldist positiivset hoiakut loodusväärtuste suhtes. Samuti püsivad inimesed nelle ettenähtud telkimiskohtades ja radadel ning teevad tuld ettenähtud lõkkekohtades. Korraldatud jäätmemajandus avaldab positiivset mõju kõigile keskkondadele ning aitab tagada kõrgetasemelise keskkonnakaitse ning väldib nn. omaloodud prügilate teket.

JAH

Loa võib anda

Üldplaneeringuga ettenähtud tegevuste osas, mis leiavad aset Natura 2000 alade läheduses, võib väita, et leevendusmeetmete järgimisel (organiseeritud radade- ja viidasüsteemi loomine; korraldatud jäätmemajanduse organiseerimine valla poolt; ettenähtud lõkke- ja puhkekohtade määramine) on võimalik vältida kasutusaktiivsuse suurenemisest tulenevaid kahjulikke mõjusid ning kavandatav tegevus ei mõju kahjulikult Natura 2000 võrgustiku ala tervikkusele ega mõjuta negatiivselt alade kaitse-eesmärki.

Kinnismälestised

Mõju: Kinnismälestiste säilitamine ning kaitse tagamine omab tugevat positiivset mõju ajaloo- ja kultuuripärandi säilimisele. Ühtlasi omab mälestiste säilitamine positiivset mõju looduskeskkonnale, kuna suur osa mälestistest asub looduslikel aladele ning sellega säilitatakse ka maksimaalselt olemasolevat looduslikku keskkonda objektide ümbruses. Samuti säilib senine maakasutus ja maastikuline ilme objektide ümbruses.

8.2. Sotsiaal- majanduslik keskkond**Pere- ja ridaelamumaa**

Mõju: olemasolevate elamumaade säilitamine täiendavaid negatiivseid keskkonnamõjusid looduskeskkonnale ei tekita, säilib vaid jäätmeteke ja õhusaaste, mis on tingitud lokaalsetest küttelahendustest.

Sotsiaal-majanduslikule keskkonnale on üldiselt mõju positiivne, kuna olemasoleva hoonestuse säilitamine mõjub positiivselt maakasutuse ja asustusstruktuuri säilimisele.

Puhke- ja virgestusalad

Mõju: looduslike puhke- ja matkaradade rajamine, vaatamisväärsuste arendamine ning puhkekohtade arendamine on olulise positiivse mõjuga inimese tervisele (vabas õhus viibimine, sportimine, lõõgastumine), kuid tänu ehitustegevusele ja inimeste liikumisele looduslikel aladel (tallamine) avaldatakse nõrka negatiivset mõju looduslikele kooslustele ja pinnakattele (pikaajalises perspektiivis).

Sotsiaal-majanduslikule keskkonnale on üldiselt mõju positiivne, kuna nii puhke- ja matkaradade ning vaatamisväärsuste arendamine loob eeldused turismimajanduse arenguks ning tõstab piirkonna mainet sisserändajate silmis. Ürituste korraldamine elavdab ettevõtluskeskkonda ning tõstab tööhõivet, kuna suureneb kohalike kaupmeeste ja teenusepakkujate käive. Vaatamisväärsuste arendamine aitab säilitada ja korrastada kultuuri- ja ajaloopärandit. Puhkealade arendamine tõstab elanike aktiivsust ning propageerib sportlikke eluviise. Kokkuvõttes puhke- ja virgestusmaade arendamine tõstab üldist elukvaliteeti ning elanike rahulolu elukeskkonnaga.

Maatulundusmaa

Mõju: Maatulundusmaa sihtotstarbeline kasutamine (põllumajandussaaduste tootmine ja metsakasvatus) on kerge positiivse mõjuga pikaajalises perspektiivis õhukvaliteedile, pinna-veele, põhjaveele, mullastikule ja pinnakattele ning kaitstavatele loodusobjektidele. Oluline positiivne mõju avaldub looduslikele ja poollooduslikele kooslustele ning bioloogilisele mitmekesisusele ja metsadele, eriti pikaajaliselt. Maatulundusmaal vanade talukohtade taastamine ning üksikute majapidamiste ehitamine olulisi negatiivseid keskkonnamõjusid ei tekita, nõrgad mõjud avalduvad ehitustegevuse käigus pinnakattele ja metsale.

Sotsiaal-majanduslikule keskkonnale on maatulundusmaa sihtotstarbelise kasutamise mõju positiivne, kuna luuakse eeldused põllumajandustootmise säilimisele ning ühtlasi elavdatakse

ettevõtluskeskkonda (töökohad metsa- ja põllumajanduses). Maatulundusmaale ehitamine tõstab mõningal määral üldist heaolu, kuna võimaldab talukohtade taastamist ja üksikmajapidamiste rajamist, mis loob võimalused loodus- ja maalähedaseks elukorralduseks.

Mäetööstusmaa

Üldplaneeringuga ei planeerita täiendavaid mäetööstusmaid.

Väärtuslikud põllumaad

Väärtuslikke põllumaid Hullumäe-Siimuniidu piirkonnas ei ole.

Väärtuslikud maastikud, maastiku üksikelemendid ja looduskooslused

Mõju: Väärtuslike maastike, üksikelementide ja looduskoosluste säilitamine omab tugevat positiivset mõju looduslikele ja poollooduslikele maastikele ning metsaressursile ja seda eriti pikemas perspektiivis. Nõrk positiivne mõju avaldub bioloogilisele mitmekesisusele, kaitstavatele loodusobjektidele ning mullale ja looduslikule pinnasele.

Väärtuslike maastike, üksikelementide ja looduskoosluste säilitamise mõju sotsiaal-majanduslikule keskkonnale on positiivne nii lühi- kui pikaajalises perspektiivis. Väärtuslike maastike ja koosluste säilitamine on positiivne maakasutusele, asustusstruktuurile ja miljööväärtuslikele aladele. Selle tegevuse tulemusena säilivad looduslikult väärtuslikud alad ning maastiku üksikelemendid ja kaunid maastikulised vaated. Sotsiaal-majandusliku keskkonna seisukohast on positiivne kultuuri- ja ajaloopärandi säilimine.

8.3. Tehiskeskkond

Transpordimaa

Mõju: Liikumiskoridoride ning planeeringualasisesse infrastruktuuri arendamisega tekivad nõrgad negatiivsed lühiajalised mõjud õhukvaliteedile (heitgaasid ja tolmu puhke- ja matkaradade rajamisel) ja pinnakattele (pinnakatte kahjustused teetööde käigus ja võimalik reostus). Tehiskeskkonnale on liikumiskoridoride ning infrastruktuuri arendamine positiivse mõjuga, kuna parandatakse liikumiskoridore. Lühiajaliselt on arendustegevuse mõju negatiivne, puhke- ja matkaradade rajamistegevus raskendab liiklemist, kuid pikaajaliselt on mõjud tugevalt positiivsed. Samuti on arendustegevus oluline maakasutuse seisukohast, kuna paraneb piirkondade ühendatavus.

Ettevõtluse arengu ja tööhõive ning tootmise ja teenuste arendamise seisukohast on liikumiskoridoride ja infrastruktuuri arendamine ning ühenduste parandamine positiivne. Matkateede rajamine omab positiivset mõju inimese tervisele (võimalus liikuda jalgsi, jalgrattaga vms).

Põhiliste tehnovõrkude ja trasside asukoha määramine

Mõju: Olemasolevate tehnovõrkude ja -trasside säilitamine täiendavaid keskkonnaprobleeme ei tekita. Muudatusi elektrivõrgu põhiliinide ja alajaamade osas ei planeerita.

Riigikaitselised vajadused

Mõju: Planeeringualal toimuvad taktikalised õppused kaitsejõudude erinevate üksuste poolt. Õppuste läbiviimise tihedus lähiaastatel on olnud järgmine:

2009. a. – 11 päeva

2010. a. – 16 päeva

2011. a. – 42 päeva (sh. Kevadtorm 22 päeva)

2012. a. – 54 päeva

2013. a. – 35 päeva

Õppuste käigus kasutatakse sageli imitatsioonivahendeid, mis tekitavad müra ja mille kasutamist jäädavalt jäägid.

Hinnang jäätmetekke mahtudele

Mooste vallavolikogu kinnitatud jäätmehoolduseeskiri (kinnitatud Mooste vallavolikogu 28. aprilli 2005. a. määrusega nr 14) reguleerib Mooste valla haldusterritooriumil olmejäätmete ja tootmisjäätmete kogumist, sorteerimist, vedu, töötlemist, hoidmist, taaskasutamist ja kõrvaldamist ning jäätmete tekitaja, territooriumi valdaja, jäätmekäitlusettevõtte ja Mooste valla kui omavalitsusüksuse omavahelisi suhteid jäätmekäitlusalases tegevuses. Koos valla jäätmekavaga peaks jäätmehoolduseeskiri andma ülevaate valla jäätmekäitlussüsteemist tänasel päeval ning arengutest tulevikus.

Korrektset käideldud jäätmetest põhjustatud negatiivsed keskkonnamõjud on tunduvalt väiksemad, võrreldes olukorraga, kus inimesed ja ettevõtted vabanevad jäätmetest omavoliliselt ja ebaseaduslikult. Peamine keskkonnarisk tuleneb nn. omaloodud prügilate tekkest, kui jäätmed viiakse lihtsalt kuhugi metsatukka või põllu äärde. Kuna suureneb matkaradade kasutusaktiivsus, siis on oht jäätmetekke suurenemisele. Kuigi Kaitsejõudude poolt korraldatavatel õppustel tehakse järelekoristust, jääb paratamatult maha mingi kogus tegevuse käigus tekkinud jääke.

Lubamatu on omavoliline jäätmete põletamine, mille tulemusel eralduvad ohtlikud heitgaasid. Selliste tegevuste vältimiseks aitab kaasa korraldatud jäätmevedu.

Üldplaneeringu rakendumisel ei ole ette näha hüppelist jäätmetekke suurenemist, vaid tegevuste iseloomust tulenevat mahu muutust.

8.4 Leevendavad meetmed

Keskkonnamõju strateegilise hindamise ülesandeks on nimetada leevendusmeetmed, mis on vajalikud võimalike negatiivsete keskkonnamõjude esilekerkimise vältimiseks või mõjude minimeerimiseks. Leevendusmeetmed peavad olema üheselt mõistetavad, majanduslikult teostavad ning keskkonnakaitselisi vajadusi arvestavad.

Hullumäe-Siimuniidu piirkonna üldplaneeringu elluviimisega tekkivate võimalike negatiivsete keskkonnamõjude vältimiseks pakutakse välja järgnevad leevendusmeetmed (tagavad kõrgetasemelise keskkonnakaitselise ning säästva arengu edendamise):

- tagada pidev metsade hooldamine vastavalt seadustele ja õigusaktidele ning vältida metsaaluste prügi mahapanekukohtade tekkimist (nn. omaloodud prügilad);
- vältida arendustegevuse (uued võimalikud arendusalad, mis pole fikseeritud üldplaneeringuga ning teevad ettepaneku üldplaneeringut muuta) laiendamist metsaaladele ning täiendavat raadamist (sh. maatulundusmaale ehitamisel) ehitustegevusel;
- uute elamu-, ettevõtlus- ja ühiskondlike alade arendamisel ja planeerimisel tagada puhta looduskeskkonna maksimaalne säilitamine (sh. rohevõrgustiku puutumatus tagamine);
- planeeringuala territooriumile jäävatesse seisu- ja vooluveekogudesse mitte suunata reoaineid;
- korrastatud maastikupildi ning visuaalse miljöö säilimise nimel tuleb niita põllupeenraid ning hetkel aktiivsest põllumajanduslikust kasutusest väljas olevaid alasid;
- pidada kinni olemasolevast asustusstruktuurist ning vältida keskkonda mittesobivate ehitiste rajamist;
- turismimajanduse arendamisel arvestada väärtuslike maastike ja looduslike vaatamisväärsuste koormustaluvusega, et ei ületataks objektide taluvuspiiri;
- avalikult kasutatavatel puhkealadel ja looduslikel aladel kanaliseerida inimeste liikumine, vähendades seeläbi tallamist ja looduskeskkonna prahistamist;
- avalike supluskohtade, puhkealade, lõkkeplatside juurde viivad teed peavad olema avaliku kasutusega ning lahendatud peab olema parkimine ning jäätmekäitlus;
- looduslikele matka-, puhke-, õppe- ja suusaradadele tuleb tagada juurdepääs, lahendada parkimine ning võimalusel rajada jalgrattaparklad;
- Lahojärve ümbruses lahendada jäätmekäitlus, paigaldada loodushariduslikud infotahvlid, teostada radade korrashoid ning üle 50 inimesega ürituste korraldamine kooskõlastada Mooste vallavalitsuse ja Keskkonnaameti Põlva-Valga-Võru regiooniga;
- Täiendada Mooste valla avaliku korra eeskirja Lahojärve osas.
- KSH teeb ettepaneku kaitsejõududele muuta võimalusel alal toimuvad taktikalised õppused sesoonseks, koondades need perioodile varakevad ja hilissügis ja vähendada taktikaliste õppuste hulka soovitatavalt kuni 30 õppusepäevani aastas ning teavitada õppuste toimumisajast kirjalikult vähemalt kaks nädalat ette.
- Täiendada Mooste valla avaliku korra eeskirja kaitsejõudude erinevate üksuste tegevuse regulatsiooni osas.

Tabel 6. Alternatiiv 0 rakendamisega kaasnev mõju looduskeskkonnale (L - lühiajaline, P - pikaajaline) – praeguse olukorra jätkumine;

	õhukvaliteet		pinnavesi		põhjaveevarud- ja kvaliteet		looduslikud ja pool-looduslikud maastikud		bioloogiline mitmekesisus		Natura 2000 alad		kaitstavad loodusobjektid		mullastik ja pinnakate		maakasutus ja maastikuväärtused		roheline võrgustik ja selle toimimise tagamine		maavarad		metsaressurss	
	LA	PA	LA	PA	LA	PA	LA	PA	LA	PA	LA	PA	LA	PA	LA	PA	LA	PA	LA	PA	LA	PA	LA	PA
olemasoleva elamumaa kasutamine	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
perspektiivse elamumaa arendamine	0	-1	-1	-1	0	0	-1	-1	0	0	0	0	0	0	-1	-1	0	0	0	0	0	0	0	0
maatundusmaa sihtotstarbeline kasutamine	0	1	0	0	0	0	0	1	1	1	0	0	1	1	1	1	0	0	1	1	0	0	0	0
maatundusmaale ehitamine	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	-1	0	-1	-1	0	0	0	0	-1	-1
jäätmekäitluse korraldamine	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
väärtuslike maastike säilitamine	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
roheline võrgustiku terviklikkuse säilitamine ja ehitustegevuse reguleerimine	0	1	0	1	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	0	0	0	0	0	0	1	1
looduslike puhke- ja matkaradade arendamine	0	0	-1	0	0	0	-1	-1	0	0	0	0	0	0	0	-1	0	0	0	0	0	0	0	0
vaatamisväärsuste arendamine	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Puhkekeskuse arendamine	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	-1	0	0	0	0	0	0	0	0	0
veekogude kallaste kaitse	0	0	0	1	0	0	2	1	-1	-1	0	-1	0	-1	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0
kaitstavate loodusobjektide säilitamine	0	0	0	0	0	0	0	-1	0	-1	0	0	0	0	0	0	1	1	0	0	0	0	0	1
liikluskorralduse määramine	0	0	0	0																				
Kaitsejõudude tegevus piirkonnas	0	0	0	0	0	0	0	0	0	-1	0	0	0	0	0	-1	0	-1	0	0	0	0	0	0

Tabel 7. Alternatiiv 0 rakendamisega kaasnev mõju tehiskeskkonnale (L - lühiajaline, P - pikaajaline) – praeguse olukorra jätkumine

	maakasutus		infrastruktuur (tehniline)		liikumiskoridorid ja transpordiinfrastruktuur		asustusstruktuur		jäätmemajandus	
	LA	PA	LA	PA	LA	PA	LA	PA	LA	PA
olemasoleva elamumaa kasutamine	1	1	0	0	0	0	1	1	0	0
perspektiivse elamumaa arendamine	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
maatulundusmaa sihtotstarbeline kasutamine	2	2	0	0	0	0	1	2	0	0
maatulundusmaale ehitamine	-1	0	0	0	0	0	0	0	0	0
jäätmekäitluse korraldamine	0	0	0	0	0	0	0	0	3	3
väärtuslike maastike säilitamine	0	-1	0	0	0	0	1	1	0	0
roheline võrgustiku terviklikkuse säilitamine ja ehitustegevuse reguleerimine	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0
looduslike puhke- ja matkaradade arendamine	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
vaatamisväärsuste arendamine	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Puhkekeskuse arendamine	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0
veekogude kallaste kaitse	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
kaitstavate loodusobjektide säilitamine	0	-1	0	0	0	0	0	0	0	0
liikluskorralduse määramine	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Kaitsejõudude tegevus piirkonnas	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0

Tabel 8. Alternatiiv 0 rakendamisega kaasnev mõju sotsiaal-majanduslikule keskkonnale (L - lühiajaline, P - pikaajaline) – praeguse olukorra jätkumine

	Teenused (sh. turismiteenused)		Ettevõtluskeskkond		Tööhõive		Inimeste tervis (sh müra mõju)		Erinevate rahvastikugruppide sotsiaalsed vajadused, vara		Mõju keskkonnateadlikkusele Ja keskkonnaharidusele		Liikumiskoridorid, sh. juurdepääsetavus ja kasutatavus		Kultuuri- ja ajaloopärandi säilimine	
	LA	PA	LA	PA	LA	PA	LA	PA	LA	PA	LA	PA	LA	PA	LA	PA
olemasoleva elamumaa kasutamine	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
perspektiivse elamumaa arendamine	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
maatulundusmaa sihtotstarbeline kasutamine	0	0	1	2	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0
maatulundusmaale ehitamine	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	0	0	0	0	0	0
jäätmekäitluse korraldamine	0	0	0	1	0	0	0	1	1	1	0	0	0	0	0	0
väärtuslike maastike säilitamine	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
rohelise võrgustiku terviklikkuse säilitamine ja ehitustegevuse reguleerimine	1	1	0	0	0	0	1	2	0	0	0	0	0	0	0	0
looduslike puhke- ja matkaradade arendamine	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	-1	0	0
vaatamisväärsuste arendamine	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Puhkekeskuse arendamine	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
veekogude kallaste kaitse	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
kaitstavate loodusobjektide säilitamine	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
liikluskorralduse määramine	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Kaitsejõudude tegevus piirkonnas	0	-2	-1	-2	-0	-1	-1	-2	0	-1	0	0	-1	-1	0	0

Tabel 9. Alternatiiv I rakendamisega kaasnev mõju looduskeskkonnale (L - lühiajaline, P - pikaajaline)

	õhukvaliteet		pinnavesi		põhjaveevarud- ja kvaliteet		looduslikud ja pool-looduslikud maastikud		bioloogiline mitmekesisus		Natura 2000 alad		kaitstavad loodusobjektid		mullastik ja pinnakate		maakasutus ja		roheline võrgustik ja selle toimimise tagamine		maavarad		metsaressurss	
	LA	PA	LA	PA	LA	PA	LA	PA	LA	PA	LA	PA	LA	PA	LA	PA	LA	PA	LA	PA	LA	PA	LA	PA
olemasoleva elamumaa kasutamine	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
perspektiivse elamumaa arendamine	0	-1	-1	-1	0	0	-1	-1	0	0	0	0	0	0	-1	-1	0	0	0	0	0	0	0	0
maatulundusmaa sihtotstarbeline kasutamine	0	1	0	1	0	1	0	2	2	3	1	1	1	2	1	1	1	1	1	2	0	0	1	1
maatulundusmaale ehitamine	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	-1	0	-1	0	0	0	0	0	-1	0
jäätmekäitluse korraldamine	0	1	0	1	1	1	1	1	0	0	0	1	0	1	0	1	0	1	1	1	0	0	1	1
väärtuslike maastike säilitamine	0	0	0	0	0	0	1	2	1	1	0	0	1	1	0	1	0	1	0	1	0	0	0	1
roheline võrgustiku terviklikkuse säilitamine ja ehitustegevuse reguleerimine	0	1	0	2	0	2	2	3	2	3	3	3	2	2	2	2	2	3	3	3	0	0	2	2
looduslike puhke- ja matkaradade arendamine	0	0	-1	0	-1	0	-1	-1	0	0	0	0	0	1	0	-1	0	0	0	0	0	0	0	0
vaatamisväärsuste arendamine	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Puhkekeskuse arendamine	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	-1	0	0	0	0	0	0	0	0	0
veekogude kallaste kaitse	0	0	0	2	0	0	1	2	2	3	1	1	1	1	0	2	1	2	2	2	0	0	0	0
kaitstavate loodusobjektide säilitamine	0	2	0	1	0	1	2	3	2	2	2	2	3	3	1	1	2	2	3	3	0	0	1	2
liikluskorralduse määramine	0	-1	0	0																				
Kaitsejõudude tegevus piirkonnas	0	-1	0	0	0	0	0	0	0	-1	0	0	0	0	0	-1	0	-1	0	0	0	0	0	0

Tabel 10. Alternatiiv I rakendamisega kaasnev mõju tehiskeskkonnale (L - lühiajaline, P - pikaajaline)

	maakasutus		infrastruktuur (tehniline)		liikumiskoridorid ja transpordiinfrastruktuur		asustusstruktuur		jäätmemajandus	
	LA	PA	LA	PA	LA	PA	LA	PA	LA	PA
olemasoleva elamumaa kasutamine	1	1	0	0	0	0	1	1	0	0
perspektiivse elamumaa arendamine	1	1	1	2	1	1	1	1	0	0
maatulundusmaa sihtotstarbeline kasutamine	2	2	0	0	0	0	1	2	0	0
maatulundusmaale ehitamine	-1	0	0	0	0	0	0	0	0	0
jäätmekäitluse korraldamine	0	0	0	0	0	0	0	0	3	3
väärtuslike maastike säilitamine	2	2	0	0	0	0	2	2	0	0
roheline võrgustiku terviklikkuse säilitamine ja ehitustegevuse reguleerimine	2	2	0	0	0	0	1	1	0	0
looduslike puhke- ja matkaradade arendamine	0	0	0	0	1	2	1	1	0	0
vaatamisväärsuste arendamine	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Puhkekeskuse arendamine	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0
veekogude kallaste kaitse	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
kaitstavate loodusobjektide säilitamine	2	2	0	0	0	0	0	0	0	0
liikluskorralduse määramine	0	0	1	1	2	2	1	1	1	1
Kaitsejõudude tegevus piirkonnas	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0

Tabel 11. Alternatiiv I rakendamisega kaasnev mõju sotsiaal-majanduslikule keskkonnale (L - lühiajaline, P - pikaajaline)

	Teenused (sh. turismiteenused)		Ettevõtluskeskkond		Tööhõive		Inimeste tervis (sh müra mõju)		Erinevate rahvastikugruppide sotsiaalsed vajadused, vara ja üldine heaolu		Mõju keskkonnateadlikkusele ja keskkonnaharidusele nii laste kui täiskasvanute osas		Liikumiskoridorid, sh. juurdepääsetavus ja kasutatavus universaalse disaini printsiipidest lähtuvalt.		Kultuuri- ja ajaloopärandi säilimine	
	LA	PA	LA	PA	LA	PA	LA	PA	LA	PA	LA	PA	LA	PA	LA	PA
olemasoleva elamumaa kasutamine	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
perspektiivse elamumaa arendamine	0	0	1	1	0	0	0	0	1	1	0	0	0	0	0	0
maatulundusmaa sihtotstarbeline kasutamine	0	0	1	2	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0
maatulundusmaale ehitamine	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	0	0	0	0	0	0
jäätmekäitluse korraldamine	0	0	0	1	0	0	0	1	1	1	0	0	0	0	0	0
väärtuslike maastike säilitamine	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0
roheline võrgustiku terviklikkuse säilitamine ja ehitustegevuse reguleerimine	1	1	0	0	0	0	1	2	0	0	0	0	0	0	0	0
looduslike puhke- ja matkaradade arendamine	3	3	1	1	1	2	2	2	2	2	1	3	3	3	1	1
vaatamisväärsuste arendamine	2	3	1	1	0	0	0	0	1	1	1	2	0	0	1	1
Puhkekeskuse arendamine	3	3	2	2	1	2	0	0	1	1	1	2	1	2	1	1
veekogude kallaste kaitse	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
kaitstavate loodusobjektide säilitamine	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	1	1
liikluskorralduse määramine	0	1	2	2	0	0	0	0	0	1	0	0	1	1	0	0
Kaitsejõudude tegevus piirkonnas	0	0	0	0	0	0	0	-1	0	0	0	0	0	0	0	0

Tabel 12. Alternatiiv II rakendamisega kaasnev mõju looduskeskonnale (L - lühiajaline, P - pikaajaline) - kaitsejõudude tegevust piirkonnas ei reguleerita

	õhukvaliteet		pinnavesi		põhjaveevarud- ja kvaliteet		looduslikud ja pool-looduslikud maastikud		bioloogiline mitmekesisus		Natura 2000 alad		kaitstavad loodusobjektid		mullastik ja pinnakate		maakasutus ja maastikuväärtused		roheline võrgustik ja selle toimimise tagamine		maavarad		metsaressurs	
	LA	PA	LA	PA	LA	PA	LA	PA	LA	PA	LA	PA	LA	PA	LA	PA	LA	PA	LA	PA	LA	PA	LA	PA
olemasoleva elamumaa kasutamine	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
perspektiivse elamumaa arendamine	0	-1	-1	-1	0	0	-1	-1	0	0	0	0	0	0	-1	-1	0	0	0	0	0	0	0	0
maatulundusmaa sihtotstarbeline kasutamine	0	1	0	1	0	1	0	2	2	3	1	1	1	2	1	1	1	1	1	2	0	0	1	1
maatulundusmaale ehitamine	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	-1	0	-1	0	0	0	0	0	-1	0
jäätmekäitluse korraldamine	0	1	0	1	1	1	1	1	0	0	0	1	0	1	0	1	0	1	1	1	0	0	1	1
väärtuslike maastike säilitamine	0	0	0	0	0	0	1	2	1	1	0	0	1	1	0	1	0	1	0	1	0	0	0	1
roheline võrgustiku terviklikkuse säilitamine ja ehitustegevuse reguleerimine	0	1	0	2	0	2	1	2	1	2	2	2	2	2	2	2	1	2	2	2	0	0	2	2
looduslike puhke- ja matkaradade arendamine	0	0	-1	0	-1	0	-1	-1	0	0	0	0	0	1	0	-1	0	0	0	0	0	0	0	0
vaatamisväärsuste arendamine	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Puhkekeskuse arendamine	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	-1	0	0	0	0	0	0	0	0	0
veekogude kallaste kaitse	0	0	0	2	0	0	1	2	2	3	1	1	1	1	0	2	1	2	2	2	0	0	0	0
kaitstavate loodusobjektide säilitamine	0	2	0	1	0	1	2	3	2	2	2	2	2	2	1	1	2	2	2	2	0	0	1	2
liikluskorralduse määramine	0	-1	0	0																				
Kaitsejõudude tegevus piirkonnas	0	-1	0	0	0	0	0	0	0	-2	0	0	0	0	0	-1	0	-1	0	0	0	0	0	0

Tabel 13. Alternatiiv II rakendamisega kaasnev mõju tehiskeskkonnale (L - lühiajaline, P - pikaajaline) - kaitsejõudude tegevust piirkonnas ei reguleerita

	maakasutus		infrastruktuur (tehniline)		liikumiskoridorid ja transpordiinfrastruktuur		asustusstruktuur		jäätmemajandus	
	LA	PA	LA	PA	LA	PA	LA	PA	LA	PA
olemasoleva elamumaa kasutamine	1	1	0	0	0	0	1	1	0	0
perspektiivse elamumaa arendamine	1	1	1	2	1	1	1	1	0	0
maatulundusmaa sihtotstarbeline kasutamine	1	1	0	0	0	0	1	2	0	0
maatulundusmaale ehitamine	-1	0	0	0	0	0	0	0	0	0
jäätmekäitluse korraldamine	0	0	0	0	0	0	0	0	3	3
väärtuslike maastike säilitamine	2	2	0	0	0	0	2	2	0	0
roheline võrgustiku terviklikkuse säilitamine ja ehitustegevuse reguleerimine	1	1	0	0	0	0	1	1	0	0
looduslike puhke- ja matkaradade arendamine	0	0	0	0	-1	1	1	1	0	0
vaatamisväärsuste arendamine	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Puhkekeskuse arendamine	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0
veekogude kallaste kaitse	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
kaitstavate loodusobjektide säilitamine	2	2	0	0	0	0	0	0	0	0
liikluskorralduse määramine	0	0	1	1	2	2	1	1	1	1
Kaitsejõudude tegevus piirkonnas	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0

Tabel 14. Alternatiiv II rakendamisega kaasnev mõju sotsiaal-majanduslikule keskkonnale (L - lühiajaline, P - pikaajaline) - kaitsejõudude tegevust piirkonnas ei reguleerita

	Teenused (sh. turismiteenused)		Ettevõtluskeskkond		Tööhõive		Inimeste tervis (sh müra mõju)		Erinevate rahvastikugruppide sotsiaalsed vajadused, vara		Mõju keskkonnateadlikkusel jakeskkonnaharidusel		Liikumiskoridorid, sh. juurdepääsetavus ja kasutatavus		Kultuuri- ja ajaloopärandi säilimine	
	LA	PA	LA	PA	LA	PA	LA	PA	LA	PA	LA	PA	LA	PA	LA	PA
olemasoleva elamumaa kasutamine	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
perspektiivse elamumaa arendamine	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
maatulundusmaa sihtotstarbeline kasutamine	0	0	1	2	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0
maatulundusmaale ehitamine	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	0	0	0	0	0	0
jäätmekäitluse korraldamine	0	0	0	1	0	0	0	1	1	1	0	0	0	0	0	0
väärtuslike maastike säilitamine	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
roheline võrgustiku terviklikkuse säilitamine ja ehitustegevuse reguleerimine	1	1	0	0	0	0	1	2	0	0	0	0	0	0	0	0
looduslike puhke- ja matkaradade arendamine	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	-1	0	0
vaatamisväärsuste arendamine	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Puhkekeskuse arendamine	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
veekogude kallaste kaitse	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
kaitstavate loodusobjektide säilitamine	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
liikluskorralduse määramine	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Kaitsejõudude tegevus piirkonnas	0	-2	-1	-2	-0	-1	-1	-2	0	-2	0	0	-1	-1	0	0

Tabel 15. Alternatiiv III rakendamisega kaasnev mõju looduskeskkonnale (L - lühiajaline, P - pikaajaline) - ÜP-d ei muudeta, kaitsejõudude tegevust ei reguleerita

	õhukvaliteet		pinnavesi		põhjaveevarud- ja kvaliteet		looduslikud ja pool-looduslikud maastikud		bioloogiline mitmekesisus		Natura 2000 alad		kaitstavad loodusobjektid		mullastik ja pinnakate		maakasutus ja maastikuväärtused		roheline võrgustik ja selle toimimise tagamine		maavarad		metsaressurss	
	LA	PA	LA	PA	LA	PA	LA	PA	LA	PA	LA	PA	LA	PA	LA	PA	LA	PA	LA	PA	LA	PA	LA	PA
olemasoleva elamumaa kasutamine	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
perspektiivse elamumaa arendamine	0	-1	-1	-1	0	0	-1	-1	0	0	0	0	0	0	-1	-1	0	0	0	0	0	0	0	0
maatulundusmaa sihtotstarbeline kasutamine	0	1	0	1	0	1	0	2	2	3	1	1	1	2	1	1	1	1	1	2	0	0	1	1
maatulundusmaale ehitamine	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	-1	0	-1	0	0	0	0	0	-1	0
jäätmekäitluse korraldamine	0	1	0	1	1	1	1	1	0	0	0	1	0	1	0	1	0	1	1	1	0	0	1	1
väärtuslike maastike säilitamine	0	0	0	0	0	0	1	1	1	1	0	0	1	1	0	1	0	1	0	1	0	0	0	1
roheline võrgustiku terviklikkuse säilitamine ja ehitustegevuse reguleerimine	0	1	0	2	0	2	1	2	1	2	2	2	1	1	2	2	1	2	2	2	0	0	2	2
looduslike puhke- ja matkaradade arendamine	0	0	-1	0	-1	0	-1	-1	0	0	0	0	0	1	0	-1	0	0	0	0	0	0	0	0
vaatamisväärsuste arendamine	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Puhkekeskuse arendamine	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	-1	0	0	0	0	0	0	0	0	0
veekogude kallaste kaitse	0	0	0	2	0	0	1	2	2	3	1	1	1	1	0	2	1	2	2	2	0	0	0	0
kaitstavate loodusobjektide säilitamine	0	2	0	1	0	1	1	2	2	2	2	2	2	2	1	1	1	1	2	2	0	0	1	2
liikluskorralduse määramine	0	-1	0	0																				
Kaitsejõudude tegevus piirkonnas	0	-1	0	0	0	0	0	0	0	-2	0	0	0	0	0	-1	0	-1	0	0	0	0	0	0

Tabel 16. Alternatiiv III rakendamisega kaasnev mõju tehiskeskkonnale (L - lühiajaline, P - pikaajaline) - ÜP-d ei muudeta, kaitsejõudude tegevust ei reguleerita

	maakasutus		infrastruktuur (tehniline)		liikumiskoridorid ja transpordiinfrastruktuur		asustusstruktuur		jäätmemajandus	
	LA	PA	LA	PA	LA	PA	LA	PA	LA	PA
olemasoleva elamumaa kasutamine	1	1	0	0	0	0	1	1	0	0
perspektiivse elamumaa arendamine	1	1	1	2	1	1	1	1	0	0
maatulundusmaa sihtotstarbeline kasutamine	1	1	0	0	0	0	1	2	0	0
maatulundusmaale ehitamine	-1	0	0	0	0	0	0	0	0	0
jäätmekäitluse korraldamine	0	0	0	0	0	0	0	0	3	3
väärtuslike maastike säilitamine	2	2	0	0	0	0	2	2	0	0
roheline võrgustiku terviklikkuse säilitamine ja ehitustegevuse reguleerimine	2	2	0	0	0	0	1	1	0	0
looduslike puhke- ja matkaradade arendamine	0	0	0	0	-1	1	1	1	0	0
vaatamisväärsuste arendamine	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Puhkekeskuse arendamine	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0
veekogude kallaste kaitse	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
kaitstavate loodusobjektide säilitamine	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0
liikluskorralduse määramine	0	0	1	1	2	2	1	1	1	1
Kaitsejõudude tegevus piirkonnas	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0

Tabel 17. Alternatiiv III rakendamisega kaasnev mõju sotsiaal-majanduslikule keskkonnale (L - lühiajaline, P - pikaajaline) - ÜP-d ei muudeta, kaitsejõudude tegevust ei reguleerita

	Teenused (sh. turismiteenused)		Ettevõtluskeskkond		Tööhõive		Inimeste tervis (sh müra mõju)		Erinevate rahvastikugruppide sotsiaalsed vajadused, vara ja üldine heaolu		Mõju keskkonnateadlikkusele ja keskkonnaharidusele nii laste kui täiskasvanute osas		Liikumiskoridorid, sh. juurdepääs tavus ja kasutatavus universaalse disaini printsiipidest lähtuvalt.		Kultuuri- ja ajaloomälestiste säilimine	
	LA	PA	LA	PA	LA	PA	LA	PA	LA	PA	LA	PA	LA	PA	LA	PA
olemasoleva elamumaa kasutamine	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
perspektiivse elamumaa arendamine	0	0	1	1	0	0	0	0	1	1	0	0	0	0	0	0
maatulundusmaa sihtotstarbeline kasutamine	0	0	1	2	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0
maatulundusmaale ehitamine	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	0	0	0	0	0	0
jäätmekäitluse korraldamine	0	0	0	1	0	0	0	1	1	1	0	0	0	0	0	0
väärtuslike maastike säilitamine	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0
roheline võrgustiku terviklikkuse säilitamine ja ehitustegevuse reguleerimine	1	1	0	0	0	0	1	2	0	0	0	0	0	0	0	0
looduslike puhke- ja matkaradade arendamine	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	2	2	1	1
vaatamisväärsuste arendamine	2	2	1	1	0	0	0	0	1	1	1	2	0	0	1	1
Puhkekeskuse arendamine	1	1	0	0	1	1	0	0	1	1	1	1	1	1	1	1
veekogude kallaste kaitse	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
kaitstavate loodusobjektide säilitamine	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	1	1
liikluskorralduse määramine	0	1	2	2	0	0	0	0	0	1	0	0	1	1	0	0
Kaitsejõudude tegevus piirkonnas	0	-2	-1	-2	-1	-1	-1	-2	0	-1	0	0	-1	-1	0	0

Tabel 18. Alternatiiv IV rakendamisega kaasnev mõju looduskeskkonnale (L - lühiajaline, P - pikaajaline) - ÜP-d ei muudeta, kaitsejõudude tegevust reguleeritakse

	õhukvaliteet		pinnavesi		põhjaveevard- ja kvaliteet		looduslikud ja pool-looduslikud maastikud		bioloogiline mitmekesisus		Natura 2000 alad		kaitstavad loodusobjektid		mullastik ja pinnakate		maakasutus ja maastikuväärtused		roheline võrgustik ja selle toimimise tagamine		maavarad		metsaressurs	
	LA	PA	LA	PA	LA	PA	LA	PA	LA	PA	LA	PA	LA	PA	LA	PA	LA	PA	LA	PA	LA	PA	LA	PA
olemasoleva elumumaa kasutamine	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
perspektiivse elumumaa arendamine	0	-1	-1	-1	0	0	-1	-1	0	0	0	0	0	0	-1	-1	0	0	0	0	0	0	0	0
maatulusmaas sihtotstarbeline kasutamine	0	1	0	1	0	1	0	2	2	3	1	1	1	2	1	1	1	1	1	2	0	0	1	1
maatulusmaale ehitamine	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	-1	0	-1	0	0	0	0	0	-1	0
jäätmekäitluse korraldamine	0	1	0	1	1	1	1	1	0	0	0	1	0	1	0	1	0	1	1	1	0	0	1	1
väärtuslike maastike säilitamine	0	0	0	0	0	0	1	2	1	1	0	0	1	1	0	1	0	1	0	1	0	0	0	1
rohelise võrgustiku terviklikkuse säilitamine ja ehitustegevuse reguleerimine	0	1	0	2	0	2	1	2	1	2	2	2	2	2	2	2	1	2	2	2	0	0	2	2
looduslike puhke- ja matkaradade arendamine	0	0	-1	0	-1	0	-1	-1	0	0	0	0	0	1	0	-1	0	0	0	0	0	0	0	0
vaatamisväärsuste arendamine	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Puhkekeskuse arendamine	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	-1	0	0	0	0	0	0	0	0	0
veekogude kallaste kaitse	0	0	0	2	0	0	1	2	2	3	1	1	1	1	0	2	1	2	2	2	0	0	0	0
kaitstavate loodusobjektide säilitamine	0	2	0	1	0	1	2	3	2	2	2	2	2	2	1	1	2	2	2	2	0	0	1	2
liikluskorralduse määramine	0	-1	0	0																				
Kaitsejõudude tegevus piirkonnas	0	-1	0	0	0	0	0	0	0	-2	0	0	0	0	0	-1	0	-1	0	0	0	0	0	0

Tabel 19. Alternatiiv IV rakendamisega kaasnev mõju tehiskeskkonnale (L - lühiajaline, P - pikaajaline) - ÜP-d ei muudeta, kaitsejõudude tegevust reguleeritakse

	maakasutus		infrastruktuur (tehniline)		liikumiskoridorid ja transpordiinfrastruktuur		asustusstruktuur		jäätmemajandus	
	LA	PA	LA	PA	LA	PA	LA	PA	LA	PA
olemasoleva elamumaa kasutamine	1	1	0	0	0	0	1	1	0	0
perspektiivse elamumaa arendamine	1	1	1	2	1	1	1	1	0	0
maatulundusmaa sihtotstarbeline kasutamine	2	2	0	0	0	0	1	2	0	0
maatulundusmaale ehitamine	-1	0	0	0	0	0	0	0	0	0
jäätmekäitluse korraldamine	0	0	0	0	0	0	0	0	3	3
väärtuslike maastike säilitamine	2	2	0	0	0	0	2	2	0	0
rohelise võrgustiku terviklikkuse säilitamine ja ehitustegevuse reguleerimine	1	1	0	0	0	0	1	1	0	0
looduslike puhke- ja matkaradade arendamine	0	0	0	0	-1	1	1	1	0	0
vaatamisväärsuste arendamine	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Puhkekeskuse arendamine	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0
veekogude kallaste kaitse	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
kaitstavate loodusobjektide säilitamine	2	2	0	0	0	0	0	0	0	0
liikluskorralduse määramine	0	0	1	1	2	2	1	1	1	1
Kaitsejõudude tegevus piirkonnas	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0

Tabel 20. Alternatiiv IV rakendamisega kaasnev mõju sotsiaal-majanduslikule keskkonnale (L - lühiajaline, P - pikaajaline) - ÜP-d ei muudeta, kaitsejõudude tegevust reguleeritaks

	Teenused (sh. Turismiteenused)		Ettevõtluskeskkond		Tööhõive		Inimeste tervis (sh müra mõju)		Erinevate rahvastikugruppide sotsiaalsed vajadused, vara ja üldine heaolu		Mõju keskkonnateadlikkusele ja keskkonnaharidusele nii laste kui täiskasvanute osas		Liikumiskoridorid, sh. juurdepääsetavus ja kasutatavus universaalse disaini printsiipidest lähtuvalt.		Kultuuri- ja ajaloopärandi säilimine	
	LA	PA	LA	PA	LA	PA	LA	PA	LA	PA	LA	PA	LA	PA	LA	PA
olemasoleva elamumaa kasutamine	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
perspektiivse elamumaa arendamine	0	0	1	1	0	0	0	0	1	1	0	0	0	0	0	0
maatulundusmaa sihtotstarbeline kasutamine	0	0	1	2	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0
maatulundusmaale ehitamine	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	0	0	0	0	0	0
jäätmekäitluse korraldamine	0	0	0	1	0	0	0	1	1	1	0	0	0	0	0	0
väärtuslike maastike säilitamine	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0
roheline võrgustiku terviklikkuse säilitamine ja ehitustegevuse reguleerimine	1	1	0	0	0	0	1	2	0	0	0	0	0	0	0	0
looduslike puhke- ja matkaradade arendamine	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	2	2	1	1
vaatamisväärsuste arendamine	2	2	1	1	0	0	0	0	1	1	1	2	0	0	1	1
Puhkekeskuse arendamine	1	1	0	0	1	1	0	0	1	1	1	1	1	1	1	1
veekogude kallaste kaitse	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
kaitstavate loodusobjektide säilitamine	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	1	1
liikluskorralduse määramine	0	1	2	2	0	0	0	0	0	1	0	0	1	1	0	0
Kaitsejõudude tegevus piirkonnas	0	0	0	0	0	0	0	-1	0	0	0	0	0	0	0	0

8.5 Erinevate mõjude omavahelised seosed ning võimalik piiriülene keskkonnamõju

Üldplaneeringu elluviimisega kaasnevad erinevat tüüpi keskkonnamõjud. Uute alade kasutuselevõtuga ning uute rajatiste ehitamise ning olemasolevate olulise renoveerimisega kaasnevad vahetud ja lühiajalised negatiivsed keskkonnamõjud, mis on tingitud ehitustegevusest ja võimalikust tekkivast reostusohust pinnasele, mullastikule, pinna- ja põhjaveele, õhu kvaliteedile ning inimeste tervisele. Pikajalised ja kaudsed mõjud tekkivad alade pidevast ekspluaateerimisest ja kasutamisest ning võimalikud negatiivsed mõjud keskkonnale ja piirkonna teraviklikule arengule avalduvad aja möödudes.

Keskkonnamõju strateegilise hindamise läbiviimisel pöörati tähelepanu ka kumulatiivsetele ja sünergilistele mõjudele, st. üksikute mõjude koostoimel tekkiva sünergia tulemusel tekib mõjude oluline võimendumine ehk kumulatiivne efekt.

Kumulatiivsete ja sünergiliste mõjude aspekt on oluline järgnevates üldplaneeringuga käsitletavates valdkondades:

⇒ mõju looduskeskkonnale – uute arendusalade määramine ja olemasolevate alade laiendamine toimub valdavalt loodusliku maastiku arvelt, mis vähendab loodusliku pinnase ja haljastuse osakaalu ning tingib kohatise vajaduse puude mahavõtmiseks, võsalõikuseks, maaparan-duseks, kuivendamiseks. Üldplaneeringus seatud kitsendused ja tingimused pööravad tähelepanu loodusliku keskkonna säilitamisele ja mõjude ohjamisele, kuid võimalike kesk-konnaprobleemide vältimiseks on oluline üldplaneeringu koostamisel järgida käesolevas aru-andes väljapakutud leevendusmeetmeid. Leevendusmeetmete rakendamata jätmise korral võivad negatiivsete mõjude sünergia tulemusel tekkida olulised keskkonnaprobleemid;

⇒ mõju majanduslikule keskkonnale – puhkekeskuse ning matkaradade süsteemi ja puhke- ja virgestusalade rajamine ning väljaarendamine loob eeldused (turismi)majanduse arenguks, ettevõtluse elavnemiseks, teenuste mitmekesistamiseks, tööhõive kasvuks jmt., mis omakorda võimaldab inimeste elukvaliteedi tõusu ning uute inimeste ja ettevõtjate piirkonda saabumist. Ettevõtluse elavnemise tulemusel suureneb majanduslik aktiivsus ning kasvab valla tulubaas ning suudetakse olla konkurentsivõimeline ja tagada omavalitsemise jätkusuutlikkus;

⇒ mõju sotsiaalsele keskkonnale ja inimese tervisele – inimese tervisele ja sotsiaalsete vaja-duste rahuldamisele avaldavad positiivset mõju uute atraktiivsete puhke- ja virgestusalade ning roheliste puhkealade planeerimine, matkaradade ja ühiskondlike objektide rajamine, looduslike haljasalade säilitamine ning infrastruktuuri arendamine. Väljatoodud tegevuste kumulatiivse mõju efekt (alade võrgustik) on kõrgem, kui üksikute tegevuste positiivne mõju eraldi.

Piiriülest keskkonnamõju üldplaneeringu elluviimisega ei kaasne, üldplaneeringu elluviimise-ga määratakse planeeringuala spetsiifiline maakasutus ning kitsendused, mis hoiavad võimalikud mõjud ohjes.

9. Üldplaneeringu ja strateegilise keskkonnamõju hindamise protsess

9.1 Ülevaade raskustest, mis esinesid KSH aruande koostamisel

Suuremaid raskusi keskkonnamõju strateegilise hindamise aruande koostamisel ei esinenud. Tänu koostööle Mooste vallavalitsusega sujus vajalike lähteandmete kogumine ja osalevate asutuste ning institutsioonidega suhtlemine. Avalikkuse osavõttu üldplaneeringu protsessist võib pidada heaks, kuna läbiviidud koosolekutel oli osalejaid arvukalt ja aktiivsus kõrge.

9.2 Üldplaneeringu ja KSH hindamise protsess

Üldplaneeringu koostamiseks ja KSH läbiviimiseks sõlmis Mooste vallavalitsus konsultatsioonilepingu Miracon Grupp OÜ-ga. Üldplaneeringu ja KSH algatamisest teavitati Põlva maa-valitsust, Riigimetsa Majandamise Keskust, Maanteeameti lõuna regiooni, Kaitseministeeriumi, Keskkonnaministeeriumi, Keskkonnaameti Põlva-Valga-Võru regiooni, Muinsuskaitseametit, planeeringualal asuvate kinnistute omanikke, avaldati teade Ametlikes Teadaannetes ja Põlva maakonna ajalehes „Koit“ ning valla veebilehel. Üldplaneeringu lähteseisukohad arutati läbi kahel rahvakoosolekul 18.04. ja 02.05.2012.a.

Planeerimisettepaneku väljatöötamine ja strateegiline keskkonnamõju hindamine toimus paralleelse protsessina ning põhines avalikkuse kaasamisel ja osalemisel. Alternatiivsed planeeringulahendused töötati välja Mooste vallavalitsuse, TajuRuum OÜ ja Miracon Grupp OÜ koostöös. Protsessi algusest on kaasatud huvitatud üksikisikud ja erinevate organisatsioonide esindajad (planeeringuala kinnistuomanikud, kohalikud turismiettevõtjad, jahiselts, avalikkus). Üldplaneeringu lähteülesande arutelud toimusid kahel rahvakoosolekul, avalikud arutelud peeti enne KSH programmi eelnõu heakskiitmisele saatmist 02.10.2012. a. ja üldplaneeringu ning KSH aruande eelnõule avalikul väljapanekul laekunud ettepanekute arutamiseks 27.01.2014.a.

Hullumäe-Siimuniidu piirkonna üldplaneering ja üldplaneeringu strateegilise keskkonnamõju hindamine algatati Mooste vallavolikogu 29.03.2012.a otsusega nr 1-1.3/6 "Hullumäe-Siimuniidu piirkonna üldplaneeringu algatamine tervisespordiradade ja puhkekohtade määramiseks". Planeeringuala hõlmab endiseid Hullumäe ja Siimuniidu karjääre, Lahojärve ja seda ümbritsevaid piirkondi pindalaga ligikaudu 1278 ha. Piirkond asub rohevõrgustiku ja osaliselt Natura 2000 alal. Planeeringuga määratakse tervisespordiradade (matka-, jalg-, jalgrattateed, suusaradade võrgustik koos pääsuga üle Ahja jõe), puhkekohtade ja virgestusalade (lõkkeplatsid, parkla, vaatamisväärsused jmt.) asukohad ning väljaarendamise tingimused. Samuti käsitletakse vanade suusaradade ning puhkekohtade taastamise ja renoveerimise teemat ning piirkonna rajatiste sidumist Põlva ja Ahja valla analoogsete rajatistega, et kujundada piirkonnast kõrgekvaliteediline looduslähedane rekreatsiooni- ja puhkeala, mis säilitab olemasoleva maastikufooni ning tagab roheline võrgustiku toimimise.

Hullumäe-Siimuniidu piirkonna üldplaneeringu eesmärk on valla üldplaneeringut täpsustava planeeringuna planeerida ühtse puhke- ja virgestusala väljaarendamist planeeringualal.

Planeeringualale jäävale Mooste Pinnasekarjääri katastriüksusele on valla üldplaneeringuga määratud riigikaitsemaa juhtfunktsioon, et Kaitseliidu ettepanekul ehitada sinna KL Põlva Maleva avatud lasketiir. Lasketiiru detailplaneeringu, mis algatati Mooste vallavolikogu 29.

detsembri 2009.a. otsusega nr 51, menetlemisel ilmnes suure osa valla elanike ja kinnisvara omavate isikute vastuseis lasketiiru ehitamisele ning detailplaneering lõpetati Mooste valla- volikogu 29. juuni 2011.a otsusega nr 13. Vastuvõetava planeeringuga määratakse Mooste Pinnasekarjääri katastriüksusele puhke- ja virgestusmaa juhtfunktsioon. Sellest tulenevalt on tegemist valla üldplaneeringu põhilahenduse muutmise ettepanekut sisaldava planeeringuga.

Info üldplaneeringu algatamise kohta avaldati Mooste valla veebilehel, Põlva maakonna info- portaalil, Mooste valla infolehes „Valla Teataja“, maakonnalehes „Koit“ ja Ametlikes Teada- annetes. Planeeringu algatamisest teavitati kirjaga Põlva Maavalitsust (12.04.2021.a nr 7- 2.1/315), planeeringuala riigimetsa valitsejat RMK-d (12.04.2012.a nr 7-2.1/318), planeerin- guala kinnisasjade omanikke (03.04.2012.a nr-d 7-2.1/264- 7-2.1/279; 04.04.2012.a. nr-d 7- 2.1/280-7-2.1/297). Planeeringu lähteülesande täpsustamiseks korraldati 18.04. ja 2.05.2012 avalikud arutelud, millest võttis osa vastavalt 16 ja 9 inimest.

Koos üldplaneeringuga algatati keskkonnamõju strateegiline hindamine (KSH), mille algatamisest teavitati Keskkonnaameti Põlva-Valga-Võru regiooni (19.04.2012. nr 7-2.1/345), Kaitseliitu (12.04.2012.a nr 7-2.1/319), Kaitseministeeriumit (19.04.2012.a nr 7-2.1/344), RMK-d (12.04.2012.a nr 7-2.1/318), Maanteeameti Lõuna regiooni (12.04.2012.a nr 7- 2.1/320), teade Ametlikes Teadaannetes.

Seisukohti KSH programmile küsiti Keskkonnaameti Põlva-Valga-Võru regioonilt, Põlva maavalitsuselt, Kaitseliidult, Kaitseministeeriumilt, Muinsuskaitseametilt, Maanteeameti Lõuna regioonilt, RMK-lt, Terviseameti Lõuna talituselt. Kõigilt küsitutelt saadi kirjalikud seisukohad.

17. septembrist kuni 30. septembrini 2012.a. korraldati üldplaneeringu eskiislahenduse ja KSH programmi avalik väljapanek ning sama aasta 2. oktoobril avalik arutelu, kus osales 27 inimest. Keskkonnaameti Põlva-Valga-Võru regioon kiitis KSH programmi heaks 23.11.2012.a kirjaga nr PVV 6-8/12/27372-2.

Üldplaneeringu on märkusteta kooskõlastanud Ahja Vallavalitsus (24.04.2013.a nr 8-10/168), Põlva Vallavalitsus (07.05.2013 nr 7-6/534-2), Põlva Vallavolikogu (13.06.2013.a nr 36), Ter- viseameti Lõuna talitus (03.05.2013 nr 9.3-1/3785) ja Maanteeameti Lõuna regioon (17.04.13 nr 15-2/13-00124/082), Muinsuskaitseamet (kooskõlastamise komisjoni 30. aprilli 2013.a koosoleku protokoll nr 250) volitas kooskõlastama Põlvamaa vaneminspektori tingimusel, et suusaradade skeemile kantakse kaitsealused kääpad koos kavandatava kaitsevööndiga. Pa- randust ei saanud arvestada, skeemil mõõtkavas 1:20000 jäävad kääpad kuvatavast alast väl- ja. Kaitsealused kääpad koos kaitsevööndiga on kajastatud üldplaneeringu 1:6000 mõõtkavas põhikaardil. Muinsuskaitseameti Põlvamaa vaneminspektori kooskõlastus 02.10.2013 kiri nr 1.1-7/2045-1.

Keskkonnaameti Põlva-Valga-Võru regioon kooskõlastas planeeringu ja märkis 25.04.2013 kooskõlastuse kirjas nr PVV 6-5/13/9398-2 järgmist: *1. Planeeringus on kaitstavate loodusob- jektide nimetustes ebatäpsused, seletuskirja lisas 1 võiks need kirjutada alljärgnevalt:*

Kaitstavad loodusobjektid:

-Lahojärve hoiuala (keskkonnaregistri kood KLO2000015), mis ühtlasi Natura 2000 võrgustiku ala nimetusega Laho loodusala (võrgustiku kood EE0080225)

-Siimuniidu must-seenesultani püsielupaik (keskkonnaregistri kood KLO3000901), mis ühtlasi Natura 2000 võrgustiku ala nimetusega Mooste loodusala (võrgustiku kood EE0080207).

2. Planeeringu peatüki 2.4.2.1 viiendasse alajaotusse (veekogude äärde hoonete rajamisel tuleb arvestada seadusest tulenevaid piiranguid) tuleb arvestades looduskaitseaduse (LKS) § 38 lisada ka sõna "rajatised".

3. Küsimusi tekitab loodusvaatlustornide kavandamise otstarbekus metsa sisse. Kui kõrgeid tornid planeeritakse? Planeeringu seletuskirja peatükki 2.4.2 tuleks samuti teha märge vaatlustornide rajamise kohta.

4. Planeeringu põhijoonisel on näidatud jahipukkide asukohad, seletuskirjas täiendav info nende kohta puudub. Kas tegemist on olemasolevate pukkidega, mida hakatakse avalikult kasutama kohaliku jahiseltsi nõusolekul või on tegu planeeritavatega? Kas jahipukkide kavandamine puhkepiirkonnaks kavandatavale alale ei ole vastuoluline? KSH ei käsitle jahipukkide kavandamise võimalikke mõjusid ei rekreatsioonile ega inimeste julgeolekule.

5. Lisaks planeeringu seletuskirjas nimetatud kaitsealusele taimeliigile on planeeringuala läänepiiril oleva Ahja jõe lammialal ulatuslikult III kaitsekategooria käpaliste elupaigad. Nimetatud asjaolu komplitseerib telkimisala planeerimist jõe äärde. Lisaks ei selgu planeeringust, kuidas hakkab toimuma telkimisala majandamine: kas sellele on üldse juurdepääs prügivedamiseks, lõkkepuude toomiseks, kuidas kogutakse fekaalid? KSH eelnõus ei ole telkimisala planeerimise mõjusid käsitletud. Looduskaitseaduse § 38 lg 3 kohaselt on kalda ehituskeeluvööndis uute hoonete ja rajatiste ehitamine keelatud. Telkimisala rajamine ei kuulu ka sama § lõigetes 4 ja 5 nimetatud erandite alla. Ahja jõe ehituskeeluvöönd on 50 m ning metsamaal ulatub see kalda piiranguvööndi piirini, mis on 100 m (alus LKS § 38 lg 2). Jõeäärse telkimiskoha rajamise vajadus tuleb põhjendada ning sellega kaasnevad mõjud käsitleda KSH aruandes, alles siis saame anda oma seisukoha telkimiskoha rajamisele. Hetkel meie jaoks sisuliselt läbimõtlematult kavandatud objekti rajamisega kalda ehituskeeluvööndisse Keskkonnaamet ei nõustu.

Planeeringulahendusse on täiendused sisse viidud. Punktist 1 tulenevalt on seletuskirja lisa 1 kaitstavate loodusobjektide nimetustes tehtud parandused. Punktist 2 tulenevalt on seletuskirja peatüki 2.4.2.1 viiendasse alajaotusse lisatud sõna "rajatised". Punktist 3 tulenevalt on seletuskirja peatükki 2.4.2 tehtud märge loodusvaatlustornide rajamise kohta: "Üldplaneeringus nähakse ette uute loodusvaatlustornide rajamine, milliste maksimumkõrgus on 8 meetrit, et lihtsustada loodusfotode tegemist ja looduse vaatamist." ja punktist 4 tulenevalt samasse peatükki lisatud selgitus jahipukkide osas: "Lisaks on võimalik samal eesmärgil kasutada olemasolevaid jahipukke, mis asuvad Hullumäe-Siimuniidu piirkonnas, uute jahipukkide rajamist käesoleva üldplaneeringuga ette ei nähta." Punktist 5 tulenevalt on planeeringulahenduses loobutud algselt kavandatud telkimisalast koos lõkkeplatsiga Ahja jõe ääres ja vastav muudatus on nii seletuskirja kui planeeringukaardile tehtud.

Kaitseministeerium 17.05.2013 kirjaga nr 12.3-2/13/1757 ei nõustunud üldplaneeringut kooskõlastama esitatud kujul, esitas vastuväited ja viitas puudustele KSH aruande eelnõus: „Hullumäe-Siimuniidu piirkonna üldplaneeringuga on riigikaitse eesmärgil ala kasutamist piiratud 20 päevale aastas ning seda varakevadel ja hilissügisel (üldplaneeringu seletuskiri p 2.3). Piirang põhineb keskkonnamõjude strateegilisel hindamisel, kuid juhime Teie tähelepanu asja-

olule, et KSH aruande alternatiivides märgitu ei ole korrektne, mistõttu KSH järeldused ja tulemused ei põhine korrektsetel alusandmetel. Nimelt on KSH alternatiivides kirjeldatud „kaitsejõudude harjutusväljal“ lubatud tegevusi, mis tõepoolest on lubatud üksnes Kaitseväe või Kaitseliidu harjutusväljal. Kuid Kaitsevägi ega Kaitseliit ei ole Mooste valda Hullumäe- Siimuniidu planeeringualal asuvat, Mooste valla praeguses üldplaneeringus riigikaitsemaa juhtfunktsiooniga katastriüksust kunagi harjutusväljana kasutanud. Ka ei ole Kaitseministeerium, Kaitsevägi või Kaitseliit mitte kunagi Mooste valda harjutusvälja kavandanud. Kaitsevägi ja Kaitseliit on riigikaitsemaa juhtfunktsiooniga alal korraldanud üksnes taktikalist väljaõpet ja õppelaskmisi, sealjuures on alates 2009. aastast korraldatud üksnes taktikalisi õppusi.

Kaitsevägi ja Kaitseliit on riigikaitsemaa juhtfunktsiooniga alal korraldanud üksnes taktikalist väljaõpet ja õppelaskmisi, sealjuures on alates 2009. aastast korraldatud üksnes taktikalisi õppusi. KSH aruande alternatiivides ja mujal on mitu korda nimetatud, et kui kaitsejõudude praegune tegevus, „sh reguleerimata laskeharjutuste läbiviimine“, jätkub praeguses korras, võib tekkida mitmeid negatiivseid mõjusid (nt laskemoona jäägid, rikošetist lendavad kuulid, müra jne). Rõhutame, et laskeharjutusi ei ole Mooste pinnasekarjääri katastriüksusel korraldatud 2009. aastast peale, seega põhineb KSH hinnang taas kord ekslikel andmetel.

Seega on alternatiivides kirjeldatu ülimalt eksitav ja hinnatud ei ole korrektseid riigikaitseliste tegevusi. Palume KSH aruande eelnõus korrigeerida riigikaitseliste tegevust puudutavad osad ning nimetada korrektsed tegevused ja ka hinnata õigeid tegevusi.

KSH aruandes on kirjutatud, et KSH teeb ettepaneku koostöös kaitsejõududega muuta alal toimuvad taktikaõppused hooajaliseks ja vähendada taktikaõppuste hulka 20 päevani aastas. Meie andmetel ei ole selliste piirangute seadmiseks koostööd Kaitseväe ega Kaitseliiduga tehtud, mistõttu on ennatlik märkida üldplaneeringus kohustusena, et õppuseid on lubatud korraldada üksnes hooajaliselt 20 päeval aastas.“

Kaitseliit oma 14.05.2013 kirjas nr K-4.2-2/13/9313 ei kooskõlastanud planeeringut esitatud kujul ja tegi ettepaneku: „Tulenevalt Kaitseliidu väljaõppevajadustest ning arvestades asjaolu, et planeeringuala on taktikaalana aktiivses kasutuses ka Kaitseväe poolt, teeme ettepaneku Hullumäe-Siimuniidu piirkonna üldplaneeringuga mitte sätestada ajalisi piiranguid planeeringualal Kaitseväe ja Kaitseliidu poolt läbiviidavate taktikaliste õppuste osas....“

Planeeringus on Kaitseministeeriumi 17.05.2013 kirja nr 12.3-2/13/1757 ja Kaitseliidu 14.05.2013 kirja nr K-4.2-2/13/9313 alusel loobutud ajaliste piirangute määramisest taktikaliste õppuste osas ja esitatud ettepanek õppuste arvu vähendamiseks planeeringualal ja nende muutmiseks üldreeglina sesoonselt toimuvateks (koondades perioodile varakevad ja hilissügis), milliste toimumisajast teavitatakse omavalitsust vähemalt kaks nädalat ette.

Riigimetsa Majandamise Keskus 13.05.2013 kirjas nr 3-1.20/515 viitab vastuolule: „Üldplaneeringu seletuskirjas p. 2.3 teises lõigus, planeeringu elluviimisega tekkivate negatiivsete mõjude vältimiseks rakendatavate keskkonnakaitset ning säästvat arengut tagavate meetmete loetelus on märgitud, et Mooste pinnasekarjääri alal jätkuvad taktikalised õppused kaitsejõudude poolt. Taktikaliste õppuste hulka vähendatakse 20 õppuspäevani aastas ja planeeringualal toimuvad taktikalised õppused muudetakse sesoonseks. Juhime tähelepanu asjaolule, et Eesti Kaitseväe taktikaline väljaõpe toimub RMK ja erinevate Kaitsejõudude vahel sõlmitud vastavate lepingute alusel. Tulenevalt planeerimisseaduse § 3 lg 3 võib planeeringu alusel seada kinnis-

omandile seadusest tulenevaid maakasutus- ja ehitustingimusi ning kitsendusi detailplaneeringu koostamise kohustuse korral – kehtestatud detailplaneeringu alusel ning detailplaneeringu koostamise kohustuse puudumise korral – kehtestatud üldplaneeringu alusel. Planeerimisseaduse § 8 lg 3 p 17 alusel on üldplaneeringu ülesandeks muuhulgas muude seadustest ja teistest õigusaktidest tulenevate maakasutus- ja ehitustingimuste arvestamine planeeringus. Metsaseaduse § 36 lg 1 viitab küll metsa kasutamisele riigikaitseks vastavalt planeeringule, kuid see kehtib vaid kaitsevää ja Kaitseliidu harjutusväljadel.“

Samuti märgitakse: „Planeeringu punktis 2.4.2 on perspektiivse puhke- ja virgestusmaadena määratud PP1 – Mooste Pinnasekarjääri maaüksus ja PP2 – Räpina metuskond nr 9 katastriüksusel asuv endise karjääri ala. Selgitame, et PP2 – Räpina metuskond 9 katastriüksusel asuv endise karjääri ala on antud 06.06.2011. a Siseministeeriumi ja RMK vahel sõlmitud kokkuleppe alusel Siseministeeriumi käsutusse demineerimistöodel lõhkematerjali lõhkamiseks, mistõttu ei ole nimetatud karjääri puhke- ja virgestusmaa rajamine võimalik“.

Riigimetsa Majandamise Keskuse kirja nr 3-1.20/515 alusel on planeeringulahendusse sisse viidud täiendused järgmiselt: Üldplaneeringu seletuskirja p. 2.3 teises lõigus, planeeringu eluviimisega tekkivate negatiivsete mõjude vältimiseks rakendatavate keskkonnakaitset ning säästvat arengut tagavate meetmete loetelus on ära jäetud ajaline piirang taktikaliste õppuste läbiviimisel ja tehtud ettepanek õppuste arvu planeeringualal vähendada. Planeeringu punktis 2.4.2 ei määrata perspektiivse puhke- ja virgestusmaana PP2– Räpina metuskond 9 katastriüksusel asuvat endise karjääri maa-ala. Mooste vallavalitsuse 6.09.2013.a kirjaga nr 7-2.1/287-11 saadeti üldplaneering täiendavalt Riigimetsa Majandamise Keskusele kooskõlastamisele. (Seisuga 6.10.2013.a vastuskirja ei laekunud ja vastavalt planeerimis-seaduse § 17 lg 5 võis üldplaneeringu lugeda kooskõlastatuks vastava asutuse poolt. Vastuskiri laekus 14.10.2013.a., milles tehtud ettepanekutega on planeeringus arvestatud).

Põlva maavanem 27.05.2013 kirjaga nr 12-2/2013/1003-2 täiendavaid kooskõlastajaid ei määranud ja esitas lisaks nõuded üldplaneeringu täiendamiseks:

- planeeringu eskiisi seletuskirja p 2.4.1 pealkiri ei saa olla elamuehituse üldpõhimõtted; põhimõtted peavad kehtima igasuguse ehituse puhul planeeringualal, sh p 2.4.2 toodud ehitistele; p 2.4.1 pealkiri on vastuolus punkti sisuga (tekstis: peamised ehitustingimused vastavalt maakasutuse sihtotstarbele);
- seletuskirja p 2.4.1: KSH algatamise vajaduse üle saab otsustada vallavolikogu mitte vallavalitsus; analoogne viga p 2.5;
- seletuskirja p 2.4.1.1. loetelus täpsustada elamute lubatud korruste arv, st kas lubatud ärkli korrus lisandub 2. või 3. korrusele; praegune sõnastus on mitmeti mõistetav;
- p 2.4 lisada riigikaitsemaa;
- seletuskirjas ja KSH aruande eelnõu punktis 2.7. parandada vastuolu: Mooste vallavolikogu 29.03.2012 otsusega nr 1-1.3/6 on algatatud Hullumäe-Siimuniidu piirkonna üldplaneeringu koostamine üldplaneeringut täpsustava planeeringuna, samas viitab p 2.7 rohekoridoride asukohtade muutmisele ja loetelu lõpus rohevõrgustiku piiride mitte muutmisele; KSH aruande eelnõu punktis 3.1 on nimetatud Hullumäe-Siimuniidu piirkonna üldplaneeringu ühe eesmärgina valla üldplaneeringu juhtfunktsiooni muutmine;
- koostöös Kaitseliidu ja Kaitseministeeriumiga täpsustada seletuskirja p 2.12 (planeerimisseaduse § 8 lg 3 sätestab üldplaneeringu ühe ülesandena üldiste riigikaitseliste vajaduste arvestamise);
- täiendada seletuskirja p 2.4.4;
- planeeringu kaart: kõik planeeringukaardil kasutatud tingmärgid tuleb defineerida; väärtusliku maastiku ala tingmärk pole kaardil loetav;

- üldplaneeringu mahus puudub olemasoleva olukorra kaart.
Planeeringu vastuvõtmise ajaks olid täiendused sisse viidud.

19. detsember 2013.a. kuni 16. jaanuar 2014.a. toimus Hullumäe-Siimuniidu piirkonna üldplaneeringu ja KSH aruande avalik väljapanek. Üldplaneeringu ja KSH aruande avalik arutelu toimus 27.-ndal jaanuaril 2014.a. Mooste kultuurimajas. Arutelul osales 15 isikut. Väljapaneku ajal esitasid 2 huvitatud isikut üldplaneeringule ja KSH aruandele ettepanekuid ja vastuväiteid. Avaliku väljapaneku toimumisest teavitati kirjalikult Riigimetsa Majandamise Keskust, hr Meelis Madissoni, Kaitseliitu, Eesti Fototurismi Keskust, Põlva Maavalitsust, Muinsuskaitseametit, Põlva Jahiseltsi Taevaskoja jahtkonda, Kaitseministeeriumit. Avaliku arutelu teadaanne ilmus 12. detsembril 2013.a. Põlva maakonnalehes „Koit“, Mooste valla detsembrikuu infolehes „Valla Teataja“ ning Ametlikes Teadaannetes ja Mooste valla veebilehel.

Ettepanekuid ja vastuväiteid üldplaneeringule ning KSH aruandele esitasid Kaitseministeerium ning Kaitseliit.

Kaitseministeeriumi esitatud ettepanekud ja vastuväited ning vastused neile:

Teatate, et Kaitseministeerium ei nõustu Hullumäe-Siimuniidu piirkonna üldplaneeringuga, kuna üldplaneeringus ei ole arvestatud riigikaitse huve ja on jäetud hindamata, kuidas üldplaneering mõjub riigikaitsele. Samas märgite küll, et üldplaneeringuga ei sätestata taktikaliste õppuste toimumiseks arvulist ajapiirangut, kuid tehakse ettepanek lisada regulatsioon Mooste valla avaliku korra eeskirja. Ka teavitame meid, et vallavolikogu pädevus on sätestatud kohaliku omavalitsuse korralduse seaduse §-s 22, kuid nimetatud sättest ei tulene vallavolikogule pädevust reguleerida kaitsejõudude tegevust. Riigikaitse ülesanded tulenevad seadustest, mistõttu vallavolikogu aktiga nende ülesannete täitmise reguleerimine ei ole õiguspärane.

Planeerimisseaduse (edaspidi PlanS) §4 lg2 järgi on planeerimisalase tegevuse korraldamine valla haldusterritooriumil kohaliku omavalitsuse pädevuses ning sama lõike punkt 2 sätestab omavalitsuse kohustuse tagada planeeringu koostamisel avalike huvide ja väärtuste ning huvitatud isikute huvide tasakaalustatud arvestamise, mis on planeeringu kehtestamise eeldus. Nõudest lähtuvalt märgime etteruttavalt, et käesoleva planeeringu koostamisel on põhjalikult kaalutletud ja arvestatud kõikide huvide tasakaalustatust. Osapoolte koostöös väljatöötatav regulatsioon valla avaliku korra eeskirjas valla haldusterritooriumil kaitsejõudude erinevate üksuste tegevuse kooskõlastamiseks, ei ole sisuliselt Teie poolt mainitud seadusest tulenevate riigikaitse ülesannete reguleerimine ning vallavolikogu ei ületa oma pädevuse piire valla avaliku korra eeskirja täiendades. Liati, kui üks huvitatud osapooltest on vastava regulatsiooni loomise võimalikkust tunnistanud. Siinkohal tsitaat Kaitseliidu 08.08.2012.a kirjast nr K-4.2-1/20478 „....Kindlasti on Kaitseliit nõus ja valmis Hullumäe-Siimuniidu üldplaneeringu ja selle KSH koostamise raames arutama kaitsejõudude taktikaliste õppuste läbiviimise korraldamist riigimetsas, mis jääb planeeringualasse...“.

Kirjutate, et me pole kooskõlastuste tabelis kajastanud Kaitseministeeriumi 10.10.2013 kirja nr 12.3-2/1757, milles juhtisite tähelepanu 17.05.2013 kirjaga saadetud vastuväidetele ning kordate, et Kaitseministeerium ei nõustu üldplaneeringus riigikaitsema juhtotstarbe muutmisega puhke- ja virgestusmaaks ning lisaks oleme koondtabelis jätnud vastamata ka ülejäänud osale 17.05. kirjast, milles oli: „Mooste pinnasekarjääri alale on Kaitseliit kavandanud ja plaaninud välilasketiiru, millele Kaitseliit koostöös Põlva Maavalitsusega otsis 2012. aastal alternatiivi. Leiti kolm võimalikku asukohta, kuid igaihe puhul selgusid takistavad asjaolud, mistõttu ei ole praeguseni Põlvamaal leitud kohta, kuhu rajada välilasketiir. KSH aruandes on viidatud, et nii Kaitseministeerium kui ka Põlva Maavalitsus on pühunud arvestada võimalusega, et Põlva maakonda rajatava lasketiiru sobivaim asukoht on Mooste vallas Hullumäe-Siimuniidu piirkonna üldplaneeringu alal, ning kinnita-

tud, et KSHs arvestatakse kõigi osaliste seisukohtadega. Kahjuks KSH aruande eelnõust ei selgu, et lasketiiruga seotud ettepanekutega oleks arvestatud. ...“.

Esitasime Hullumäe-Siimuniidu piirkonna üldplaneeringu Teile kooskõlastamiseks ja KSH aruande eelnõu teadmiseks võtmiseks 09.04.2013.a. kirjaga nr 7-2.1/287 ning kooskõlastuste koondtabelis on arvestatud ettepanekute ja vastuväidetega, mis laekusid tähtajal, ehk vastavalt PlanS §17 lg5 ühe kuu jooksul taotluse kättesaamisest arvestades. Teie vastuskiri kooskõlastamisaotlusele laekus 17.05.2013.a. kuna väidetavalt ei jõudnud meie 09.04. e-kirjaga saadetud taotlus adressaadini, millest teadasaamisel saatsime 24.04. korduva e-kirja. Teie 17.05. vastuses esitatud ettepanekud ja vastuväited võeti arvesse, samuti kõrvaldati puudused, millele tähelepanu juhtisite. Kuna kooskõlastamisaotluse vastuses ei olnud viidatud kooskõlastamiseks esitatud planeeringu vastuolule seaduse või seaduse alusel kehtestatud õigusakti või kehtestatud planeeringuga, loeti planeering PlanS §17 lg4 alusel kooskõlastatuks.

Kordame, et käesoleva üldplaneeringu eesmärk ei ole Hullumäe piirkonda Kaitseliidu lasketiiru rajamine vaid planeeringuala valla üldplaneeringuga määratud maakasutuse täpsustamine, tervise- spordiradade (matka-, jalg-, jalgrattateede ja suusaradade võrgustiku, pääsu üle Ahja jõe, puhkekohtade ja virgestusalade, lõkkeplatside, parkla, vaatamisväärsuste jmt.) asukohtade ning nende väljaarendamise tingimuste määramine. Üldplaneeringuga määratakse puhke- ja virgestusmaa, mis vastavalt KOKS §8 lõike 3 punktile 11 on üldplaneeringu ülesanne. Üldplaneeringu lähte- seisukohad on läbi arutatud ja kooskõlastatud avalikel koosolekutel 18.04. ja 02.05.2012.a.

Mooste valla üldplaneeringu järgi on Hullumäe lahtise lasketiiru rajamiseks kohustuslik koostada detailplaneering. Kaitseliidu ettepanekul vastav detailplaneering 29.12.2009. aastal vallavolikogu otsusega nr 51 algatati. Detailplaneeringu eskiislahenduse arutelul ilmnes kohaliku elanikkonna suur vastuseis (lasketiiru rajamise vastu koguti ca 400 allkirja, allkirjaandjaid oli ligikaudu kolmandik kogu valla täiskasvanud elanikkonnast), misjärel vallavolikogu 29.06.2011.a. otsusega nr 13 detailplaneeringu koostamine lõpetati. Seaduses ettenähtud tähtajal ei esitatud lõpetamisotsusele vaiet ega vaidlustatud otsuse õiguspärasust.

Olulisimad argumendid detailplaneeringu lõpetamisel olid:

- riigi „Sõjalise kaitse arengukava 2009–2018“ ei too vallale kaasa kohustust Kaitseliidule vajalik lasketiir just Mooste valda rajada;
- planeeringu igal juhul kehtestamise kohustus on vastuolus planeerimise kaalutlusliku olemusega;
- lasketiiru mõju valla rohelise võrgustiku toimimisele on äärmiselt negatiivne;
- lasketiiru kavandamist just Mooste valda Hullumäele ei saa pidada põhjendatuks, sest lasketiiru põhjendatud ja igakülgsest läbikaalutud asukohavalikut ei ole tegelikult toimunud;
- lasketiiru rajamine Hullumäele oleks tugevas sisulises ja mentaalses vastuolus Mooste mõisa- kompleksi kultuuriturismi orientatsiooniga;
- lasketiiru rajamine Hullumäele töötaks vastu vallas loodusturismi arendamiseks tehtud pingutus- tele;
- lasketiiru rajamise vastu on kujunenud tugev elanike ja kinnistuomanike vastuseis.

Toona esitatud argumendid on vallavalitsuse seisukohalt aktuaalsed ka praegu. Riigi „Sõjalise kaitse arengukava 2009–2018“ asemel on vastu võetud „Riigikaitse arengukava 2013-2022“, kuid ni- metatud dokument ei too vallale kaasa kohustust Kaitseliidule vajalik lasketiir just Mooste valda rajada.

Käesolevas üldplaneeringus ei käsitleta Hullumäe lasketiiru teemat, seega ei ole KSH aruandes las- ketiiruga seotud ettepanekuid käsitletud, millisest asjaolust on Kaitseliitu teavitatud (meie kirjad 31.10.2012 nr 7-2.1/734 ja 06.09.2013 nr 7-2.1/287-13). Lasketiiru rajamiseks Mooste valda tuleks vallavolikogule esitada taotlus vastava detailplaneeringu algatamiseks.

Väidate, et „... Põlva maakonda rajatava lasketiiru sobivaim asukoht on Mooste vallas Hullumäe-Siimuniidu piirkonna üldplaneeringu alal. Kuna Kaitseliidu lasketiiru jaoks ei ole Põlva maakonnas teist asukohta leitud, palume Hullumäe-Siimuniidu piirkonna üldplaneeringus lasketiiruga arvestada.“

Oleme seisukohal, et väide nagu Põlva maakonnas puudub alternatiiv Hullumäe Kaitseliidu lasketiiru rajamiseks, pole põhjendatud. Seda ei kinnita isegi Kaitseliidu tellimisel koostöös Põlva Maavalitsusega 2012. aastal koostatud analüüs „Kaitseliidu lasketiiru võimalike asukohtade analüüs Põlva maakonnas“. Pigem järeldub analüüsist, et Mooste ala (ehk Hullumäe piirkond) on vaatluse all olnud asukohtadest ebasobivaim, vähemalt inimasustuse ja looduskeskkonna seisukohalt. Nii ei vasta analüüsi tabel 3 andmetel vaadeldud asukohtadest analüüsi lähtetingimustes seatud kriteeriumile (kaugus elamutest müra vältimiseks) **ainsana** Mooste ala. Kaitseliidu lasketiiru põhjendatud ja igakülgselt läbikaalutud asukohavalikut ei ole tegelikult toimunud.

Märgite, et valla üldplaneeringus on riigikaitsemaa juhtfunktsiooniga ala määratud ning seega ei ole üldplaneeringu kehtestamine praegusel kujul kooskõlas PlanS-iga. Antud juhul ei ole vastuolu. Üldplaneeringut võib koostada kehtiva planeeringu täpsustamiseks ja täiendamiseks vastavalt PlanS §8 lg3 toodud ülesannetele. Üldplaneeringus tehakse valla üldplaneeringu muutmissetepanek, mille sisuks on Mooste Pinnasekarjääri riigikaitsemaa juhtotstarbe muutmine puhke- ja virgestusmaaks parandamaks puhke- ja sportimistingimusi ning mitmekesistamaks vaba aja veetmise võimalusi piirkonnas. Üksust käsitletakse üldplaneeringus perspektiivse puhkeala keskusena ning matkaradade algus- ja lõpppunktina.

Eskiislahenduse seletuskirja punktis 2.4.2 märgitud PP2- Räpina metskond 9 katastriüksusel asuvast perspektiivsest puhkealast on loobutud, kuna see ei takista üldplaneeringule seatud eesmärkide elluviimist. Puhke- ja virgestusmaa määramine on üldplaneeringu ülesanne, samuti ka üldiste riigikaitsealade vajaduste arvestamine ja vajaduse korral riigikaitsealade otstarbega maa-alade määramine ning maakonnaplaneeringus määratud riigikaitsealade otstarbega maa-alade piiride täpsustamine. Üldise riigikaitsealade vajadusi on üldplaneeringu koostamisel põhjalikult kaalutud ja arvestades asjaolu, et planeeringuga ei kehtestata piiranguid riigikaitsealadele tegevusele ja lähtudes vajadusest ning omavalitsuse kohustusest tagada planeeringu koostamisel avalike huvide ja väärtuste ning huvitatud isikute huvide tasakaalustatud arvestamine, on töötatud välja olemasolev planeeringulahendus. Planeeringulahenduse väljatöötamisel oleme lähtunud ka kehtivast Põlva maakonnaplaneeringust, milles on toodud maakonna arengu peamised strateegilised eesmärgid. Riigikaitsealast arengut antud alal maakonnaplaneering ei käsitle.

Teatate, et Kaitseministeerium on 2013. aasta kevadel saatnud Põlva maavalitsusele lähteseisukohad koostatavasse Põlva maakonnaplaneeringusse, muu hulgas on lähteseisukohtades märgitud Hullumäe lasketiir ning olete teinud ettepaneku lahendada Põlva maakonna Kaitseliidu lasketiiru asukoht maakonnaplaneeringu koostamise käigus ja loobuda Hullumäe-Siimuniidu üldplaneeringus Mooste Pinnasekarjääri alast kui perspektiivsest puhkealast.

Kahjuks pole lähteseisukohtade esitaja pidanud vajalikuks informeerida sellest ka kohalikku omavalitsust, kuigi planeerimisprotsessi olemusest tulenevalt vajatakse maakonnaplaneeringu menetlemisel omavalitsuselt seisukohtade kooskõlastamist.

Järgnevalt Kaitseliidu ettepanekud ja vastused neile:

Esitame oma seisukohad Teie 16.01.2014.a. kirjas nr K-4.2-2/14/824 Hullumäe-Siimuniidu piirkonna üldplaneeringu ja KSH aruande avalikul väljapanekul tehtud ettepanekutele ja vastuväidetele.

Teie märkusi KSH aruande eelnõule arutati 27.01.2014.a. toimunud avalikul arutelul ja aruannet täiendatakse riigikaitse võimalike positiivsete mõjudega piirkonnale, täiendavalt kirjeldatakse piirkonnas toimuva kaitsejõudude aktiivse tegevuse positiivset mõju üldisele turvalisusele, kaitseliitlaste osaluse mõju kogukonnale, samuti noorte võimalusi sisulisemalt tegeleda riigikaitse teemadega. Samas märgime, et riigikaitsema juhtotstarbe säilitamine planeeringuala ühel katastriüksusel iseenesest ei taga veel positiivset mõju kogukonna arengule ja tegevusele.

Juhite kirjas veelkord tähelepanu asjaolule, et vastavalt Planeerimisseadusele on üldplaneeringu ülesandeks muuhulgas ka üldiste riigikaitse vajaduste arvestamine ja vajaduse korral riigikaitse otstarbega maa-alade määramine ning maakonnaplaneeringus määratud riigikaitse otstarbega maa-alade piiride täpsustamine.

Vastavalt Planeerimisseadusele (edaspidi PlanS) kaaluti üldplaneeringu koostamisel üldisi riigikaitse vajadusi ja arvestades asjaoluga, et planeeringuga ei kehtestata piiranguid riigikaitsealasele tegevusele ning lähtuvalt vajadusest ja omavalitsuse kohustusest tagada planeeringus avalike huvide ja väärtuste ning huvitatud isikute huvide tasakaalustatud arvestamine, on välja töötatud olemasolev planeeringulahendus. Nii ei seata üldplaneeringuga piiranguid kaitsejõudude tegevusele planeeringualal taktikaliste õppuste läbiviimisele. Samas tehakse KSH aruandes kaitsejõududele **soovituslik** ettepanek reguleerida ja optimeerida huvitatud poolte vastastikusel kokkuleppel taktikaliste õppuste toimumine, arvestades sealjuures **sisuliselt** kohaliku elanikkonna huve ja elukeskkonna heaolu tagamist. Riigimetsa kasutamine riigikaitse väljaõppe korraldamisel on reguleeritud Metsaseaduse § 36-ga ja sellega on üldplaneeringus arvestatud. Märgime, et kehtivas Põlva maakonnaplaneeringus **ei ole** määratud riigikaitse otstarbega maa-alasid, sealhulgas ka Hullumäe piirkonda.

Kirjutate, et „... Üldplaneeringu KSH-s toodud 0 alternatiivi ehk olemasoleva olukorra jätkumisel on kirjeldatud olukorda, kus kaitsejõudude poolt aset leidvate taktikaliste õppuste jätkumine praeguses korras mõjutab negatiivselt lähipiirkonnas elavate inimeste elukeskkonda ja heaolu ning seab kahtluse alla inimesele tervisliku elukeskkonna kujundamise ja üldise heaolu. Samuti on kirjeldatud selle negatiivseid mõjusid nii looduskeskkonnale kui ka ettevõtluse läbiviimisele ning tu-

rismimajanduse arendamisele. Seejuures kirjeldatakse ülejäänud alternatiivide juures positiivse tegurina planeeritavat kontrollitud kaitsejõudude tegevust.

Oleme seisukohal, et taaskord on KSH-s toodud olemasoleva olukorra kirjeldus eksitava sisuga (sarnaselt on Kaitseliit ja Kaitseministeerium ka varasemate kirjadega eelnevate planeeringu materjalide versioonide puhul sellele puudusele tähelepanu juhtinud). Olemasolev olukord ehk täna-ne kasutus toimub kokkulepitud reeglite alusel (KSH kontekstis kontrollitud tegevus) – kaitsejõud teavitavad oma taktikalistest õppustest kohaliku omavalitsust vähemalt kaks nädalat ette ning kooskõlastavad oma õppused piirkondliku RMK esindajaga. Selle tegevusega ka jätkatakse“.

Esitatud väidetega ei saa nõustuda. KSH aruandes esitatud olemasoleva olukorra kirjeldus vastab tegelikkusele. KSH aruandes ega üldplaneeringus ei esitata seisukohti nagu praegune Kaitsejõudude tegevus planeeringualal ei toimuks seadusega sätestatu järgi. Küll aga ei saa väita, et kirjeldatud tegevused toimuksid **kokkulepitud** reeglite alusel. Kui pidada kokkuleppeks, et tingimused on läbi räägitud ja kokku lepitud omavalitsusega. On loomulik eeldada, et omavalitsusel on õigustatud ootus, et tema haldusterritooriumil läbiviidavate tegevuste korral arvestatakse võimalikul määral ka tema huvidega. Omavalitsus on käesolevas planeeringuprotsessis esitanud ettepanekuid, et Kaitsejõudude tegevuste läbiviimisel planeeringualal ja laiemalt kogu valla territooriumil arvestataks piirkonna üldise arendamise huvidega. Kaitsejõudude taktikaliste õppuste korraldamise aspektist on antud juhul tegemist üleekspluateeritud piirkonnaga, mille tulemusena on häiritud kohalike elanike heaolu ning spetsiifiliste mõjudega (metsamaa kasutamine taktikaliste harjutuste läbiviimi-

sel, müra) avaldatakse mõju siinsele loodus- ja ettevõtluskeskkonnale. Omavalitsus on esitanud kirjalikke ja suulisi ettepanekuid kokkuleppimiseks ja taktikaliste õppuste arvu ja sesoonsuse piiritlemiseks kohalikest huvidest lähtuvalt ning esitanud olukorra ilmestamiseks viimastel aastatel piirkonnas toimunud õppuste toimumise statistika Kaitseliidule ja Kaitseministeeriumile.

Meenutame, et 8.08.2012.a. kirjas nr K-4.2-1/20478 kinnitas Kaitseliit: „...*Kindlasti on Kaitseliit nõus ja valmis Hullumäe-Siimuniidu üldplaneeringu ja selle KSH koostamise raames arutama kaitsejõudude taktikaliste õppuste läbiviimise korraldamist riigimetsas, mis jääb planeeringualasse...*”

Tuleb tõdeda, et kinnitatu on seni jäänud lubaduseks ning sisulise arutamiseni pole jõutud, ehkki omavalitsus on ettepanekud taktikaliste õppuste vastastikusel kokkuleppel reguleerimiseks esitanud, ka on vastav ettepanek tehtud KSH aruandes ning vajadust regulatsiooni järele on Kaitseliidu Põlva maleva pealiku osavõtul arutatud planeeringuprotsessis avalikel aruteludel 30.10.2012.a. ja 27.01.2014.a.. Teie ettepanekuga, kaasata regulatsiooni väljatöötamise protsessi lisamiseks Mooste valla avaliku korra eeskirja Kaitsejõudude tegevuse kohta Kaitseliidu Põlva maleva esindaja, nõustume ja ettepanekute koostamisel arvestatakse Metsaseaduse §36-st tulenevate nõuetega.

Selgitusena KSH aruande tabel 5 juurde märgime, et hindamine on läbi viidud KSH programmiga heakskiidetud üldtunnustatud metoodika alusel ja metoodika paikapidavuses pole põhjust kahelda.

Rõhutate veelkordselt, „... *et Kaitseliit ei ole siiani leidnud Põlva maakonnas alternatiivi lasketiiru rajamiseks ja seetõttu ei saa Kaitseliit kooskõlastada Mooste Pinnasekarjääri maaüksuse juhtotstarbe muutmist.*”

Selgitame, et üldplaneering esitati Teile kooskõlastamiseks meie 09.04.2013.a. kirjaga nr 7-2.1/287 ning on Teie kooskõlastuskirja (08.05.2013 nr K-4.2-2/13/8114, korduskiri 14.05.2013 nr K-4.2-2/13/9313) alusel ja lähtudes PlanS §17 lg 4 kooskõlastatud, kuna Teie kooskõlastuse vastuskirjas ei olnud viidatud kooskõlastamiseks esitatud üldplaneeringu vastuolule seaduse või seaduse alusel kehtestatud õigusakti või kehtestatud planeeringuga, vaatamata planeeringu kohta esitatud teistele ettepanekutele ja vastuväidetele. Kooskõlastuse taotlusele oli seadusest tulenevalt aega vastata ühe kuu jooksul. Järgnevalt võeti üldplaneering Mooste Vallavolikogu 28.11.2013.a. otsusega nr 11 vastu. Vastuvõtmise otsuse peale oli võimalik 30 päeva jooksul esitada vaie vallavolikogule haldusmenetluse seaduses sätestatud korras või esitada kaebus Tartu Halduskohtule halduskohutemenetluse seadustikus sätestatud tingimustel ja korras. Otsuse peale vaiet või kaebust ei esitatud. Seejärele suunati üldplaneering ja KSH aruanne avalikule väljapanekule perioodil 19.12.2013.a. kuni 16.01.2014.a., millele järgnes avalik arutelu 27. jaanuaril.

Siinjuures nõustume Teie poolt rõhutatud lõpuosaga, kuna maaüksuse juhtotstarbe muutmiseks ei ole vaja Kaitseliidu kooskõlastust, maakasutuse juhtotstarve määratakse üldplaneeringuga. Küll aga ei saa nõustuda, et käesolev üldplaneering seostatakse taaskord planeeringus mittekäsitletava lasketiiru rajamisega. Sisuliselt võib taolisest hoiakust välja lugeda planeeringu igal juhul kehtestamise nõudmise, mis on vastuolus planeerimise kaalutlusliku olemusega.

Mis puutub Teie väitesse, et Põlva maakonnas puudub alternatiiv Hullumäe piirkonnale Kaitseliidu lasketiiru rajamiseks, siis Kaitseliidu tellimusel koostöös Põlva Maavalitsusega 2012. aastal koostatud analüüsist „Kaitseliidu lasketiiru võimalike asukohtade analüüs Põlva maakonnas“ ei ole võimalik sellele kinnitust leida. Pigem järeldub analüüsist, et Mooste ala (ehk Hullumäe piirkond) on vaadeldud asukohtadest ebasobivaim, vähemalt inimasustuse ja looduskeskkonna seisukohast. Nii näiteks ei vasta analüüsi tabeli 3 andmetel vaadeldud asukohtadest **ainsana** analüüsi lähetinimustes seatud kriteeriumile (kaugus elamutest müra vältimiseks) just Mooste ala. Kaitseliidu lasketiiru põhjendatud ja igakülgselt läbikaalutud asukohavalikut Põlva maakonnas ei ole tegelikult toimunud.

Avaliku arutelu järgselt esitati aruanne Keskkonnaameti Põlva-Valga-Võru regioonile heakskiitmiseks, kus paluti aruannet täiendada:

- KSH aruandesse on sisse viidud Natura hindamise I etapp, mille käigus on selgitatud hindamise vajalikkust (peatükk 8.1 Looduskeskkond). Selgitatud on Lahojärve seost üldplaneeringu eesmärkidega. Üldplaneeringuga ettenähtud tegevuste osas, mis leiavad aset Natura 2000 alade läheduses, võib väita, et leevendusmeetmete järgimisel (radade- ja viidasüsteemi loomine; korraldatud jäätmemajanduse organiseerimine valla poolt; ettenähtud lõkke- ja puhkekohtade määramine) on võimalik vältida kasutusaktiivsuse suurenemisest tulenevaid kahjulikke mõjusid ning kavandatav tegevus ei mõju kahjulikult Natura 2000 võrgustiku ala terviklikkusele ega mõjuta negatiivselt alade kaitse-eesmärki;
- On arvestatud ettepanekuga täiendada peatükk 8.1 KeHJS § 40 lõike 4 punktis 4 nimetatud keskkonnaprobleemide osas ning peatükki on lisatud kaitsealuste objektide kaitse-eesmärgid;
- KeHJS § 40 lõike 4 punktis 6 nõutavat infot on täiendatud jäätmetekke osas peatükis 8.3 "Hinnang jäätmetekke mahtudele" ning mõjude prognoosimise metoodika on täpsemalt kirjeldatud ning lisatud mõju prognoosimise meetodite kirjeldus peatükis 7.1 "Alternatiivide võrdlemise metoodika.";
- Peatükki 2 ning peatükki 7 on täiendatud KeHJS § 40 lõike 4 punktide 9 ja 10 osas;
- KeHJS § 40 lõike 4 punkti 11 osas on ülevaade antud KSH korraldamise ja avalikkuse kaasamise kohta aruande peatükis 9. KeHJS § 40 lõikest 4 punktist 17 tulenev ülevaade asutuste ja isikute ettepanekute, vastuväidete ja küsimuste arvestamise või arvestamata jätmise põhjendustest on samuti ära toodud aruande peatükis 9;
- Üldplaneeringuga nähakse ette üldised arengusuunad ning reserveeritakse maa-alad edasiseks arendustegevuseks. Üldplaneeringu täpsusaste ei võimalda hetkel määratleda, millises osas tuleb Mooste Pinnasekarjääri katastriüksusele ala keskus ning milline maastik sobib kaitsejõududele õppuste korraldamiseks. See selgitatakse välja detailplaneeringu staadiumis;
- Omaavalitsus ja Maanteeameti lõuna regioon on suhelnud endise karjääriala korrastamise ja edasise kasutamise osas;
- Hetkel ei näe KSH vajadust käsitleda puhkajate turvalisuse temaatikat - karjäärist veetakse liiva vaid RMK metsateedele. Karjääri ning teede kasutustihedus on väike, kuna teed kasutab ainult üks ametkond ja sedagi harva. Antud situatsioon ei mõjuta oluliselt matkaradadel liikujaid.
- Kaitseliit on 16.01.2014 kirjas nr K-4.2-2/14/824 märkinud, et kuna planeeringu järgi muudetakse Mooste valla üldplaneeringuga määratud Mooste Pinnasekarjääri katastriüksuse juhtotstarve riigikaitsemaast puhke- ja virgestusmaaks, mis on ühtlasi planeeringu üks eesmärk, ei ole KSH aruandes käsitletud piisavalt võimalikke mõjusid riigikaitse seisukohast, sh riigikaitse positiivseid mõjusid antud piirkonnale - Kaitseliidu ettepanek on arvesse võetud ning positiivseid mõjusid on käsitletud aruande peatükis 7.2 "Alternatiivide võrdlemine";
- Kaitseministeerium on teinud ettepaneku lisada programmi punkt – „mõju riigikaitsele“. Meie hinnangul ei saa antud juhul KSH-ga tuvastada, milline oleks erinevate alternatiivlahenduste mõju üldisele riigikaitsele, kuna sellisel kujul ei oleks tegemist mõju hindamisega kohaliku sotsiaal-majandusliku keskkonna elemendile;

Planeeringukaardilt on maha võetud juurdepääsud kallasrajale Lahojärvel ning selguse mõttes märgitud endise Hullumäe ja Siimuniidu karjäärde nimed.

Planeeringu- ja KSH koostamise protsessi erinevates staadiumides laekunud ettepanekud ja vastuväited on arhiveeritud, kirjalikele pöördumistele on planeeringu koostajate ja KSH läbiviijate poolt vastatud.

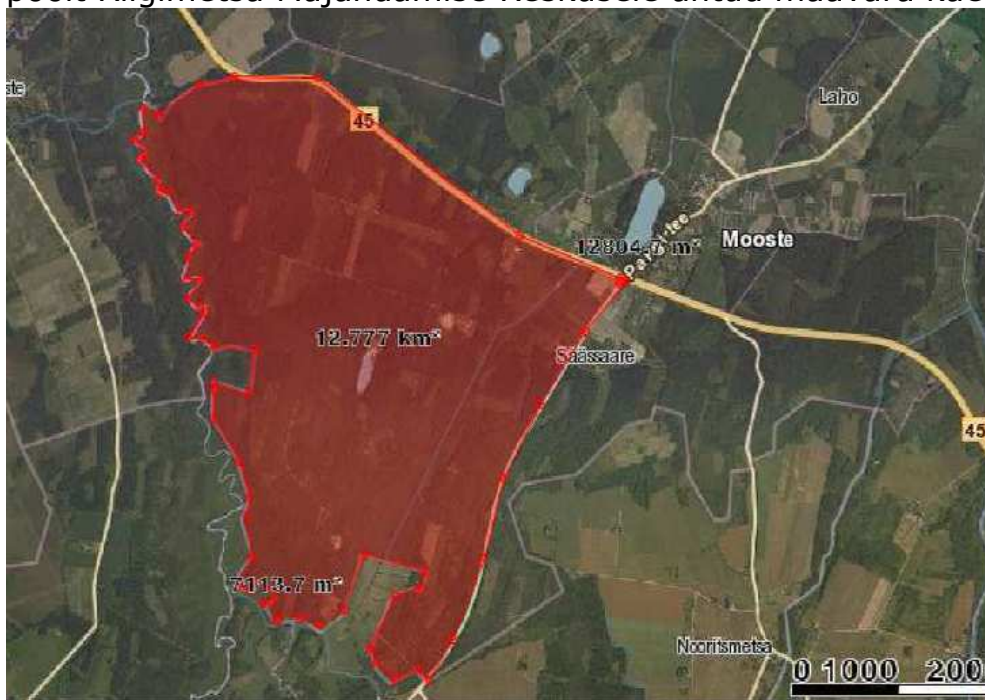
10. Strateegilise planeerimisdokumendi elluviimisega kaasnev keskkonnamõju seire

Üldplaneeringu elluviimisega olulist keskkonnamõju ei kaasne ja lähtuvalt KeHJS § 40 lõike 4 punktist 13 üldplaneeringu elluviimisega kaasneva keskkonnamõju seirekava ei koostata ning seiremeetmeid ja mõõdetavaid indikaatoreid ei kirjeldata.

Lisa 1. KSH programm

1. Keskkonnamõju strateegilise hindamise objekt ja ulatus

Hullumäe-Siimuniidu piirkonna üldplaneering (strateegiline planeerimis-dokument) koostatakse puhke- ja virgestusala väljaarendamiseks Mooste valla üldplaneeringut täpsustava planeeringuna. Planeeringuala jääb Mooste valla haldusterritooriumile, Mooste alevikust edelasse ning hõlmab endiste Hullumäe ja Siimuniidu karjääride ala, Lahojärve ning ümbritsevad piirkonnad, mis piirnevad Ahja jõe, Tartu-Räpina-Värska tugi- ja Himmaste-Rasina kõrvalmaanteega. Planeeringuala suurus on ca 1278 ha ning paikneb rohevõrgustiku alal, piirkonnas asuv Laho loodusala (EE0080225) kuulub Natura 2000 võrgustikku. Lisaks jääb üldplaneeringu alale Natura 2000 võrgustikku kuuluv Mooste loodusala (EE0080207), mille moodustab Siimuniidu must-seenesultani püsielupaik (KLO3000901). Üldplaneeringu alasse jääb ka Mooste Pinnasekarjääri katastriüksus, millele on valla üldplaneeringus määratud riigikaitsemaa juht-funktsioon, et sinna Kaitseliidu ettepanekul planeerida Kaitseliidu Põlva Maleva avatud lasketiiru ehitus. Planeeringuala kasutatakse taktikalisteks õppusteks Kaitseväge ja Kaitseliidu poolt. Planeeringu ohuala piiridesse jääb kohaliku tähtsusega Mooste liivamaardla (registrikaardi nr 0864), kuhu on Keskkonnaameti poolt Riigimetsa Majandamise Keskusele antud maavara kaevandamise luba.

Joonis 1. Hullumäe-Siimuniidu piirkonna üldplaneeringu maa-ala skeem (allikas: Mooste Vallavolikogu otsus nr 1-1.3/6)

Hullumäe-Siimuniidu piirkonna üldplaneeringu ja keskkonnamõju strateegilise hindamise koostamine algatati Mooste Vallavolikogu 29. märtsi 2012. a. otsusega nr 1-1.3/6.

Üldplaneeringu eesmärkideks on:

1. Planeeringuala ruumilise arengu põhimõtete määramine ja funktsionaalne tzoneerimine.
2. Puhke- ja virgestusalade määramine (matka-, jalg-, jalgratta- ja suusarajad koos pääsuga üle Ahja jõe, telkimiskohad, lõkkeplatsid, parkla, vaatamisväärsused jmt), nende asukohtade ja väljaarendamise tingimuste määramine. Sh. vanade suusaradade taastamine ning piirkonna radade ühendamine Mooste alevikuga ja üle Ahja jõe Valgesoo, Taevaskoja, Kiidjärve ning Otteni piirkonnaga.
3. Radade trasside vajaduse väljaselgitamine ja paiknemise määramine, ühendatud radade võrgustiku loomine. Trasside puhastamiseks vajalike puude langetamise vajaduse väljaselgitamine.
4. Planeeringuala nn. keskuse väljaarendamine (endises karjääris üldkasutatav parkla, piknikukoht, vaatetorn, rajatavate radade alguspunkt).
5. Avalikult kasutatavate teede määramine.
6. Ettepanekute väljatöötamine kaitsejõududele piirkonnas taktikaliste õppuste ja harjutuste sageduse ning kasutatavate alade reguleerimiseks arvestades kohalike elanike soove.
7. Valla üldplaneeringu muutmissetpanek punktide 2.5 ja 2.17 osas, seal määratud Mooste Pinnasekarjääri katastriüksuse juhtfunktsiooni muutmine riigikaitsemaast puhke- ja virgestusmaaks.
8. Üldplaneeringu elluviimise majanduslike võimaluste määramine.

Lähtuvalt planeeringu eesmärkidest on planeeringu mõjuala peamine ulatus piiritletav planeeringuala ning sellega piirnevate aladega, va. nendes punktides, mis puudutavad kaitsejõudude taktikalisi õppusi antud piirkonnas, mille puhul planeeringu mõjuala ulatub planeeringualast väljaspoole.

Keskkonnamõju strateegilise hindamise (KSH) eesmärgiks on olla abiks üldplaneeringu koostajale, selgitades, kas ja millist keskkonnamõju on oodata üldplaneeringu elluviimisel (sh. elluviimise erinevatel etappidel). Parima planeeringulahenduse tagab keskkonnaekspertide varajane kaasamine planeeringuprotsessi ning pidev koostöö planeerijate ja keskkonnaekspertide vahel. See võimaldab keskkonnaekspertidel koheselt teha soovitusi ja ettepanekuid planeeringuprotsessi käigus, tagamaks keskkonnakaalutustega arvestamise.

KSH ülesandeks on kaaluda erinevate võimalike planeeringulahenduste mõju ning teha soovitusi otsustajale. Mõjutusi keskkonnale kaalutakse ka juhul, kui Hullumäe-Siimuniidu piirkonna üldplaneeringut ei kehtestata ning edasi kehtib Mooste valla üldplaneering, mis on kehtestatud 16. detsembril 2008. KSH käi-

gus pakutakse välja ka leevendusmeetmeid, mis aitavad vältida või vähendada üldplaneeringu rakendamisel esilekerkivaid võimalikke negatiivseid mõjusid.

2. Strateegilise planeerimisdokumendi elluviimisega eeldatavalt kaasnev keskkonnamõju

Hullumäe-Siimuniidu piirkonna üldplaneering koostatakse vastavalt „Planeerimiseseaduse“ § 8 lõikele 3, mis määratleb üldplaneeringu eesmärgid. KSH käigus hinnatakse üldplaneeringu rakendamisega kaasneda võivaid keskkonnamõjusid. KSH ruumilise ulatusega hõlmatakse nii planeeritav kui ka seda ümbritsev ala, hinnates sh. erinevate mõjude ruumilist ulatust ning nende olulisust. KSH käigus hinnatakse Hullumäe-Siimuniidu piirkonna maakasutuse, arendamise ja majandamistegevuse mõjusid loodus-, majandus-, sotsiaalsele ja kultuurilisele keskkonnale, et tagada üldplaneeringust tulenevate võimalike mõjude arvestamine üldplaneeringu koostamisel. Tulenevalt üldplaneeringuga haaratud territooriumi spetsiifikast on vajalik järgnevate keskkonnaelementide käsitlemine:

1. Mõju looduskeskkonnale järgmiste elementide kaupa:

- Õhukvaliteet.
- Pinna- ja põhjavesi.
- Bioloogiline mitmekesisus, kaitstavad loodusobjektid (looduskaitse seadus § 4) ja Natura 2000 ala.
- Mullastik ja pinnakate.
- Maakasutus ja maastikuväärtused.
- Roheline võrgustik ja selle toimimise tagamine.

2. Mõju sotsiaal-majanduslikule keskkonnale järgmiste elementide kaupa:

- Inimeste tervis (sh. välismüra tase: elamute ning üldkasutatavate hoonete ja objektide kaugus võimalikest müra-allikatest, taktikalised harjutused ja sellega kaasnevad mõjud).
- Ettevõtluskeskkonna arengutingimused (sh. kohalikud traditsioonilised ettevõtlusvormid).
- Teenused (sh. turismiteenused)
- Erinevate rahvastikugruppide sotsiaalsed vajadused, vara (kinnisvara väärtus) ja üldine heaolu (sh. erinevate teenuste kättesaadavus).
- Liikumiskoridorid, sh. juurdepääsetavus ja kasutatavus universaalse disaini printsiipidest lähtuvalt.

- Mõju keskkonnateadlikkusele ja keskkonnaharidusele nii laste kui täiskasvanute osas.

3. Mõju kultuurilisele keskkonnale järgmiste elementide kaupa:

- Kultuuri- ja ajaloopärandi säilimine (olemasolevaid ja potentsiaalseid miljööväärtuslikke alasid, ajalooliselt väärtuslikke objekte, kultuurilooliselt väärtuslikke objekte, kus on kihistunud erinevate ajaperioodide väärtused, käsitletakse üldplaneeringus miljööväärtuslike alade hulgas), arvestades kohalikku maakasutust ja maastikuväärtuste olemust. Analüüsitakse üldplaneeringuga määratud tingimuste piisavust ajaloolis-kultuuriliselt väärtuslike objektide, miljööväärtuslike alade, kinnismälestiste ja väärtuslike maastike (sh. piiride täpsustamine) säilimiseks.

4. Hinnang jäätmetekke võimaluste kohta:

- Antakse hinnang võimalike jäätmetekke mahtude muutuste kohta juhul, kui üldplaneering kehtestatakse.

5. Mõjude omavahelised seosed ja piiriülene keskkonnamõju

Üldplaneeringu elluviimisega kaasnev keskkonnamõju on hinnanguliselt peamiselt lokaalne (piiritletav planeeringuala ning sellega piirnevate aladega), va. taktikaliste õppustega kaasnev mõju, mis ületab planeeringuala piire. Kavandatava tegevusega kaasneb eeldatavalt kõige suurem mõju inimeste heaolule (sh. seniste külaelanike heaolu), maakasutusele ja maastikuilmele. Eeldatavalt ei kaasne planeeringu elluviimisega mõõdukat või tugevat negatiivset keskkonnamõju.

Pikaajalised mõjud tekivad alade pidevast ekspluateerimisest ja kasutamisest ning võimalikud negatiivsed mõjud keskkonnale ja piirkonna terviklikule arengule avalduvad aja möödudes. Kavandatava tegevuse elluviimisel on oluline ennetada ja vältida pöördumatute protsesside esilekutsumist ökosüsteemide toimimises.

Lisaks lühiajalistele ja pikaajalistele mõjudele vaadeldakse KSH käigus ka positiivseid ja negatiivseid, otseseid ja kaudseid keskkonnamõjusid. Tähelepanu pööratakse ka kumulatiivsetele ja sünergilistele mõjudele, st. üksikute mõjude koostoimel tekkiva sünergia tulemusel tekib mõjude oluline võimendumine ehk kumulatiivne efekt.

Riigipiiriülest keskkonnamõju Hullumäe-Siimuniidu piirkonna üldplaneeringu koostamise ja kehtestamisega ei ole näha. Valla- ning maakonnapiire ületava

keskkonnamõju võimalikkust arvestatakse Hullumäe-Siimuniidu piirkonna üldplaneeringu ning KSH koostamisel. „Keskkonnamõju hindamise ja keskkonnamõju juhtimissüsteemi seadusega“ määratletud olulise keskkonnamõjuga tegevusi planeeringu elluviimisega ei kaasne.

Lisaks eeltoodule võidakse käsitleda muid programmi avalikustamise käigus oluliseks peetavaid küsimusi, mis lisanduvad huvigruppidele programmi avalikustamise või aruande koostamise käigus.

3. Eeldatavalt olulisema mõjuga üldplaneeringu aspektid

Hullumäe-Siimuniidu piirkonna üldplaneeringu koostamisega planeeritakse anda alale terviklik lahendus puhke- ja virgestusfunktsiooni väljaarendamiseks. Planeeringu eesmärgiks on määrata tervisespordiradade (matka-, jalg-, jalgrattateed, suusaradade võrgustik koos pääsudega üle Ahja jõe), puhkekohtade ja virgestusalade (telkimiskohad, lõkkeplatsid, parkla, vaatamisväärsused jmt) asukohad ning nende väljaarendamise tingimused. Eesmärgiks on samuti käsitleda vanade suusaradade ning puhkekohtade taastamise ja renoveerimise teemat ning piirkonna rajatiste sidumist Põlva ja Ahja valla analoogsete rajatistega. Planeeringuga töötatakse välja ettepanekud kaitsejõududele piirkonnas taktikaliste õppuste ja harjutuste sageduse ning kasutatavate alade reguleerimiseks. Eesmärgiks on kujundada piirkonnast kõrgekvaliteediline looduslähedane rekreatsiooni- ja puhkeala, mis säilitab olemasoleva maastikufooni ning roheline võrgustiku toimimise.

Olulised teema KSH seisukohast on **määratavate tervisespordiradade, puhkekohtade ja virgestusalade vajaduse ja paiknemise analüüsimine ning uute tervisespordiradade ja virgestusalade kasutuselevõttuga kaasnevad mõjud**. Uute alade kasutuselevõtt muudab piirkonna maakasutust ja majandamistegevust. Piirkonna arendamine ning elukeskkonna parendamine põhjustab eeldatavalt ettevõtluskeskkonna elavnemise ning võib suurendada ala külastajate hulka, mis omakorda põhjustab võimalikke keskkonnamõjusid ja suurendab keskkonnakoormust. Uute trasside loomine mõjutab vähesel määral maastikuilmet.

KSH käigus hinnatakse uute tervisespordiradade ja virgestusalade paiknemise loogikat ning nende loomisega kaasnevaid mõjusid ülalmainitud nelja keskkonnas võttes ning pakutakse välja sobivad leevendusmeetmed mõjude ohjamiseks ja hilisemate seiremeetmete rakendamiseks.

Teiseks tähtsaks teemaks on **alal aset leidvad taktikalised õppused ning ettepanekute väljatöötamine kaitsejõududele piirkonnas taktikaliste õppuste ja harjutuste sageduse ning kasutatavate alade reguleerimiseks**. KSH käigus hinnatakse Kaitseliidu tegevuste (taktikalised õppused ja harjutused) mõju piirkonna elukeskkonnale ja inimeste heaolule, analüüsitakse, kuidas viia sellised tegevused, millega kaasneb häiriv müra, miinimumini ning pakutakse välja sobivad leevendusmeetmed mõjude ohjamiseks ja hilisemate seiremeetmete rakendamiseks. Töötatakse välja ettepanekud, millega täiendada Mooste valla avalikku dokumentatsiooni (nt avaliku korra eeskirja) seoses kaitsejõudude tegevusega.

4. Üldplaneeringu ja selle reaalse alternatiivide lühikirjeldus

Järgnevalt on toodud üldplaneeringu ja selle reaalse alternatiivide lühikirjeldused:

Null-alternatiiv. Null-alternatiivi rakendamine tähendab praeguse olukorra jätkumist.

I alternatiiv. Planeeringu eesmärkide täitmine 100%.

- Planeeringuga määratakse puhke- ja virgestusalad, nende asukohad ja väljaarendamise tingimused. Arendatakse välja nn. puhkeala keskus ja määratakse avalikult kasutatavad teed.
- Töötatakse välja ettepanekud kaitsejõududele piirkonnas taktikaliste õppuste ja harjutuste sageduse ning kasutatavate alade reguleerimiseks arvestades kohalike elanike soove.
- Üldplaneeringuga muudetakse kehtivat Mooste valla üldplaneeringut, muutes Mooste Pinnasekarjääri katastriüksusele määratud juhtfunktsioon riigikaitsemaast puhke- ja virgestusmaaks.

II alternatiiv. Planeeringu eesmärkide täitmine osaliselt: Kaitsejõudude tegevust piirkonnas ei reguleerita.

- Planeeringuga määratakse puhke- ja virgestusalad, nende asukohad ja väljaarendamise tingimused. Arendatakse välja nn. puhkeala keskus ja määratakse avalikult kasutatavad teed.
- Üldplaneeringuga muudetakse kehtivat Mooste valla üldplaneeringut, muutes Mooste Pinnasekarjääri katastriüksusele määratud juhtfunktsioon riigikaitsemaast puhke- ja virgestusmaaks.
- Säilib kaitsejõudude tegevus vastavalt hetke olukorrale ja reeglitele.

III alternatiiv. Planeeringu eesmärkide täitmine osaliselt: Mooste valla üldplaneeringut ei muudeta ning kaitsejõudude tegevust piirkonnas ei reguleerita.

- Planeeringuga määratakse puhke- ja virgestusalad, nende asukohad ja väljaarendamise tingimused. Arendatakse välja nn. puhkeala keskus ja määratakse avalikult kasutatavad teed.
- Mooste Pinnasekarjääri katastriüksusele määratud juhtfunktsioon jääb riigikaitsemaaks ning säilib kaitsejõudude tegevus vastavalt hetke olukorrale ja reeglitele.

IV alternatiiv. Planeeringu eesmärkide täitmine osaliselt: Mooste valla üldplaneeringut ei muudeta, kuid kaitsejõudude tegevust piirkonnas reguleeritakse.

- Planeeringuga määratakse puhke- ja virgestusalad, nende asukohad ja väljaarendamise tingimused. Arendatakse välja nn. puhkeala keskus ja määratakse avalikult kasutatavad teed.
- Mooste Pinnasekarjääri katastriüksusele määratud juhtfunktsioon jääb riigikaitsemaaks.
- Töötatakse välja ettepanekud kaitsejõududele piirkonnas taktikaliste õppuste ja harjutuste sageduse ning kasutatavate alade reguleerimiseks arvestades kohalike elanike soove.

5. Keskkonnamõju strateegilise hindamise läbiviimisel teostatavad tööetapid

Keskkonnamõju strateegilise hindamise läbiviimisel teostatakse järgnevad tööd:

- koondatakse lähtematerjalid ning viiakse läbi hetkeolukorra analüüs, kasutades olemasolevaid strateegiadokumente ning üldplaneeringu eskiislahendust;
- kaardianalüüs (üldplaneeringu kaardid, Maa-ameti kaardirakendus, vallavalitsuse olemasolevad ja kogutavad materjalid);
- kirjeldatakse üldplaneeringuga kavandatavaid tegevusi ja võrreldakse võimalikke alternatiivseid lahendusi;
- analüüsitakse üldplaneeringuga kavandatavate tegevuste vastavust kõrgemale arendusdokumentatsioonile ning õigusaktidele;
- hinnatakse üldplaneeringuga kavandatavate tegevustega kaasnevaid võimalikke keskkonnamõjusid ülalnimetatud keskkondade ja elementide võtmes ning määratletakse mõju ulatus;
- analüüsitakse üldplaneeringuga kavandatavaid muudatusi senises maakasutuses ning pakutakse välja leevendusmeetmeid võimalike mõjude ohjamiseks ning hilisemate seiremeetmete rakendamiseks;

- kirjeldatakse võimalikke keskkonnaprobleeme ja riske, mis tekivad koostatava üldplaneeringu kehtestamata jätmisel;
- koostatakse KSH aruanne ning tehakse ettepanekuid planeeringukaardi korrigeerimiseks ja tingimuste täpsustamiseks.

6. Keskkonnamõju strateegilise hindamise metoodika

KSH läbiviimisel arvestatakse Euroopa Liidu poolt välja antud ruumilise arendusdokumentatsiooniga: Natura 2000 võrgustikku reguleerivad direktiivid (loodusdirektiiv, direktiiv 92/43/EMÜ looduslike elupaikade ja loodusliku loomastiku ja taimestiku kaitse kohta).

Lisaks võetakse arvesse Eesti Vabariigis kehtivaid planeeringuid ja arengudokumente: Üleriigiline planeering „Eesti 2030+“ (koostamisel), „Säästev Eesti 21“, Põlva maakonnaplaneering ning maakonnaplaneeringu teemaplaneering „Asustust ja maakasutust suunavad keskkonnatingimused“, „Põlvamaa terviseprofiil ja terviseedenduse tegevuskava 2010-2013“, „Põlvamaa Ettevõtluse Strateegia 2007-2015“, Mooste valla arengukava 2007-2017, Mooste valla üldplaneering ja Mooste valla jäätmekava aastateks 2011-2015.

KSH protsessi läbiviimist korraldatakse vastavalt Eesti Vabariigi õigusaktidele.

KSH käigus püstitatakse KSH eesmärgid, prognoositakse ja hinnatakse Hullumäe-Siimuniidu piirkonna üldplaneeringu kehtestamisega kaasnevaid keskkonnamõjusid, selgitatakse välja alternatiivsed planeeringulahendused, kirjeldatakse, hinnatakse ning võrreldakse alternatiive ja koostatakse KSH aruanne vastavalt „Keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seadusele“.

Alternatiivide võrdlemist ning võimalike keskkonnamõjude hindamist korraldatakse ekspertrühma koostöös, kus ekspertrühma koondhinnang selgitatakse välja hindamismatriksite analüüsi kaudu. Keskkonnamõjude olulisust hinnatakse järgneva hindamisskaala alusel:

- „+3“ – tugev positiivne mõju
- „+2“ – mõõdukas positiivne mõju
- „+1“ – nõrk positiivne mõju
- „0“ – mõju puudub
- „-1“ – nõrk negatiivne mõju
- „-2“ – mõõdukas negatiivne mõju
- „-3“ – tugev negatiivne mõju
- „?“ – mõju olulisust pole võimalik määrata

Erinevate keskkonnamõju strateegilise hindamise elementide osakaalu määramiseks kasutatakse ekspertgrupi liikmete hinnanguid ning otsustamisel kasutatakse delphi meetodit. Keskkonnaelementide hindepallide saamiseks korrutatakse KSH eesmärkide alusel antud hindepallid keskkonnaelemendi kaaluga. Kavandatava tegevuse ning võimalike arengualternatiivide lõplik paremusjärjestus saadakse kõigi delphi meetodil kaalutud keskkonnaelementide hindepallide summeerimisel alternatiivide lõikes.

Keskkonnamõju strateegilise hindamise käigus pakutakse välja leevendusmeetmed võimalike mõjude ohjamiseks ning indikaatorid hilisemate seiremeetmete rakendamiseks.

7. Isikud ja asutused, kellel võib olla põhjendatud huvi strateegilise planeerimiskodumendi vastu

Isikud ja asutused, keda strateegiline planeerimisdokumendi alusel kavandatav tegevus võib eeldatavalt mõjutada või kellel võib olla põhjendatud huvi planeerimisdokumendi vastu, on ära toodud alljärgnevas tabelis.

Isik või asutus	Huvi ja mõju
Mooste Vallavalitsus	Kohaliku arengu edendaja, tasakaalustatud avalike huvide kaitsja ning üldplaneeringu koostamise korraldaja.
Mooste Vallavolikogu	KSH algataja, otsustaja ning üldplaneeringu kehtestaja.
Valla elanikud, maaomanikud ja ettevõtjad	On huvitatud kõrgekvaliteedilisest elukeskkonnast.
Laiem avalikkus	Erinevad võimalikud huvid ja mõjud.
Kaitseministeerium (Kaitseliit)	Riigikaitse huvide eest seisja.
Maanteeameti Lõuna regioon	Järelvalve teostamine oma vastutusvaldkonnas.
Riigimetsa Majandamise Keskus (RMK Põlvamaa metskond)	Metsa kui ökosüsteemi kaitse ja säästev majandamine.
Põlva Maavalitsus	Maakonna tasandil avalike huvide kaitsja ja üldplaneeringu järelvalvaja.
Keskkonnaamet (Põlva-Valga-Võru regioon)	KSH järelvalvaja ning Põlva, Valga ja Võru maakonna kaitstavate loodusobjektide valitseja.
Eesti Keskkonnaühendust Koda	Laiema avalikkuse huvide kaitsja.
Kultuuriministeerium (Muinsuskaitseamet)	Muinsuskaitsetöö korraldamine ja järelvalve teostamine.
Terviseameti Lõuna talituse Põlvamaa esindus	Tervisekaitset ja -ohutust reguleerivate õigusaktide täitmise riiklik järelvalve.
Põlva vald ja Ahja vald	Piirnevad omavalitsused.
Põlva jahiselts	Planeeringuala kasutamine oma tegevustes.
Kohalikud huvitatud turismiettevõtted	Turismi arendamine.

Huvitatud isikute ning asutuste teavitamine KSH programmi osas toimub vastavalt „Keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduse“ § 37 lg 1.

KSH käigus asjaolude selgumisel võib mõjutatavate ja/või huvitatud isikute ja asutuste nimekiri täieneda.

8. Keskkonnamõju strateegilise hindamise ja selle tulemuste avalikustamise ajakava

Keskkonnamõju strateegilise hindamise ja selle tulemuste avalikustamise prognoositav ajakava, mis tuleneb strateegilise planeerimisdokumendi koostamise ajakavast, on esitatud alljärgnevas tabelis.

KSH etapp	Aeg
KSH algatamine	29. märts 2012
KSH programmi koostamine	mai-juuni 2012
Seisukohtade küsimine KSH programmi kohta vastavatelt isikutelt ja asutustelt	juuli-august 2012
KSH programmi avalik väljapanek ja avalik arutelu	17.-30. september 2012, 2. oktoober 2012
KSH programmi heakskiitmine Keskkonnaameti poolt	oktoober-november 2012
KSH aruande koostamine	september-detsember 2012
KSH aruande avalik väljapanek ja avalik arutelu	jaanuar 2013
KSH aruande heakskiitmine Keskkonnaameti poolt	jaanuar 2013 -

Koostatud ajakava tuleb lugeda esialgseks ning töö käigus võivad tekkida muudatused ettenägematute takistuste ilmnemisel.

9. Programmi koostanud eksperdi ja strateegilise planeerimisdokumendi koostaja andmed

Strateegilise planeerimisdokumendi koostaja: Hullumäe-Siimuniidu piirkonna üldplaneeringut koostab Mooste Vallavalitsus koostöös kohalike elanikega. Üldplaneeringu koostamist konsulteerib ja kaardimaterjali koostab OÜ Miracon Grupp.

Üldplaneeringuga seotud tegevusi koordineerib Mooste Vallavalitsus, kelle esindajaks antud küsimustes on arendusspetsialist Aivar Roop.

Mooste Vallavalitsus
64616 Mooste alevik, Mooste vald

Miracon Grupp OÜ
Leegi 9, 51109 Tartu

Põlva maakond
Tel: 7979333
E-mail: vald@mooste.ee

Tel: 7 330 049
E-mail: info@miracongrupp.ee

Üldplaneeringu kehtestaja: Üldplaneeringu kehtestab Mooste Vallavolikogu.

KSH programmi koostaja ja KSH teostaja: KSH viib läbi TajuRuum OÜ.

TajuRuum OÜ

Kalevi 15, 51010 Tartu
GSM: (+372) 56 258 845
E-mail: terje@tajuruum.eu

Keskkonnamõju strateegilise hindamise töörühma koosseis on järgmine:

- Jaanika Sokman – KSH töörühma juht, KSH ekspert (loodusteaduste bakalaureus, maastikuarhitektuur)
- Terje Ong – haridus: maastikuarhitektuuri magister, MSc

KSH töörühma juht Jaanika Sokman omab KSH läbiviimise õigust (vastavalt „Keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduse“ § 34 lg 3), sest:

- Omab enam kui 2-aastast töökogemust keskkonnamõju strateegiliste hindamiste ekperdina. Omab keskkonnaalast töökogemust alates 2008. aastast. On seejuures läbi viinud üldplaneeringute ja detailplaneeringute keskkonnamõju strateegilisi hindamisi (Rakvere linna üldplaneeringu KSH 2009 – töögrupi liige; Kadaka maaüksuse (kat. nr. 88702:001:0082) detailplaneeringu KSH 2009 – töögrupi liige; Kirepi Vesiveski I (kat. nr. 88702:001:0082) maatükil asuva detailplaneeringu KSH aruanne 2009 – töögrupi liige; Sossi maaüksuse (kat. nr. 91804:004:1390) detailplaneeringu KSH).
- On omandanud loodusteaduste bakalaureuse Eesti Maaülikooli Põllumajandus- ja keskkonnainstituudis ning on läbinud diplomijärgse keskkonnamõju hindamise ainekursuse.
- KSH ekspert tunneb keskkonnamõju strateegilise hindamise põhimõtteid, protseduuri ning hindamisega seotud õigusakte.

10. Projektiga seotud olevate pädevate asutuste seisukohad

Keskkonnamõju strateegilise hindamise programmi koostamisel peab programmi sisu osas seisukohta küsima olenevalt strateegilise planeerimisdokumendi iseloomust Keskkonnaametilt ja kõigilt teistelt asutustelt, keda strateegilise planeerimisdokumendi rakendamisega eeldatavalt kaasnev keskkonna-

mõju tõenäoliselt puudutab nagu Kaitseministeerium, Keskkonnaministeerium, Kultuuriministeerium, Majandus- ja Kommunikat-siooniministeerium, Põllumajandusministeerium, Siseministeerium, Sotsiaal-ministeerium ja nende valitsemisasas tegutsevad valitsusasutused, maavalitsus, kohaliku omavalitsuse organ ning teised asjaomased asutused, vastavalt „Keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduse“ § 36.

Käesoleva KSH raames küsitakse seisukohad Keskkonnaametilt (Põlva-Valga-Võru region), Põlva Maavalitsuselt, Muinsuskaitseametilt, Kaitseliidult, Kaitseministeeriumilt, Maanteeameti Lõuna regionilt, Riigimetsa Majandamise Keskuselt, Terviseameti Lõuna talituse Põlvamaa esinduselt ja Eesti Keskkonnaühenduste Kojalt.

Käesoleva keskkonnamõju strateegilise hindamise programmi kohta esitasid oma seisukohad Keskkonnaamet (08.08.2012), Põlva Maavalitsus (28.08.2012), Kaitseliit (08.08.2012), Kaitseministeerium (07.08.2012), Maanteeameti Lõuna region (08.08.2012), Riigimetsa Majandamise Keskus (03.09.2012), Terviseameti Lõuna talitus (09.08.2012) ning Muinsuskaitseamet (04.09.2012).

Keskkonnaamet tõi välja, et üldplaneeringualale jääb lisaks Laho loodusalale (EE0080225) ka Natura 2000 võrgustikku kuuluv Mooste loodusala (EE080207), mille moodustab Siimuniidu must-seenesultani püsielupaik. Samuti märkis Keskkonnaamet, et planeeringu ohuala piiridesse jääb ka kohaliku tähtsusega Mooste liivamaardla. Antud tähelepanekud on sisse viidud programmi sõnastusse.

Samuti soovitas Keskkonnaamet KSH programmi lisada Laho järve ääres olemasoleva RMK puhkekoha senise koormuse mõju hindamise ja sellest tulenevalt puhkemajanduse edasise arendamise võimalikkuse selgitamise selle järve ääres. Planeeringuga ei nähta ette peamise puhkealana Laho järve äärset RMK puhkekohta vaid endise karjääri juures olevat ala. Kuigi olulist muutust planeeringuga Laho ümbrusele ei kavandata, käsitletakse antud teemat kindlasti KSH aruandes.

Kaitseliit ning Kaitseministeerium tegid ettepaneku lisada KSH programmi 5. alternatiiv, mille kohaselt määratakse planeeringuga puhke- ja virgestusalad, nende asukohad ja väljaarendamise tingimused, Mooste pinnasekarjääri katastriüksusele määratud juhtfunktsioon jääb riigikaitsemaaks ning planeeringualas töötatakse välja kaitsejõudude taktikaliste õppuste ja harjutuste läbi viimise sagedus ja tingimused, kus arvestatakse elanike soovidega. Lisaks esitas Põlva Maavalitsus omapoolse seisukoha, et antud ettepanekuga tuleb kind-

lasti arvestada. Nimetatud ettepanekuga on arvestatud ning KSH programmi vastavalt parandatud.

Täiendavalt tegi Kaitseministeerium ettepaneku lisada KSH programmi mõjude hindamise alla punkt: eeldatav mõju riigikaitsele, et selgitada välja, milline on üldplaneeringu rakendamisel kaasnev mõju riigikaitsele. Ettepanekut ei arvestata, kuna KSH-ga ei saa tuvastada, milline oleks erinevate alternatiivlahenduste mõju üldisele riigikaitsele. Sellisel kujul ei oleks tegemist mõju hindamisega kohaliku sotsiaal-majandusliku keskkonna elemendile.

Põlva Maavalitsus selgitas, et koostab koostöös Kaitseliiduga analüüsi selgitamiseks võimalikke alternatiive Kaitseliidu Hullumäe lasketiiru asukohale, ning juhtis tähelepanu, et tulemuste selgumiseni tuleb Hullumäe-Siimuniidu piirkonna üldplaneeringu ja selle KSH koostamisel arvestada jätkuvalt võimalusega, et Põlva maakonda rajatava lasketiiru sobivaim asukoht on Mooste vallas Hullumäe-Siimuniidu piirkonna üldplaneeringu alal. Üldplaneeringu ja KSH koostamisel arvestatakse kõikide osapoolte seisukohtadega.

Maanteeameti Lõuna regioon juhtis täiendavat tähelepanu faktile, et üldplaneeringu alale ulatuvate maanteeäärsete vööndite ulatust ning nendest tulenevaid piiranguid tuleb KSH käigus käsitleda ja sellega arvestada. Eelnevaga arvestatakse KSH aruande koostamisel. Samuti juhtis Maanteeamet tähelepanu, et üldplaneeringu lahenduse väljatöötamisel tuleb arvestada normatiivsete ristmike ja mahasõitude paiknemise tihedusega. Antud üldplaneeringu koostamisel ei nähta ette täiendavaid ristmikke ega mahasõite.

Riigimetsa Majandamise Keskus juhtis tähelepanu, et riigimetsamaadele, mille volitatud asutuseks on RMK, rajatavate ehitiste ning terviseradade väljaarendamise tingimused määrab RMK. Samuti juhtis RMK tähelepanu, et planeeringualal paiknevad teed on RMK halduses, mis on käsitletavad metsateedena ja neile kehtivad metsateedele kehtestatud seisundinõuded. Antud märkustega arvestatakse KSH aruande koostamisel.

Riigimetsa Majandamise Keskus selgitas, et huvitatud isikuna välja toodud RMK esindajaks antud juhul on RMK Põlvamaa metskond ning täpsustas RMK huvi. Antud täpsustused on programmi sisse viidud.

Terviseameti Lõuna talitus täiendavaid ettepanekuid ei teinud.

Muinsuskaitseamet täiendavaid ettepanekuid KSH programmi ei teinud, juhtis vaid tähelepanu, millised riikliku kaitse all olevad mälestised jäävad planeeringuala piiresse ning millega tuleb arvestada üldplaneeringu ja KSH aruande koostamisel.

Eesti Keskkonnaühenduste Koda oma seisukohti ei esitanud.

Programmi koostas:

Jaanika Sokman – KSH ekspert, KSH töörühma juht (TajuRuum OÜ)

Terje Ong – maastikuarhitekt, KSH töörühma liige (TajuRuum OÜ)